TÜRKMENISTANYŇ PREZIDENTI GURBANGULY BERDIMUHAMEDOW:
– EDERMEN PILEÇILERIMIZIŇ YHLAS SIŇDIRIP, IRGINSIZ ÇEKEN ZÄHMETINIŇ NETIJESINDE ÖNDÜRILEN PILÄNIŇ BOL HASYLY BAGTYÝAR DURMUŞDA ÝAŞAÝAN AGZYBIR HALKYMYZYŇ HALAL OJAKLARYNYŇ BEREKEDIDIR, ATA-BABALARYMYZYŇ GADYMY SENETÇILIGINIŇ BIRI BOLAN ÝÜPEKÇILIGIŇ MYNASYP DOWAM ETDIRILÝÄNDIGINIŇ AÝDYŇ SUBUTNAMASYDYR.

ZAMAN
INTERNATIONAL MEDIA TÜRKMENISTAN
11-nji iýun, 2021. Belgisi 24/1434

ŞANLY BAÝRAMA MYNASYP SOWGAT

9-njy iýunda hormatly Prezidentimiz Gurbanguly Berdimuhamedow Ministrler Kabinetiniň Başlygynyň oba hojalyk toplumyna gözegçilik edýän orunbasarynyň hem-de welaýatlaryň häkimleriniň gatnaşmagynda iş maslahatyny geçirdi.

Gün tertibine ara alyp maslahatlaşmak üçin möwsümleýin oba hojalyk işlerini geçirmek meseleleri girizildi.

Döwlet Baştutanymyz maslahaty açyp, Ministrler Kabinetiniň Başlygynyň orunbasary E.Orazgeldiýewe söz berdi. Wise-premýer hasabatyny ýurdumyzyň ýüpekçileriniň pile tabşyrmak baradaky şertnamalaýyn borçnamany üstünlikli ýerine ýetirendikleri hakyndaky hoş habar bilen başlady.

Giň gerimli döwlet goldawy netijesinde ýurdumyzyň zähmetsöýer ýüpekçileri mukaddes Garaşsyzlygymyzyň 30 ýyllygynyň baýram edilýän ýylynda Watan harmanyna 2 müň 100 tonnadan gowrak pile tabşyryp, öz üstlerine alan şertnamalaýyn borçnamalaryny üstünlikli ýerine ýetirdiler. Munuň özi ýurdumyzyň ýüpekçilik pudagyny ösdürmek üçin döredilen şertleriň netijesidir.

Wise-premýer oba hojalyk pudagynyň işgärleriniň adyndan döwlet Baştutanymyza oba zähmetkeşleriniň netijeli zähmeti üçin döredilýän şertlere çuňňur hoşallygyny beýan etdi.

Milli Liderimiz hoş habary kanagatlanma bilen kabul edip, hemmeleri, şol sanda welaýat häkimlerini hem-de oba hojalyk toplumynyň ähli işgärlerini ýurdumyzda pile taýýarlamak boýunça şertnamalaýyn borçnamanyň ýerine ýetirilip, ýokary hilli piläniň tabşyrylmagy bilen tüýs ýürekden gutlady.

Edermen pileçilerimiziň yhlas siňdirip, irginsiz çeken zähmetiniň netijesinde öndürilen piläniň bol hasyly bagtyýar durmuşda ýaşaýan agzybir halkymyzyň halal ojaklarynyň berekedidir, ata-babalarymyzyň gadymy senetçiliginiň biri bolan ýüpekçiligiň mynasyp dowam etdirilýändiginiň aýdyň subutnamasydyr diýip, milli Liderimiz aýtdy.

Hormatly Prezidentimiz welaýat häkimlerine ýüzlenip, ýurdumyzyň pile öndürijilerinden kabul edilip alnan piläniň talabalaýyk şertlerde saklanylmagyny hem-de ony gaýtadan işleýän degişli kärhanalarda ýokary hilli ýüpek önümleriniň öndürilmegini üpjün etmegi tabşyrdy.

Milli Liderimiz tabşyrylan pile üçin pile öndürijiler bilen hasaplaşyklary öz wagtynda geçirmegiň zerurdygyny aýtdy. Şeýle hem hormatly Prezidentimiz ýurdumyzda ýüpekçiligi has-da ösdürmek üçin welaýatlarda tut nahallaryny ekmek işleriniň alnyp barlyşyna aýratyn üns bermek barada görkezme berdi.

Döwlet Baştutanymyz Lebap we Mary welaýatlarynyň häkimlerine orak döwründe işiň üstünde bolup, işleriň talabalaýyk we guramaçylykly ýerine ýetirilmegini üpjün etmegi tabşyrdy.

Milli Liderimiz Balkan we Daşoguz welaýatlarynyň häkimlerine bolsa anna güni – 11-nji iýunda hormatly ýaşulularyň gatnaşmagynda galla oragyna başlamak barada görkezme berdi.

Soňra iş maslahaty Ministrler Kabinetiniň Başlygynyň orunbasary E.Orazgeldiýewiň, Ahal welaýatynyň hem-de bu sebitiň etraplarynyň häkimleriniň gatnaşmagynda dowam etdi.

Döwlet Baştutanymyz galla oragynyň barşy bilen gyzyklandy. Ahal welaýatynyň häkimi Ý.Gurbanow sebitiň gallaçylarynyň gyzgalaňly möwsüminiň başlanandygyny, oragyň depgininiň günsaýyn ýokarlanýandygyny habar berdi. Welaýatyň ekerançylary bugdaý hasylyny ýygnamak boýunça döwlet tabşyrygyny abraý bilen ýerine ýetirmegi, şeýlelikde, hormatly Prezidentimiziň Watanymyzyň ykdysady kuwwatynyň pugtalandyrylmagyna hem-de halkymyzyň hal-ýagdaýynyň ýokarlandyrylmagyna gönükdirilen durmuş ugurly syýasatynyň amala aşyrylmagyna goşant goşmagy maksat edinýärler.

Ahal welaýaty boýunça şu ýyl 195 müň gektar ýere bugdaý ekildi. Şonça gektardan Watan harmanyna 400 müň tonna guşgursak bugdaý hasylyny tabşyrmak maksat edinilýär. Häzire çenli galla meýdanlaryndan 100 müň tonna çenli hasyl ýygnalyp, bellenilen meýilnama 25 göterime golaý ýerine ýetirildi.

Tabşyrylan hasyl üçin hasaplaşyklar öz wagtynda geçirilýär. Orak möwsüminde hasyly bildirilýän talaplara laýyklykda ýygnap almak we saklamak, şonuň ýaly-da, oraga gatnaşýanlaryň mynasyp zähmet çekmekleri we dynç almaklary üçin hemme zerur şertler döredilýär.

Soňra iş maslahatynda Bäherden etrabynyň häkimi D.Hojaýew hasabat bilen çykyş etdi. Etrap boýunça şu ýyl 21 müň 100 gektar meýdana bugdaý ekildi. Orak möwsüminde galla orujy kombaýnlaryň 63-si, bugdaýy daşaýjy awtoulaglaryň 315-si ulanylýar. Etrapda dänäni kabul ediş bölümleriň 4-si işleýär. Şolarda gallany degişli derejede saklamak üçin zerur işler geçirildi.

Şu ýyl 44 müň tonna möçberde taýýarlanylmaly bugdaýyň häzire çenli 11 müň tonna golaýy ýygnalyp, meýilnama 24,5 göterimden gowrak ýerine ýetirildi. Hormatly Prezidentimiziň galla önümçiligini artdyrmak boýunça öňde goýan wezipelerini ýerine ýetirmek maksady bilen hem-de galla oragyny guramaçylykly geçirmek üçin döreden şertleri netijesinde möwsümiň depginini güýçlendirmek ugrunda ähli çäreler görülýär.

Häkim etrapda önüm öndürijiler bilen öz wagtynda hasaplaşyklaryň geçiriljekdigine, hasylyň iň soňky dänesine çenli doly ýygnalyp alnyp, harmana tabşyryljakdygyna ynandyryp, etrabyň zähmetkeşleriniň adyndan milli Liderimize netijeli zähmet çekmek üçin döredilýän şertler babatynda tüýs ýürekden hoşallyk bildirdi.

Hormatly Prezidentimiz hasabaty diňläp, galla oragynyň depginini gowşatman, bu ugurda işleri güýçlendirmek üçin goşmaça çäreleri görmegi tabşyrdy.

Soňra Gökdepe etrabynyň häkimi Ç.Çarlyýew hasabat bilen çykyş etdi. Häkim Berkarar döwletimiziň bagtyýarlyk döwründe milli Liderimiziň baştutanlygynda halkymyzyň ýaşaýyş-durmuşyny ösdürmek ugrundaky tagallalary netijesinde oba hojalygyny hemmetaraplaýyn kämilleşdirmek boýunça tutumly işleriň alnyp barylýandygyny aýtdy.

Etrap häkimi milli Liderimize şu ýyl ýetişdirilen bol bugdaý hasylyny guramaçylykly ýygnap almak hem-de ony saklamak üçin ähli zerur şertleriň döredilýändigine hoşallyk bildirdi.

Gökdepe etrabynyň häkimi şu ýyl jemi 21 müň 500 tonna guşgursak ak bugdaýy ýygnamagyň meýilleşdirilýändigi barada hasabat berdi. Möwsümde kombaýnlaryň 35-siniň, ulaglaryň 175-siniň hyzmatyndan peýdalanylýar. Gündelik gazanylýan ösüş 7 göterimden gowrak bolup, häzire çenli önümçilik meýilnamasy 26,6 göterim berjaý edildi. Meýdanlardan ýygnalyp alynýan galla hasylyny etrapda kabul ediş bölümleriniň 2-si bökdençsiz kabul edýär.

Ýetişdirilen hasyly iň soňky dänesine çenli doly ýygnap, harmana tabşyrmak hem-de kada laýyk saklamak, şeýle-de däne öndürijiler bilen hasaplaşyklaryň wagtynda, ýokary derejede guralmagyny üpjün etmek üçin ähli zerur çäreler görülýär.

Häkim Watanymyzyň mukaddes Garaşsyzlygynyň 30 ýyllygynyň giňden we dabaraly bellenilýän ýylynda ýurdumyzyň has-da gülläp ösmegi üçin milli Liderimiziň öňde goýan anyk tabşyryklaryny ýerine ýetirmekde yhlasly zähmet çekjekdiklerine ynandyrdy.

Döwlet Baştutanymyz hasabaty diňläp, ýetişdirilen hasyly ýitgisiz ýygnamak üçin ähli zerur çäreleri görmegi tabşyrdy.

Öz nobatynda, Ak bugdaý etrabynyň häkimi H.Aşyrmyradow bugdaý ösdürip ýetişdirmek üçin bölünip berlen 28 müň 100 gektar meýdandan şu ýyl 62 müň 550 tonna hasyl almagyň maksat edinilýändigi barada hasabat berdi. Agrotehniki çäreleriň öz wagtynda geçirilmegi hem-de bu ugurda döwlet tarapyndan zerur şertleriň döredilmegi bereketli hasyly ýetişdirmegiň möhüm şertlerini üpjün etdi.

Galla oragynda bugdaý orujy kombaýnlaryň 105-si, däne daşaýjy awtoulaglaryň 525-si ulanylýar. Etrapda galla kabul ediş bölümleriniň 10-sy hereket edýär. Häzire çenli ýygnalyp alnan bugdaý hasylynyň mukdary 16 müň 683 tonna barabar bolup, bellenilen meýilnama 26,67 göterim ýerine ýetirildi. Gündelik gazanylýan ösüş bolsa 7 göterime deňdir.

Häkim ýetişdirilen hasyly iň soňky dänesine çenli doly ýygnap, Watan harmanyna tabşyrmak we ony degişli derejede saklamak ugrunda ähli zerur çäreleriň görüljekdigine ynandyrdy hem-de daýhanlaryň netijeli zähmet çekmegi üçin döredip berýän hemme mümkinçilikleri we yzygiderli hemaýat-goldawlary üçin etrabyň agzybir ýaşaýjylarynyň adyndan döwlet Baştutanymyza tüýs ýürekden sagbolsun aýtdy. 2

Hormatly Prezidentimiziň kitaby italýan diline terjime edildi

Milli Liderimiziň giň okyjylar köpçüligine niýetlenilen meşhur edebi-filosofik «Türkmeniň döwletlilik ýörelgesi» atly eseri uly ruhy ähmiýete eýedir, sebäbi onda umumydünýä ösüşine goşant goşan türkmen halkynyň örän baý ruhy-ahlak mirasy wagyz edilýär. Döwlet Baştutanymyzyň bu edebi eseri halk parasatlylygynyň özboluşly jemlenmesi bolmak bilen, häzirki we geljekki nesilleriň däp-dessurlarynyň hem-de ahlak ýörelgeleriniň dowamatlylygynyň subutnamasydyr.

Milli Liderimiz gadymyýetden gözbaş alýan halkymyzyň asylly ruhy çeşmelerine çuňňur sarpa goýmak bilen, biziň günlerimize çenli gelip ýeten edebi we ylmy maglumatlary düýpli öwrenip, olary öz işinde ulgamlaşdyrdy hem-de umumylaşdyrdy, munuň özi dünýä jemgyýetçiliginde ägirt uly gyzyklanma döretdi. Türkmenleriň milli däp-dessurlarynda öz aýdyň beýanyny tapan ýokary ynsanperwer ýörelgeleri beýleki halklarda hem uly seslenme döredýär. 2

UZAK MÖHLETLEÝIN ÝÖRELGELERE ESASLANÝAN GATNAŞYKLAR

8-nji iýunda hormatly Prezidentimiz Gurbanguly Berdimuhamedow ÝHHG-niň Aşgabatdaky merkeziniň täze bellenilen ýolbaşçysy Jon MakGregory kabul etdi.

Jenap Jon MakGregor wagt tapyp kabul edendigi üçin hoşallyk bildirip, milli Liderimize Ýewropada Howpsuzlyk we Hyzmatdaşlyk Guramasynyň Baş sekretary Helga Şmidiň mähirli salamyny hem-de tutuş türkmen halkyna iň gowy arzuwlaryny ýetirdi. Şunda ÝHHG-niň oňyn bitaraplyk syýasatyny durmuşa geçirýän hem-de sebitde we ählumumy möçberde parahatçylygy, howpsuzlygy, durnuklylygy üpjün etmäge saldamly goşant goşýan Türkmenistan bilen netijeli gatnaşyklary pugtalandyrmaga uly gyzyklanma bildirýändigi bellenildi.

Hormatly Prezidentimiz abraýly halkara guramanyň ýolbaşçysyna salam aýdyp, ýurdumyzyň köp ugurlary öz içine alýan däp bolan gatnaşyklara ygrarlydygyny tassyklady.

Döwlet Baştutanymyz jenap Jon MakGregory jogapkärli wezipä bellenilmegi bilen gutlap hem-de oňa işinde üstünlikleri arzuw edip, Türkmenistanyň ÝHHG-niň doly hukukly agzasy bolmak bilen, umumy abadançylygyň maksatlaryna laýyk gelýän köpugurly hyzmatdaşlygy işjeňleşdirmek ugrunda çykyş edýändigini nygtady.

OSCE

Söhbetdeşligiň barşynda hyzmatdaşlygyň geljegi barada pikir alşyldy. Dürli ulgamlarda bilelikdäki taslamalaryň ençemesiniň durmuşa geçirilendigi we geçirilýändigi şol hyzmatdaşlygyň netijesi bolup durýar. Sebit we dünýä ösüşiniň bar bolan kuwwatyndan, ileri tutulýan wezipelerinden ugur almak bilen, sanly ykdysadyýet, durnukly energetika we energiýa howpsuzlygy, ulag hem-de üstaşyr geçelgeleriň mümkinçiliklerinden netijeli peýdalanmak, öňdebaryjy tehnologiýalary ornaşdyrmak we beýleki ugurlar aýratyn ähmiýete eýe bolýar. Ekologiýa, howanyň üýtgemegi, suw serişdelerini rejeli ulanmak, Aral bilen baglanyşykly meseleler özara gatnaşyklaryň möhüm ugurlary bolup durýar.

Şunuň bilen birlikde, Türkmenistanda amala aşyrylýan toplumlaýyn demokratik özgertmeleri, häzirki ýagdaýlaryň hem-de halkara hukugyň umumy ykrar edilen kadalaryny ornaşdyrmagyň esasynda milli kanunçylygyň kämilleşdirilmegini nazara almak bilen, ynsanperwer ulgamda ikitaraplaýyn hyzmatdaşlyga ýokary baha berildi. Şunuň bilen baglylykda, ýurdumyz bilen ÝHHG-niň ugurdaş düzümleriniň arasynda ýola goýlan hyzmatdaşlygyň, parlamentara gatnaşyklaryň netijeli häsiýete eýedigi bellenildi.

Şeýle hem sebitleýin we halkara derejede häzirki döwrüň wehimlerine hem-de howplaryna garşy göreşmekde, şol sanda serhetýaka jenaýatçylyga, terrorçylyga, ekstremizme, neşe serişdeleriniň bikanun dolanyşygyna garşy durmakda we kiberhowpsuzlygy üpjün etmekde tagallalary mundan beýläk-de birleşdirmegiň wajypdygy tassyklanyldy. 2

Dokma toplumynyň gymmatly çig maly

Hormatly Prezidentimiziň bimöçber aladasy bilen oba hojalyk pudagyny ösdürmek, kämilleşdirmek barada durmuşa geçirýän özgertmeler maksatnamalary netijesinde ýurdumyzyň oba hojalyk pudagy täzeçe ösüşleriň belent sepgitlerine barýar. Milli ykdysadyýetimizde uly orny eýeleýän bu pudagyň ösdürilmegi ýurdumyzda azyk bolçulygynyň döredilmegine, ykdysady kuwwatymyzyň barha ýokarlanmagyna uly mümkinçilik berýär.

Ata-babalarymyz asyrlaryň dowamynda ýüpek süýümlerinden matalary dokamak üçin pile önümçiligine aýratyn üns beripdirler. Bagtyýarlyk döwrümizde piläniň bol hasylyny almak üçin ähli şertler döredilýär. Dokma senagatynyň gymmatly çig maly bolan pile öndürmek işi döwrebap derejede ösdürilýär. Ýüpek gurçugynyň esasy iýmiti bolan tut nahallarynyň her ýyl müňlerçe düýbi oturdylýar, öňki bar bolanlarynyň idegi ýetirilip durulýar. 2

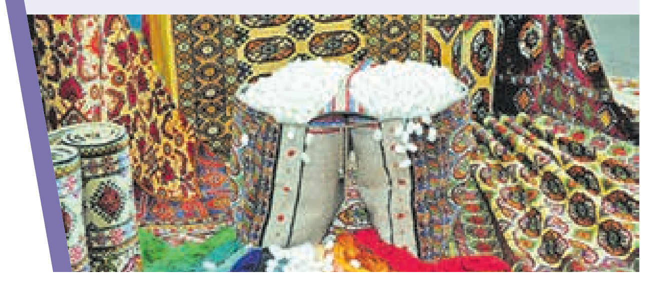

UMMANLARYŇ EKOULGAMY AÝAWLY SAKLANAR

Her ýylyň 8-nji iýuny Bütindünýä ummanlar güni hökmünde bellenilip geçilýär. Hünärmenler Ýeriň atmosferasyndaky kislorodyň 80 göterimini deňizdir ummanlaryň bölüp çykarýandygyny, azyk önümleriniň agramly böleginiň deňizlerden alynýandygyny belleýärler. 4

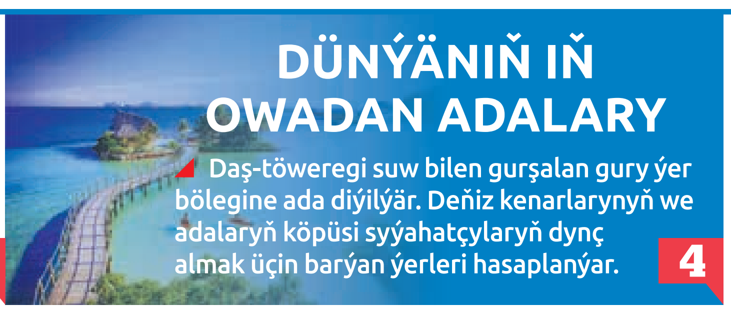

DÜNÝÄNIŇ IŇ OWADAN ADALARY

Daş-töweregi suw bilen gurşalan gury ýer bölegine ada diýilýär. Deňiz kenarlarynyň we adalaryň köpüsi syýahatçylaryň dynç almak üçin barýan ýerleri hasaplanýar. 4

ÝEWROPA ÇEMPIONATYNA BADALGA BERILÝÄR

Futbol boýunça 16-njy Ýewropa çempionatyna şu gije badalga berler. Bir aýlap dowam etjek futbol baýramçylygynyň açylyş duşuşygy Türkiýe bilen Italiýanyň arasynda oýnalar. Aşgabat wagty bilen 00:00-da başlanjak oýna Danni Makkelie (Niderlandlar) eminlik eder. 6

ÇEMPIONATDA ÇYKYŞ ETJEK 24 ÝYGYNDYNYŇ DÜZÜMI

7

HABARLAR

Ýurdumyzyň zähmetsöýer ýüpekçileri mukaddes Garaşsyzlygymyzyň 30 ýyllygynyň baýram edilýän ýylynda Watan harmanyna 2 müň 100 tonnadan gowrak pile tabşyryp, öz üstlerine alan şertnamalaýyn borçnamalaryny üstünlikli ýerine ýetirdiler.

Ýaşamak üçin amatly şäherler

«The Economist Intelligence Unit» atly maslahat beriş kompaniýasy ýaşamak üçin iň amatly şäherleriň sanawyny taýýarlady. Sanawda Aziýa-Ýuwaş umman sebitindäki şäherler agdyklyk edýär. Bilermenler sanawy taýýarlanynda 30-dan gowrak ölçegden peýdalanypdyrlar.

Olaryň arasynda durnuklylyk, saglygy goraýyş hyzmatlaryna elýeterlilik, medeniýet we daşky gurşaw, bilim we infrastruktura öňe saýlanýar. Sanawyň başyny Täze Zelandiýanyň 1,3 million ilatly Oklend şäheri çekýär. Ilkinji onlukda Awstraliýadan 4 şäher bar. Ikinji ýeri Ýaponiýanyň Osaka, üçünji orny Awstraliýanyň Adelaýda şäheri eýeleýär. Wellington (Täze Zelandiýa) we Tokio (Ýaponiýa) sanawda ilkinji bäşligi jemleýär. Ikinji onluga Pert (Awstraliýa), Sýurih (Şweýsariýa), Ženewa (Şweýsariýa), Melburn (Awstraliýa) we Brisben (Awstraliýa) şäherleri hem degişlidir.

Selbi GURBANOWA,
Türkmenistanyň Döwlet energetika institutynyň mugallymy.

Göze peýdaly iýmitler

Sagdyn we deňagramly iýmitlenmek bedeniň, şol sanda gözüň kadaly işlemegine kömek edýär. Gözüň görejini goramak üçin peýdaly witaminler bar. A witamini gözüň daşky gatlagynyň saglygy we görüş üçin peýdalydyr.

Bu witamin ýumurtgada, süýt önümlerinde, käşir, ysmanak ýaly gök önümleriň düzüminde bolýar. Hozuň düzüminde has köp mukdarda saklanýan E witamini hem göz üçin peýdalydyr. Bulardan başga-da, C hem-de B witaminli önümler gözüň kadaly saklanmagyna ýardam edýär. Öňden hem mälim bolşy ýaly, göz üçin peýdaly madda «Omega 3» ýagydyr. Ol köp möçberde gözýaşyň bölünip çykmagyna oňyn täsir edip, gözüň guramagynyň öňüni alýar. Bu ýag balyk önümleriniň düzüminde hem bar.

Eziz RAHMANKULOW,
S. A. Nyýazow adyndaky Türkmen oba hojalyk uniwersitetiniň talyby.

Ene dilinde bilim berler

Estoniýanyň hökümeti orta bilimi 2035-nji ýyldan gijä galman Estoniýanyň döwlet diline geçirmegi meýilleşdirýär. Mekdep biliminiň eston dilinde berilmegi çagalaryň we

ýaşlaryň Estoniýanyň medeni giňişligine aralaşmagyna mümkinçilik berer.

Munuň üçin ýurduň Bilim we ylym ministrligi degişli meýilnamany taýýarlaýar. Şonuň netijesinde geljekki 15 ýylyň dowamynda orta mekdeplere eston dili doly ornaşdyrylar. Esasy mekdep we gimnaziýa baradaky kanun üçin özgertmeler göz öňünde tutulmaýar.

Döwletýar ORAZMUHAMMEDOW,
Döwletmämmet Azady adyndaky Türkmen milli dünýä dilleri institutynyň talyby.

Iň gymmat poçta markasyny satyn aldy

Dünýädäki iň köne poçta markalarynyň dileri bolan «Stanley Gibbons» kompaniýasy Beýik Britaniýanyň Gwianasynyň 1856-

njy ýylda çykarylan markasyny 8,3 million dollara satyn aldy. Bu ýerde dünýäniň iň köne we iň gymmat markasy barada gürrüň gidýär. Satyn alnan marka kompaniýanyň Londondaky dükanynda hödürlener. Şeýle hem kompaniýa bu markany köpçülige elýeterli etmek üçin sanly kolleksiýasyny döretmegi meýilleşdirýär. «Stanley Gibbons» kompaniýasy bu markany satyn almak üçin «Phoenix S.G» paýdarlar jemgyýetinden göterimsiz pul karz aldy.

Begli AMANDURDYÝEW,
S. A. Nyýazow adyndaky Türkmen oba hojalyk uniwersitetiniň talyby.

ŞANLY BAÝRAMA MYNASYP SOWGAT

Başlangyjy 1-nji sahypada.

Hormatly Prezidentimiz hasabaty diňläp, azyklyk bugdaýyň şu ýyl üçin taýýarlanylýan mukdaryny üpjün etmek ugrunda zerur tagallalaryň edilmelidigini bellemek bilen, bu ugurda möwsüme gatnaşýan ähli düzümleriň sazlaşykly işini hemmetaraplaýyn ýola goýmagy tabşyrdy.

Soňra Kaka etrabynyň häkimi P.Orazow bugdaý oragynyň barşy barada hasabat berdi. Etrap boýunça 41 müň gektara bugdaý tohumy sepilip, öz wagtynda geçirilen agrotehniki we beýleki zerur işleriň netijesinde bereketli hasyl ösdürilip ýetişdirildi. Döwlete tabşyrmak boýunça şertnamalaýyn borçnamada bellenen wezipe 80 müň 500 tonna guşgursak dänäni taýýarlamakdan ybaratdyr.

Hormatly Prezidentimiziň döredip beren ähli şertlerinden we mümkinçiliklerinden peýdalanyp, etrabyň daýhanlary häzire çenli 20 müň 251 tonna hasyl ýygnamagyň hötdesinden gelip, meýilnamany 25,16 göterim berjaý etdiler. Etrapda gazanylýan gündelik ösüş 6 göterime deňdir. Möwsümde kombaýnlaryň 104-siniň we däne daşaýjy ulaglaryň 520-siniň hyzmatyndan netijeli peýdalanylýar. Bereketli hasyl galla kabul ediş bölümleriniň 8-sine daşalýar.

Häkim ýetişdirilen hasyly ýitgisiz ýygnap alyp, Watan harmanyna tabşyrmak hem-de ony bildirilýän talaplara laýyklykda saklamak ugrunda ähli çäreleriň görüljekdigine ynandyrdy hem-de netijeli zähmet çekmek üçin döredip berýän giň mümkinçilikleri we yzygiderli hemaýat-goldawlary üçin döwlet Baştutanymyza tüýs ýürekden sagbolsun aýtdy.

Milli Liderimiz hasabaty diňläp, zerur işleri geçirmek üçin hem, oba zähmetkeşleriniň medeniýetli dynç almagy üçin hem ähli şertleri üpjün etmegi tabşyrdy.

Soňra Tejen etrabynyň häkimi G.Baýgeldiýew gyzgalaňly dowam edýän galla oragy möwsüminde oňa gatnaşyjylaryň yhlasly zähmet çekýändigini bellemek bilen, şertnamalaýyn borçnamalaryny üstünlikli ýerine ýetirmek ugrunda görülýän tagallalar barada hasabat berdi.

Şu ýyl etrap boýunça 42 müň 900 gektar meýdanda bugdaý ösdürilip ýetişdirildi. Taýýarlanylmaly bugdaýyň mukdary bolsa 86 müň tonna barabardyr. Häzire çenli 18 müň 658 tonna däne taýýarlanyp, meýilnama 21,7 göterim ýerine ýetirildi, gündelik gazanylýan ösüş bolsa 4,47 göterime barabardyr. Etrapda däne orujy kombaýnlaryň 119-sy, galla daşaýjy ulaglaryň 595-si netijeli işledilýär, ýygnalyp alnan hasyl galla kabul ediş bölümleriniň 9-syna daşalýar hem-de olaryň talabalaýyk derejede saklanylmagy üpjün edilýär, daýhanlaryň tabşyran hasyly üçin hasaplaşyklaryň öz wagtynda geçirilmegi ýola goýuldy.

Häkim ýetişdirilen hasyly iň soňky dänesine çenli doly ýygnap, döwlet harmanyna tabşyrmak hem-de saklamak barada ähli çäreleriň görüljekdigine ynandyrdy we hormatly Prezidentimiziň daýhanlaryň öndürijilikli zähmet çekmekleri üçin döredip berýän giň mümkinçilikleri we yzygiderli goldawlary üçin tejenli ekerançylaryň adyndan milli Liderimize tüýs ýürekden hoşallyk bildirdi.

Hormatly Prezidentimiz hasabaty diňläp, häkime gallaçy daýhanlaryň arasynda ýygy-ýygydan bolmak bilen, galla oragy möwsüminiň depginini has-da güýçlendirmek üçin zerur çäreleri görmegi tabşyrdy.

Babadaýhan etrabynyň häkimi P.Işangulyýew hasabat bilen çykyş edip, jogapkärli möwsümiň depgini barada maglumat bermek bilen, işleriň ýokary guramaçylyk derejesinde alnyp barylýandygyny aýtdy.

Geçen güýzde etrap boýunça bugdaý ösdürip ýetişdirmek üçin 28 müň 700 gektar meýdana bugdaý ekildi. Şonça meýdandan 58 müň tonna ak bugdaý taýýarlamak maksat edinilýär. Daýhanlaryň guramaçylykly zähmeti galla oragynyň ýokary depginlerini üpjün edýär, oba hojalyk tehnikasynyň netijeli peýdalanylmagy bolsa orak möwsüminiň üstünlikli geçirilmegine ýardam berýär. Galla oragynda bugdaý orujy kombaýnlaryň 82-si, däne daşaýjy ulaglaryň 416-sy hem-de kabul ediş bölümleriniň 6-sy hereket edýär. Şu güne çenli 13 müň 529 tonna bugdaý taýýarlanyp, şertnamalaýyn borçnama 23,33 göterim ýerine ýetirildi. Gündelik ösüş bolsa 4,77 göterime barabardyr.

Häkim alnyp barylýan işleriň çäklerinde ýetişdirilen hasyly iň soňky dänesine çenli doly ýygnap alyp, Watan harmanyna tabşyrmak we ony talabalaýyk derejede saklamak barada ähli çäreleriň görüljekdigine ynandyrdy hem-de etrabyň daýhanlary üçin döredip berýän oňaýly mümkinçilikleri we yzygiderli hemaýat-goldawlary üçin hormatly Prezidentimiz Gurbanguly Berdimuhamedowa tüýs ýürekden hoşallyk bildirdi.

Milli Liderimiz hasabaty diňläp, ekin meýdanlarynda ýetişdirilen hasyly ýitgisiz ýygnamak üçin ähli zerur çäreleri görmegi tabşyrdy.

Sarahs etrabynyň häkimi G.Ýazgulyýew şu ýyl bereketli bugdaý hasylynyň ýetişdirilendigini, hormatly Prezidentimiziň berýän yzygiderli goldawlary esasynda, hasyly ýygnap almak, daşamak we saklamak üçin hemme zerur şertleriň döredilendigi barada hasabat berip, hormatly Prezidentimize etrabyň ekerançylarynyň adyndan tüýs ýürekden hoşallyk bildirdi.

Bellenilişi ýaly, şu ýyl bu etrapda 22 müň 400 gektardan jemi 47 müň 450 tonna ak bugdaý ýygnamak meýilleşdirilýär. Möwsümde kombaýnlaryň 65-siniň, awtoulaglaryň 325-siniň hyzmatyndan peýdalanylýar. Işleriň guramaçylykly we sazlaşykly guralmagy netijesinde gündelik gazanylýan ösüş 8 göterimden gowrak bolup, häzire çenli 13 müň 715 tonna bugdaý taýýarlanyldy. Munuň özi meýilnamanyň 28,9 göterim berjaý edilendigini habar berýär. Meýdanlardan ýygnalyp alynýan galla hasylyny etrapda kabul ediş bölümleriniň 5-si bökdençsiz kabul edýär.

Häkim ýetişdirilen bugdaý hasylynyň ýitgisiz ýygnaljakdygyna hem-de Watan harmanyna tabşyryljakdygyna ynandyryp, etrabyň agzybir zähmetkeşleriniň adyndan olaryň netijeli zähmeti üçin döredilýän şertler babatynda hormatly Prezidentimize tüýs ýürekden hoşallyk bildirdi.

Hormatly Prezidentimiz hasabaty diňläp, galla oragynyň depginlerini güýçlendirmek üçin ähli zerur çäreleri görmegi tabşyrdy.

Soňra hormatly Prezidentimiz maslahata gatnaşyjylara ýüzlenip, bugdaýy gysga möhletlerde we ýitgisiz ýygnap almagy dowam etdirmegi, galla oragynda däne ýygýan kombaýnlaryň we awtoulaglaryň doly güýjünde işledilmegini gazanmagy, galla kabul ediş nokatlarynda bugdaý hasylynyň önüm öndürijilerden bökdençsiz kabul edilmegini guramagy tabşyrdy.

Döwlet Baştutanymyz bugdaý öndürijiler bilen döwlete tabşyrylan hasyl üçin hasaplaşyklary öz wagtynda geçirmegi tabşyrdy hem-de bugdaý oragyndan boşan meýdanlarda sürüm işlerini öz wagtynda geçirmek we aralyk oba hojalyk ekinlerini ekmek boýunça degişli işleriň alnyp barylmalydygyny aýtdy.

Hormatly Prezidentimiz iş maslahatyny jemläp, oňa gatnaşyjylara galla oragyny geçirmekde hem-de ýurdumyzyň azyk howpsuzlygyny pugtalandyrmakda uly üstünlikleri arzuw etdi we edermen ekerançylarymyzyň öz şertnamalaýyn borçnamalaryny ýerine ýetirjekdiklerine hem-de döwlet harmanyna bereketli bugdaý hasylyny tabşyrjakdyklaryna ynam bildirdi.

Uzak möhletleýin ýörelgelere esaslanýan gatnaşyklar

Başlangyjy 1-nji sahypada.

Şunuň bilen baglylykda, türkmen Lideriniň başlangyjy bilen şu ýyly «Halkara parahatçylyk we ynanyşmak ýyly» diýip yglan etmek, Öňüni alyş diplomatiýasynyň gurallaryndan netijeli peýdalanmak, energetika, ulag diplomatiýasy, Owganystandaky ýagdaýy parahatçylykly ýol arkaly kadalaşdyrmak hem-de onuň durmuş-ykdysady taýdan ösmegini üpjün etmek boýunça başlangyçlarynyň wajypdygy bellenildi. Şu babatda owgan tarapyny çekmek arkaly energetika, ulag-kommunikasiýa ulgamlarynda iri düzümleýin taslamalary durmuşa geçirmäge aýratyn ähmiýet berilýär. Şol taslamalaryň hatarynda TOPH gaz geçirijisiniň, demir ýoluň, elektrik geçiriji we optiki-süýümli aragatnaşyk ulgamlarynyň gurluşygy bar. Şolar tutuş adamzadyň bähbidine hyzmat etmelidir.

Jenap Jon MakGregor hormatly Prezidentimize Ýewropada Howpsuzlyk we Hyzmatdaşlyk Guramasy bilen hyzmatdaşlyk meselelerine berýän ünsi üçin hoşallyk bildirip hem-de ÝHHG-niň Aşgabatdaky merkeziniň ýolbaşçysy hökmünde ýurdumyzda bolmagyň özi üçin uly hormatdygyny nygtap, öz tarapyndan birekbirege hormat goýmak we uzak möhletleýin ýörelgeler esasynda guralýan köpýyllyk gatnaşyklary mundan beýläk-de ösdürmäge ýardam etjekdigine ynandyrdy.

DOKMA TOPLUMYNYŇ GYMMATLY ÇIG MALY

Başlangyjy 1-nji sahypada.

Ýurdumyzyň ýüpekçileri mukaddes Garaşsyzlygymyzyň 30 ýyllyk baýramynyň bellenjek ýylynda hem pile tabşyrmak baradaky şertnamalaýyn borçnamany üstünlikli ýerine ýetirdiler.

Şu ýyl Mary we Lebap welaýatlarynda ýüpek gurçugynyň tohumyny öndürýän zawodlarda öndürilen ýüpek gurçugynyň tohumy idedildi. Soňky ýyllarda bu zawodlarda ýerli hünärmenleriň tagallasy bilen, ýurdumyzyň howa şertlerine çalt uýgunlaşyp bilýän «Türkmen-13», «Türkmen-16», «Dostluk-1», «Lebap-2», «Ak pile-1,2» ýaly ýüpek gurçuklarynyň tohumlary döredildi. Olar talaba görä janlandyrylyp, gowy şertlerde idedilende, ýokary hilli pile berip, olar dürli kesellere-de çydamlydyr.

Häzirki döwürde Aşgabadyň ýüpek fabrigi, Türkmenabadyň ýüpek önümçilik birleşigi, Ruhabadyň panbarhat öndürýän fabrigi türkmen pilesiniň iň esasy alyjylarydyr.

Adamlar gadymy döwürlerden bäri ýüpekçilik bilen meşgullanyp gelýärler. 4 müň 600 ýyl mundan ozal Hytaýda ýüplük almak üçin gurçuk ýetişdirilip başlanandygy aýdylýar. Soňra bolsa, hindiler ýüpekçilik bilen meşgullanypdyrlar. Wagtyň geçmegi bilen bu haryt Ýewropa ýurtlaryna ýaýrapdyr we iň geçginli haryda öwrülipdir. Gündogardan günbatara daşalan bu önüm «Ýüpek ýoly» ady bilen belli bolan şol döwürleriň iň uzyn halkara gatnaw ýoluny emele getiripdir. Oňa şeýle adyň berilmegi hem näderejede ähmiýetlidigini görkezýär. VI asyrda Wizantiýada we Rim Imperiýasynyň dürli ýerlerinde ýüpekçilik ýaýrapdyr. Soňky ýyllarda Italiýada hem-de

Günbatar Ýewropa ýurtlarynda ýüpek gurçugy tutulyp başlanypdyr. Ýüpekden tikilen egin-eşikler ýörite baýramçylyklarda we dabaralarda geýlipdir. Häzirki wagtda dünýäde iň köp pile taýýarlanýan ýurtlar Ýaponiýa, Hytaý we Italiýadyr. Hindileriň milli medeniýetinde uly orun tutan sari lybasynyň hem ýüpekden edilen görnüşleri has meşhurlygy bilen tapawutlanýar.

Aýsoltan AŞYROWA,
S. A. Nyýazow adyndaky Türkmen oba hojalyk uniwersitetiniň talyby.

Hormatly Prezidentimiziň kitaby italýan diline terjime edildi

Başlangyjy 1-nji sahypada.

Muňa, ilkinji nobatda, 2020-nji ýylyň sentýabr aýynda neşir edilen «Türkmeniň döwletlilik ýörelgesi» kitabynyň eýýäm dünýäniň köp dillerine, şol sanda hytaý, ýapon, rus, gruzin, ukrain we azerbaýjan dillerine terjime edilendigi hem şaýatlyk edýär.

Hormatly Prezidentimiziň many-mazmuny hem-de beýan ediliş usuly boýunça örän gymmatly eseri täsin halk döredijiligini toplamak, içgin öwrenmek hem-de wagyz etmek boýunça milli Liderimiziň baştutanlygynda amala aşyrylýan giň gerimli, tutanýerli ylmy-edebi işleriň aýdyň subutnamasyna öwrüldi.

Döwlet Baştutanymyzyň folkloryň, şol sanda nakyllaryň, atalar sözleriniň parasatly pähimlerini döredijilikli, ussatlarça peýdalanmagy bu edebi eseriň ähmiýetini has-da artdyrýar, ol häzirki wagtda ýüzýyllyklar mundan ozal hem dünýäniň beýleki halklary bilen dostluk we özara düşünişmek gatnaşyklaryny ýola goýan türkmen halkynyň ruhy dünýäsine göz ýetirmegiň ygtybarly çeşmesi bolup hyzmat edýär.

Dünýäniň bäşinji ummany

Entek birnäçe çeşmede görkezilmeýän hem bolsa, alymlar bäşinji ummanyň bardygyny belleýärler. Günorta ummany Antarktikanyň daş-töweregini öz içine alýar. Alymlar bu ýeriň hem aýratyn ummandygyny belleýärler.

Dünýäniň ygtybarly ylmy neşirleriniň biri bolan «National Geographic» hem bu ýeri bäşinji umman hökmünde kabul etdi. Köp ýyllaryň dowamynda Ýer ýüzünde dört ummanyň (Hindi ummany, Ýuwaş ummany, Atlantik ummany we Demirgazyk buzly ummany) bardygy hasap edildi. Ylmyň ösmegi, tebigatyň has içgin öwrenilmegi netijesinde alymlar Ýeriň günorta polýusynyň daş-töweregini hem aýratyn umman hökmünde kabul edip başladylar. Ylmy neşirde bäşinji ummanyň ekologiýa taýdan görnetin tapawutlanýandygy bellenilýär. Bu ummanyň esasy tapawudy bolsa demirgazygyndaky ummanlardan has güýçli akymynyň bolmagydyr. Günbatardan gündogara tarap akýan bu akym Antarktikanyň daşyndan aýlanýar. Bu ýeriň suwunyň düzüminde duzuň mukdary az we sowuk. Bilermenler bu ýeriň aýratyn umman hasap edilmeginiň dünýäde howanyň özgermegine garşy göreşde peýdaly boljakdygyny belleýärler.

Tawus MAMEDOWA,
Türkmenistanyň Döwlet energetika institutynyň uly mugallymy.

10 çagany dünýä inderdi

Günorta Afrikanyň Gauteng sebitiniň ýaşaýjysy Gosiama Tamara Sotile 10 bäbegi dünýä inderdi. Şeýlelikde ol geçen aý Marokkoda 9 çagany dünýä inderen Halime Sisseniň rekordyny täzeledi. Ýerli metbugatyň habar bermegine görä, 37 ýaşly zenan bäbeklerini göwreliliginiň 29-njy hepdesinde dünýä inderdi. Lukmanlar enäniň we bäbekleriň saglygynyň kadalydygyny mälim etdiler. Göwreli zenana lukman gözegçiliginden geçeninde, 8 çagasynyň boljakdygy aýdylypdyr.

Çagalaryň atasy Tobogo Sotesi bu habara ynanyp bilmändir.

– Men özümi Hudaýyň saýlan adamy hökmünde duýdum. Köp maşgala çagasy bolmandygy üçin kösenýär. Bu hakyky gudrat, men oňa ýokary baha berýärin – diýip, bäbekleriň atasy gürrüň berdi.

Täze dünýä inen bäbekler birnäçe gün lukmanlaryň gözegçiliginde bolarlar.

Afrikaly zenanyň ozal hem 6 ýaşynda ekiz çagasy bar.

Ogulgerek GURBANOWA,
Döwletmämmet Azady adyndaky Türkmen milli dünýä dilleri institutynyň talyby.

Sungat eserine meňzeş telewizor

«Samsung» kompaniýasy çarçuwasynyň we ýüzüniň reňkini üýtgedip bolýan «akylly» telewizoryny köpçülige tanyşdyrdy. «Frame TV 2021» atly telewizoryň ölçeginiň bäş görnüşlisi bar. Ozalkylardan has ýuka bolan bu telewizor öçük wagty ýüzünde dürli owadan suratlar peýda bolýar. Onuň çarçuwasynyň reňki we şekili kartina meňzeýär.

Bu telewizoryň 43 dýuýmdan 75 dýuýma çenli aralykda bolan dürli ölçegdäki görnüşleri bar. 4K QLED ekranly telewizor ýokary durulykda şekil hödürleýär. Telewizoryň 1 müň 400 sany sungat eserinden, ýagny diwardan asylýan owadan suratlaryndan birini saýlap bolýar. «Wi-Fi», «Bluetooth» ýaly baglanyşyk aýratynlyklary bolan telewizoryň bahasy 849 dollardan başlaýar. Aýratynlykda satylýan çarçuwasy üçin 135 dollar baha kesgitlenipdir.

Meýlis GARLYÝEW,
Türkmen döwlet binagärlik-gurluşyk institutynyň talyby.

«Uçurýan» tehnologiýa

Soňky ýyllarda dürli maksatlar bilen peýdalanylýan dronlaryň birnäçe görnüşi peýda boldy. Dronlaryň ýolagçy gatnatmaga niýetlenen görnüşleri hem azda-kände gabat gelýär.

Mundan soňra adamyň «uçmagyna» mümkinçilik berýän enjamlar hem ýüze çykar. Awstraliýanyň «CopterPack» kompaniýasy şeýle tehnologiýany oýlap tapdy. Iki sany aýlanýan perli enjam adamyň arkasyna dakylýar. Bu ugurda ilkinji synagyň üstünlikli tamamlanandygy mälim edildi. Ýakyn wagtda peýda boljak bu enjamlar adamyň bir ýerden başga ýere «uçup» gitmegine şert döreder.

Reşit SAPAROW,
Türkmen döwlet binagärlik-gurluşyk institutynyň talyby.

24 müňýyllyk ösümlik

Rus alymlary Sibirde doňan topragyň astynda 24 müň ýyllyk köp öýjükli organizm tapdylar. Mikroskobik jandar müňlerçe ýyllap ýaşaýşyny dowam etdiripdir.

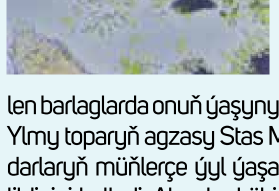

Puşinskiý tebigy-ylmy döwlet institutynyň hünärmenleriniň alan nusgalygyndan çykan organizmiň «Bdelloid rotifer» atly mikroskobik jandardygy mälim edildi. Geçirilen barlaglarda onuň ýaşynyň 24 müň ýyldygy anyklandy. Ylmy toparyň agzasy Stas Malawin bu işiň köp öýjükli jandarlaryň müňlerçe ýyl ýaşap biljekdigini subut edýän delildigini belledi. Alymlar käbir ýönekeý gurçuk we ösümlik görnüşleriniň buz gatlaklarynyň arasynda ýüzlerçe ýyl ýaşaýşyny dowam etdirendigini ýüze çykarypdylar. Käbir ýönekeý organizmler aşa yssy ýa-da aşa sowuk möwsümde metabolizmlerini peseldip, uzak wagt ýaşap bilýärler.

Altynaý GURBANOWA,
Türkmen döwlet maliýe institutynyň talyby.

Öňdebaryjy ýokary okuw mekdepleri

«QS Quacquarelli Symonds» ylmy-barlag maslahat beriş merkezi tarapyndan dünýäniň öňdebaryjy ýokary okuw mekdepleriniň sanawy düzüldi. «QS World University Rankings 2022» atly sanaw köp ýyldan bäri taýýarlanýar. Sanawa müňden gowrak uniwersitetler, institutlar we beýleki ylmy-barlag merkezleri girizilipdir.

Sanaw düzülende halkara ylmy edebiýata goşandy, iş berijiniň meşhurlygy, talyplaryň we diňleýjileriň mugallymlar bilen gatnaşygy, halkara ylmy işgärleriň paýy we daşary ýurtly talyplaryň paýy ýaly ölçegler nazarda tutulýar.

Şoňa görä-de, 10 ýyldan bäri öňdeligi ABŞ-nyň Massaçusets tehnologiýa uniwersiteti eýeläp gelýär. Şeýle hem öňdäki 3 orunda ABŞ-nyň hem-de Beýik Britaniýanyň uniwersiteleri bar. Ikinji orunda Oksford, üçünji orunda bolsa Stenford we Kembrij uniwersitetleri durýar. Garward uniwersiteti 5-nji, Kaliforniýa tehnologiýa instituty 6-njy orny eýeledi. 7-nji orny Londonyň Imper kolleži eýelän bolsa, 8-nji orny Sýurihiň ýokary tehniki mekdebi bilen Londonyň uniwersitet kolleji paýlaşdy. Ilkinji onlukda Çikago uniwersiteti hem öz ornuny aldy.

Nedir ATAÝEW,
S. A. Nyýazow adyndaky Türkmen oba hojalyk uniwersitetiniň talyby.

ZAMAN TÜRKMENISTAN

ESASLANDYRYJYSY – «ZAMAN–TÜRKMENISTAN» HOJALYK JEMGYÝETI

Iýun aýynyň 11-i, 2021
Gazetiň möçberi 8 sahypa. A-106849
Belgisi: 24/1434
Tiražy: 12780
Bahasy: 2,50 manat

BAŞ REDAKTOR MYRATDURDY GARJANOW
JOGAPKÄR KÄTIP AMANMYRAT BAÝMYRADOW

BIZIŇ SALGYMYZ: Aşgabat şäheri, 1908 (Gündogar) köçesi, 10-A jaýy.
Tel/Faks: 28-14-05, 28-14-06, 28-14-36
www.zamanturkmenistan.com.tm / info.zamanturkmenistan@gmail.com

BELLIK: Redaksiýamyza gelen hatlar yzyna gaýtarylmaýar. Gazetimizde ýerleşdirilen mahabatlardaky ýazgylaryň mazmunyna mahabat beriji jogapkärdir. Gazet Türkmenistanyň Metbugat merkezinde ofset usulynda çap edildi. Çap edilişiniň hiline Türkmenistanyň Metbugat merkezi jogap berýär. Telefony: 399536.

Abuna ýazylmak isleýänler üçin gazetiň indeksi: 69477

Şu ýyl ýurdumyzyň gallaçylary 690 müň gektar meýdandan 1 million 400 müň tonna däne ýygnamagy meýilleşdirýärler.

YLYM – ÜSTÜNLIKLERIŇ AÇARY

Berkarar döwletimiziň bagtyýarlyk döwründe milli ylym-bilim ulgamyny döwrebap derejede ösdürmek babatda giň gerimli işler alnyp barylýar. Häzirki döwürde ýurdumyzda ylmyň has-da kämilleşdirilmegi, ylym ulgamyna sanly serişdeleriň işjeň ornaşdyrylmagy, ylmy-barlaglaryň, gözlegleriň, taslamalaryň netijeli amala aşyrylmagy, türkmen alymlarynyň halkara giňişliginde uly gyzyklanma eýe bolýan ylmy işleriniň sanynyň artmagy, hususan-da, ýaş alymlaryň täze nesliniň kemala gelmegi ugrunda netijeli işler ýola goýuldy.

Her ýylyň 12-nji iýunynda ýurdumyzda Ylymlar güni giňden bellenilip geçilýär. Bu baýramçylyk ylmyň has ýokary derejelere ýetýändigini alamatlandyrýar. Türkmen ýaşlarynyň netijeli ylmy işleri alyp barmaklary üçin döwlet tarapyndan uly mümkinçilikler we şertler döredilýär. Bu barada Gahryman Arkadagymyz: «Döredijilik hyjuwyndan doly zehinli ýaşlaryň ylma gelmegini üpjün etmek, Watanyny jany-teni bilen söýýän, başarnykly, giň gözýetimli ylmy işgärleriň we hünärmenleriň sanyny düýpli artdyrmak döwrümiziň öňe sürýän iň derwaýys wezipeleriniň biridir» diýip belleýär. Milli Liderimiziň ýaş alymlary goldamak, olary ylmy açyşlara höweslendirmek bilen bagly döredýän mümkinçilikleri ýurdumyzyň ylmy-tehniki we ykdysady kuwwatyny pugtalandyrmakda hem möhüm ähmiýete eýedir.

Häzirki döwürde ýurdumyzyň ylym-bilim edaralarynda, ylmy-önümçilik merkezlerinde ýaş alymlar wajyp ugurlar boýunça ylmy-barlag, gözleg-taslama işlerini üstünlikli alyp barýarlar. Bu işde sanlylaşdyrylan serişdelerden giňden peýdalanylýar. Olar arkaly ýaşlar alan bilimlerini we ylmy başlangyçlaryny düýpli özleşdirip, ýurdumyzyň ykdysadyýetiniň ösüşine gönükdirilen taslamalary işläp düzýärler we önümçilige ornaşdyrýarlar.

Türkmen topragy ylym-biliminiň ojagydyr. Taryhy maglumatlara ser salanymyzda, gadymy türkmen topragynda Orta asyrlarda hem Gündogaryň görnükli alymlary – Muhammet al Horezmi, Abu Aly ibn Sina, Nyzamyl Mülk, Abu Reýhan Biruny, Al Jürjany, As Samany, Mahmyt Kaşgarly, Muhammet Gazaly ýaly dünýä ylmynda şöhratly yz galdyran akyldarlar Nusaýda, Ürgençde, Merwde ýaşap, gyzyldan gymmatly eserleri ýazyp, ylmy açyşlary edipdirler. Häzirki wagtda olaryň döredip giden eserleri hormatly Prezidentimiziň tagallasy bilen döwletimiz tarapyndan uly serişdeler goýberilip täzeden neşir edilýär, öwrenilýär.

Aşgabat – Aziýanyň merjen şäheri, ýurdumyzyň ylym-bilim merkezi. Ylmy-innowasion tehnologiýalar babatda halkara derejesinde maslahatlaryň geçirilýän merkezine öwrülen Aşgabatda soňky ýyllaryň dowamynda Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary institutynyň, Halkara ynsanperwer ylymlary we ösüş uniwersitetiniň, Aman Kekilow adyndaky Mugallymçylyk mekdebiniň, Ýagşygeldi Kakaýew adyndaky Halkara nebit we gaz uniwersitetiniň, Oguz han adyndaky Inžener-tehnologiýalar uniwersitetiniň, Türkmenistanyň Telekommunikasiýalar we informatika institutynyň hem-de beýleki ýokary okuw mekdepleriniň täze binalarynyň ulanmaga berilmegi bilim ulgamynyň döwrebap derejede ösdürilmegine uly ähmiýet berilýändiginiň subutnamasydyr.

Hormatly Prezidentimiz tarapyndan Türkmenistanda ylym ulgamyny 2020-2025-nji ýyllarda sanly ulgama geçirmegiň Maksatnamasy hem-de Türkmenistanda himiýa ylmyny we tehnologiýalary toplumlaýyn ösdürmegiň 2021-2025-nji ýyllar üçin Döwlet maksatnamasy ýaly möhüm resminamalaryň kabul edilmegi ylym-bilim ulgamyny täze ösüşlere itergi berýär.

Hojanepes KOŞJANOW,
Türkmen döwlet binagärlik-gurluşyk institutynyň uly mugallymy.

Ykdysady ösüş we telekeçilik

Hormatly Prezidentimiziň öňdengörüjilikli ykdysady strategiýasynyň netijesinde, ýurdumyzyň ykdysady kuwwatyny has-da artdyrmak, täze eksport ugurly pudaklaryň döredilmegi, hususy pudagyň döwrebap derejede ösdürilmegi babatda giň gerimli işler alnyp barylýar. Şonuň netijesinde hem ýurdumyzyň ykdysadyýeti özüniň durnukly ösüş depginini saklap galýar.

Dünýäde emele gelen çylşyrymly ýagdaýlara garamazdan, halk hojalygynyň ähli ulgamlarynda durnukly makroykdysady görkezijileri üpjün etmek ugrunda giňden tagalla edilýär. Bu hem ýurdumyzyň makroykdysady görkezijileriniň oňyn ösmegine goşant goşýar. Muňa şu ýylyň 5 aýyndaky ykdysady netijeler hem aýdyň subutnama bolup durýar.

Mälim bolşy ýaly, hormatly Prezidentimiziň baştutanlygynda sanly ulgam arkaly geçirilen Ministrler Kabinetiniň mejlisinde ýurdumyzyň ykdysadyýetinde şu ýylyň bäş aýynda gazanylan netijeler barada berlen hasabatlar hem ykdysadyýetimiziň durnukly ösüşe eýedigini görkezýär. Bäş aýyň netijeleri boýunça jemi içerki önümiň 6,1 göterim artmagy, 2020-nji ýylyň degişli döwri bilen deňeşdirilende, jemi öndürilen önümiň 5,3 göterim ýokarlanmagy milli Liderimiz tarapyndan durmuşa geçirilýän oňyn özgertmeler maksatnamalarynyň üstünlikli durmuşa geçirilýändiginiň nobatdaky subutnamasydyr.

Ýurdumyzyň ykdysadyýetiniň durnukly ösüşine hususy pudagyň wekilleri hem uly goşant goşýarlar. Olar ýurdumyzda öndürilýän oba hojalyk we

azyk önümleriniň möçberlerini artdyrmaga işjeň gatnaşýarlar. Türkmenistanyň Senagatçylar we telekeçiler birleşmesiniň kärhana-agzalarynyň şu ýylyň bäş aýyndaky dolanyşygy geçen ýylyň degişli döwri bilen deňeşdirilende 5,4 göterim ýokarlandy. 2021-nji ýylyň ýanwar-maý aýlarynda hususy pudakda senagat önümçiligi 6,6 göterim, oba hojalyk önümçiligi bolsa 26 göterim ýokarlandy. Ýanwar-maý aýlarynda Senagatçylar we telekeçiler birleşmesiniň agzalary, ýurduň durmuş-ykdysady ösüşiniň döwlet maksatnamalarynda göz öňünde tutulan 24 sany iri desgany işe girizdi. Bu taslamalaryň halk hojalygynyň hususy pudagynda durmuşa geçirilmeginiň netijesinde şäherleriň we obalaryň ýaşaýjylary üçin 600-e golaý täze iş orny döredildi.

Umuman, TSTB-niň agzalary tarapyndan dürli döwlet maksatnamalarynda göz öňünde tutulan 362 taslama durmuşa geçirildi. Importy azaltmaga ýardam edýän we ýokary goşmaça bahasy bolan içerki önümleriň önümçiligini artdyrmagy meýilleşdirýän ýüzlerçe döwrebap kärhanalar esaslandyrylýar.

Ýurdumyzda milli ykdysadyýetimizi senagatlaşdyrmakda hem-de dünýä bazarlarynda bäsdeşlige ukyply önümleri öndürmekde hususy ulgama aýratyn orun berilýär. Olaryň döwlet tarapyndan goldanylmagy babatda hem hemişe tagalla edilýär. Milli Liderimiz Ministrler Kabinetiniň mejlisinde kiçi we orta telekeçilige, aýratyn-da, syýahatçylyk işi bilen meşgullanýan kärhanalara maliýe we maddy-enjamlaýyn taýdan ýardam bermegi göz öňünde tutmagyň wajypdygyny belläp geçdi.

Mahlasy, hormatly Prezidentimiziň öňdengörüjilikli döwlet syýasatynyň binýadynda, ýurdumyzyň milli ykdysadyýetini has-da döwrebaplaşdyryp, diwersifikasiýa ýoly bilen ösdürmek, ýurdumyzyň ähli pudaklarynda ylmyň soňky gazananlaryny, innowasion tehnologiýalary ornaşdyrmak boýunça uly işler amala aşyrylýar.

Begenç ATAÝEW,
Ýagşygeldi Kakaýew adyndaky Halkara nebit we gaz uniwersitetiniň mugallymy.

MEDENIÝET – ruhy ösüşleriň binýady

Milli Liderimiziň parasatly baştutanlygynda döwlet syýasatynyň ileri tutulýan ugurlarynyň biri bolan medeniýet ulgamy has-da kämilleşdirilýär, ony mundan beýläk hem ösdürmek üçin aladalar edilýär. Ýurdumyzyň dürli künjeginde bina edilýän, ähli amatlyklary bolan medeni ojaklarda dürli çäreler geçirilýär. Diýarymyzyň bagtyýar raýatlary şol ýerlere baryp, medeniýetli dynç alýarlar.

Berkarar döwletimiziň bagtyýarlyk döwründe halkymyzyň durmuşyna mäkäm ornaşran täzeçillikleriň biri-de her ýylda geçirilýän Medeniýet hepdeligidir. Medeniýet hepdeliginiň çäklerinde her ýylyň 27-nji iýunynda Medeniýet we sungat işgärleriniň hem-de Magtymguly Pyragynyň şygryýet güni ýokary derejede bellenilýär.

Balkan, Daşoguz, Mary, Lebap, Ahal welaýatlarynda, gözel paýtagtymyz Aşgabatda geçirilip gelinýän Medeniýet hepdeliginiň myhmanlaryny kabul etmek nobaty bu ýyl Lebap welaýatyndadyr. Medeniýet we sungat işgärleriniň hünär baýramçylygyna gabatlanyp geçirilýän Medeniýet hepdeligi bu ýyl hem ýurdumyzyň jemgyýetçilik durmuşynyň aýdyň wakalarynyň birine öwrüler.

Häzirki wagtda ýurdumyzyň döredijilik işgärleri Türkmenistanyň şanly Garaşsyzlygynyň 30 ýyllygy mynasybetli geçiriljek baýramçylyk dabaralaryna giňden taýýarlyk görýärler. Obadyr şäherlerimizde şanly Garaşsyzlygymyzy, bagtyýar zamanamyzy, ak mermere beslenen paýtagtymyzy wasp edýän aýdym-sazlar, folklor, tans çykyşlary ýaýbaňlandyrylýar. Mahlasy, şanly senelere bagyşlanan dabaralar giň gerime eýe bolýar.

Medeniýet ulgamynyň ösdürilmeginde kino

sungatynyň hem orny uludyr. Bu ugurda giň gerimli özgerişler amal aşyrylýar. Türkmenistanyň Telewideniýe, radiogepleşikler we kinematografiýa baradaky döwlet komitetiniň Oguz han adyndaky «Türkmenfilm» birleşigi mukaddes Garaşsyzlygymyzyň şanly 30 ýyllygyna, şeýle hem Aşgabat şäheriniň esaslandyrylmagynyň 140 ýyllyk senesine bagyşlap, «Aşgabat bahary» atly gysga göwrümli filmleriň festiwalyny gurady. Bu şüweleňe köp sanly ýaşlaryň gatnaşmagy türkmen kino sungatyny ösdürjek ýaş zehinleriň kemala gelýändigine buýsanjyňy artdyrýar.

Türkmen medeniýetiniň, milli gymmatlyklarynyň giňden wagyz edilmegine teatr sungaty hem uly goşant goşýar. Ýurdumyzyň baş baýramyna bagyşlanyp, ýurdumyzyň teatrlarynyň arasynda geçirilen «Türkmen teatr sungaty» atly bäsleşik hem munuň aýdyň subutnamasydyr. Hormatly Prezidentimiziň kitaplarynda täsirli beýan edýän milli ýörelgelerimiziň rowaýatlaryň, ertekileriň, tymsallaryň sahna arkaly tomaşaçylara ýetirilmegi medeniýetimiziň döwrebap ösüşlere beslenýändigini görkezýär.

Umuman, ýurdumyzyň ýeten derejesini, şol sanda ykdysadyýetiň pudaklarynyň ösüşini, durmuşa geçirilýän we ilatyň ýaşaýyş derejesiniň ýokarlanmagyny esasy ugur edinýän durmuş syýasatynyň amala aşyrylyşyny wasp etmekde, şeýle hem türkmen halkynyň baý ruhy we medeni mirasyny öwrenmekde, wagyz etmekde medeniýet ulgamyna uly orun degişlidir.

Aba ÇARYÝEW,
S. A. Nyýazow adyndaky Türkmen oba hojalyk uniwersitetiniň mugallymy.

GARPYZ – saglyk üçin peýdaly

Garpyz diňe bir suwsuzlygy gandyrman, eýsem, saglyga peýdasy bilen hem tapawutlanýar.

Ýürek, damar we göz üçin peýdaly häsiýetlere eýe bolan garpyz böwrekleri goramaga hem kömek edýär.

Ak bazarlarymyz ýylyň ähli paslynda güneşli Diýarymyzyň sahawatly topragynda bitýän gök ekinlerden doly bolýar. Tomus pasly, esasan hem, gawundyr garpyzyň bol bolýan döwrüdir. Ine, häzirki wagtda-da bazarlarymyzda garpyzlar halkymyza eýleterli edildi.

Iň oňat serginlediji gök önüm bolmak bilen garpyz tomus möwsüminiň iň halanýan önümidir. Garpyz diňe bir suwsuzlygy gandyrman, eýsem, saglyga peýdasy bilen hem tapawutlanýar. Käbir adamlar bu lezzetli önümde diňe suw we şeker bar diýip pikir etseler-de, garpyz ýokumly maddalara baý we köp witaminleri hem özünde jemleýär. Ajaýyp tagamy bilen garpyz köp derdiň dermanydyr. Şeýle hem bu önüm horlanmak isleýänler üçin hem peýdalydyr.

Garpyz ajaýyp tomus önümi bolup, düzüminiň 92 göterimi suw bolandygy üçin islän wagtyň iýmek bolar. Garpyz adamyň dürli kesellere garşy göreşijilik ukyby üçin zerur bolan C witaminine baý bolup, bedenimizi goraýar we dürli kesellere garşy göreşmäge kömek edýär. Şeýle hem gapyzyň düzümindäki C witamini we suw düzümi ýaralaryň çalt bitmegine oňyn täsir edýär.

Mundan başga-da, garpyz süňkleriň sagdynlygy üçin aýratyn ähmiýete eýedir. Garpyz bedende kalsiniň saklanmagyna kömek edýän, süňkleriň we bogunlaryň sagdyn bolmagyny üpjün edýän kaliýe baýdyr.

Bulardan başga-da, ýürek, damar, göz üçin hem peýdaly aýratynlyklara eýe bolan garpyz böwrekleri goramaga hem kömek edýär.

Dürli witaminlere we minerallara baý bolan garpyzyň 100 gramy bedenimizi 120 mg kaliý, 11 mg magniý, 7 mg kalsiý, 5,5 mg fosfor, 0,3 mg demir we 0,1 mg sink bilen baýlaşdyrýar.

Umuman, dürli miwedir gök önümlere baý bolan sahawatly türkmen topragy adam saglygyna baý önümleri özünde jemleýär. Garpyz – kädiler maşgalasyna degişli birýyllyk ösümlik bolup, onuň baldagy 2-3 metre çenli uzap, miwesi togalak, daşy ýylmanak, eti bolsa gülgüne ýa-da gyzyl bolýar. Garpyz has irki döwürlerden bäri halk tebipçiliginde saglygy berkitmek, kesel bejermek maksady bilen ulanylyp gelnipdir. Onuň watany Afrika hasaplanylýar. Lukmançylyk ylmy tarapyndan hem garpyzyň saglyga täsiri öwrenilendir. Onuň düzüminde bedende ýeňil özleşýän uglewodlar, C, PP we B ýokumlary, magniý, kaliý, demir ýaly adama zerur bolan maddalar bar. Ýürek, gan damar kesellilere, böwrek agyrysyndan ejir çekýänlere garpyzy köpräk iýmek maslahat berilýär.

Jeýhun GELDIÝEW,
S. A. Nyýazow adyndaky Türkmen oba hojalyk uniwersitetiniň mugallymy.

HARMANYŇA BEREKET, GALLAÇY!

Milli mukaddesligimiz bolan ak bugdaýy başynyň täjine deňeýän halkymyz geçen hepde hormatly Prezidentimiziň ak pata bermeginde il sylagly ýaşulularyň «Bismillasy» bilen ýurdumyzyň Ahal, Mary, Lebap welaýatlarynda galla oragyna girişdi. Balkan we Daşoguz welaýatynyň gallaçylary hem 11-nji iýunda galla oragyna guramaçylykly girişerler.

Berkarar döwletimiziň bagtyýarlyk döwründe ýurdumyzda oba hojalygyny ösdürmek boýunça toplumlaýyn çäreler amala aşyrylýar. Döwletimiz oba hojalyk ekinlerinden bol hasyl almak üçin ähli zerur şertleri döredýär. Daýhanlar ýokary hilli tohumlar, mineral dökünler, himiki serişdeler, döwrebap oba hojalyk tehnikalary we suwaryş suwy bilen doly üpjün edilýär.

Edermen gallaçylaryň yhlasly zähmeti netijesinde şu ýyl ýurdumyzyň welaýatlarynda bugdaýyň bol hasyly ösdürilip ýetişdirildi. Hormatly Prezidentimiziň – Galla hasylyny ýitgisiz ýygnap almak, halkymyzy azyk önümleri bilen doly üpjün etmek üçin azyk bolçulygyny pugtalandyrmak möhümdir – diýen öwüt-ündewlerinden ruhlanan edermen gallaçylar yhlasly zähmet çekip, täze üstünlikleri gazanýarlar.

Şu ýyl ýurdumyzyň gallaçylary 690 müň gektar meýdandan 1 million 400 müň tonna däne ýygnamagy meýilleşdirýärler. Galla meýdanlarynda bugdaýyň «Sähraýy», «Juwan», «Bereketli», «Ýolöten-1», «Ýolöten-3», «Türkmenbaşy-1», «Goşant», «Miras», «Rowaç», «Hasylly» hem-de «Watan» ýaly ýokary hasylly görnüşleri ekildi.

Döwletimiz tarapyndan suw, naýbaşy tohum, dökün, tehnika bilen üpjünçiligiň ýokary bolmagy edermen gallaçylaryň yhlasyna yhlas goşýar. Hormatly Prezidentimiziň parasatly baştutanlygynda amala aşyrylýan oba özgertmeleri daýhanlaryň ruhlaryny göterýär. Milli Liderimiziň oba hojalyk ekinlerinden bol hasyl ýygnamak baradaky tabşyryklaryny üstünlikli ýerine ýetirmek üçin ähli şertler we mümkinçilikler döredildi.

Mukaddes Garaşsyzlygymyzyň şanly 30 ýyllyk baýramynyň uly tutum bilen toýlanylýan ýylynda gallaçylar ýylboýy çekilen zähmetiň rehnedini görýärler. Olaryň ösdürip ýetişdiren galla hasyly gysga wagtyň içinde mähriban Watanymyzyň galla harmanyny doldurdy.

Häzirki döwürde ýurdumyz azyklyk galla bilen içerki islegleri doly kanagatlandyryp, dünýäde azyk bolçulygyny döretmäge mynasyp goşant goşýan, bugdaýy eksport edýän döwletleriň hatarynda ynamly orun aldy. Ýokary hilli çörek we çörek önümleri, un halkymyza elýeterli bahalardan hödürlenilýär. Bugdaýyň we pagtanyň döwlet satyn alyş nyrhlarynyň ýokarlandyrylmagy oba zähmetkeşleriniň işe höwesini has-da artdyrýar.

Oba hojalyk ekinleriniň iň gadymylarynyň we esasylarynyň biri bolan ak bugdaý bereketli topragymyzda has irki döwürlerden bäri ösdürilip ýetişdirilýär. Ýetişdirilen bereketli hasylyň ýekeje dänesini-de isrip etmän ýygnap almak üçin däne orýan kombaýnlaryň giňden peýdalanylmagy oba zähmetkeşleriniň buýsanjyny beýgeldýär. Milli Liderimiziň tagallasy bilen her ýyl oba hojalyk tehnikalarynyň täze görnüşleri satyn alynýar. Dünýäniň öňdebaryjy önüm öndürijilerinden satyn alynýan tehnikalar oba zähmetkeşleriniň esasy ýardamçysy bolýar. Olar täze hem-de döwrebap tehnikalardan peýdalanyp, oba hojalygy üçin gymmatly bolan önümleriň bol hasylyny ýetişdirýärler.

Halkymyzyň rysgaly we azyk garaşsyzlygymyzyň kepili bolan bugdaýyň bol hasylyny öndürmek babatda uly aladalar edýän Gahryman Arkadagymyzyň jany sag, ömri uzak bolsun, il-ýurt bähbitli tutumlary hemişe rowaçlyklara beslensin!

Batyr AŞYROW,
S. A. Nyýazow adyndaky Türkmen oba hojalyk uniwersitetiniň uly mugallymy.

DÜNÝÄ TÄZELIKLERI

Şu gün Angliýanyň günortasyndaky Kornuoll graflygynyň Karbis-beý aýlagynda G7 topary ýurtlarynyň sammiti öz işine başlaýar. Dünýäniň ösen ýurtlarynyň ýygnagy 13-nji iýunda tamamlanar.

ÝOLBAŞÇYSY BELLI BOLDY

● Maldiwler Respublikasynyň daşary işler ministri Abdulla Şahid Birleşen Milletler Guramasynyň Baş Assambleýasynyň 76-njy sessiýasynyň ýolbaşçylygyna saýlandy. Şahid Baş Assambleýadaky ses berlişikde köp ýyllap Owganystanda zähmet çeken tejribeli diplomat, doktor Zalmaý Rassul bilen bäsleşdi. Ses berlişigiň netijesinde Şahid 143, Rassul 48 ses aldy.

BMG-niň Baş Assambleýasyna her ýyl dünýäniň bir sebitinden saýlanan diplomat ýolbaşçylyk edýär. 76-njy sessiýany dolandyrmak gezegi (2021-2022-nji ýyllar) Aziýa-Ýuwaş ummany toparyndan bir ministre degişlidi. Şeýlelikde, Maldiwleriň daşary işler ministri bu wezipä saýlandy. Abdulla Şahid şu ýylyň 14-nji sentýabrynda

BMG-niň Baş Assambleýasynyň 75-nji sessiýasynyň başlygy Wolkan Bozkyrdan bu wezipäni kabul edip alar. Maldiwler Respublikasy Şahidiň dalaşgärligini 2018-nji ýylyň dekabrynda mälim edipdi.

ZENAN DALAŞGÄRLER ÜSTÜNLIK GAZANDY

● 6-njy iýunda Meksikada ştat ýolbaşçylaryny kesgitlemek boýunça geçirilen saýlawda zenan dalaşgärler has köp ýeňiji boldy. 15 ştatyň altysynda zenan dalaşgärler saýlandy. Ýurduň taryhynda ilkinji gezek şeýle köp zenan ýolbaşçy bu wezipelere bellendi. Geçirilen saýlawda Wekiller palatasynyň agzalary, ştatlaryň gubernatorlary we has kiçi administratiw bölekleriň ýolbaşçylary saýlandy. Ýurduň Milli saýlaw institutynyň (INE) beren maglumatyna görä, has köp ses alan alty zenanyň bäşisi häkimiýetdäki Milli Täzeleniş Hereketiniň (Morena) dalaşgärleridir.

Mundan ozal ýurduň taryhynda jemi 8 zenan bu wezipä saýlanypdyr. Häzirki wagtda ýurduň paýtagty Mehiko şäherine Klaudia Şeýnbaum ýolbaşçylyk edýär. Şeýlelikde ýurduň 7 ştatynyň zenan ýolbaşçysy bolar. 126 million töweregi ilaty bolan ýurtda soňky geçirilen ilat ýazuwynda zenanlaryň sany erkekleriňkiden 3 milliondan gowrak köp bolupdy.

Fransuz diliniň ÄHMIÝETI ARTAR

● Geljek ýyl Fransiýanyň Ýewropa Bileleşiginiň döwürleýin başlyklygyny kabul etmegi bilen maslahatlaryň köpüsi fransuz dilinde geçiriler. Geçen ýyl Beýik Britaniýa Ýewropa Bileleşiginden aýrylypdy. Muňa garamazdan bileleşige agza ýurtlaryň arasynda iňlis dili häzirki wagtda hem iň köp ulanylýan dil hasaplanýar.

Fransiýa fransuz dilini öwrenmek isleýän diplomatlar üçin hem tölegsiz dersleri ýola goýar. 27 agzasy bolan Ýewropa Bileleşiginde diňe iki ýurduň – Irlandiýanyň we Maltanyň dili iňlisçe. Agza ýurtlaryň resmi dilleriniň (jemi 24 dil) ählisi bileleşigiň resmi dili hasaplanýan hem bolsa, bilelikdäki maslahatlarda we resminamalarda, esasan, iňlis, nemes we fransuz dilleri ulanylýar.

DÜNÝÄ HABARLARY

gysga setirlerde

► **INISI BILEN KOSMOSA UÇAR.** «Amazonyň» esaslandyryjysy Jeff Bezos 20-nji iýulda inisi bilen bilelikde kosmosa uçar. Bu uçuşa golaýda auksion arkaly satuwa çykarylan bir orunlyk petegiň ýeňijisi hem gatnaşar. Bezos bu barada özüniň «Instagram» akkaundyndan: «Bäş ýaşymdan bäri kosmosa uçmagy arzuw edýärdim. 20-nji iýulda inim bilen bu syýahata girişerin. Iň gowy dostum bilen ajaýyp gezelenje gidýärin» - diýip ýazdy. Belli işewür «Blue Origin» kompaniýasyna eýeçilik edýär. Golaýda bu kompaniýanyň işläp taýýarlan «New Shepard» atly kosmos gämisiniň ilkinji adamly uçuşy ýola goýlar. «New Shepard» gämisi alty ýolagçyny Ýerden 100 kilometr belentlige çykarar.

► **KRIPTOWALÝUTADAN IŇ KÖP GIRDEJI GAZANAN ÝURTLAR.** Merkezi edarasy Nýu-Ýorkda ýerleşýän «Chainanalysis» edarasy geçen ýyl «Bitcoin» kriptowalýutasyndan peýda gazanan ýurtlaryň sanawyny ýaýratdy. 4,1 milliard dollar gazanan ABŞ sanawyň başyny çekýär. Hytaý 1,1 milliard, Ýaponiýa 900 million dollar peýda gazanypdyr. Sanawda Angliýanyň 800 million dollar, Russiýanyň, Germaniýanyň we Fransiýanyň 600 million dollar gazanandygy mälim edildi.

► **ÄPET DINOZAWRYŇ GALYNDYSY TAPYLDY.** Awstraliýanyň günorta-günbataryndaky Kwinslend ştatynda äpet dinozawryň galyndylary tapyldy. Bu jandaryň boýunyň 30 metre, agramynyň 67 tonna barabar bolandygy bellenilýär. Gadymy jandaryň galyndylarynyň ilkinji bölegi 2007-nji ýylda tapylypdy. 92-96 million ýyl ozal ýaşap geçendigi çaklanylýan jandaryň titonazawrlar maşgalasyna degişlidigi mälim edildi. Dinozawryň aýaklarynyň 5-6,5 metre barabar bolandygy habar berildi. Arheologlar şol ýerden 15 dinozawryň galyndysyny tapdylar.

► **RUS IMPERATORYNYŇ SURATY SATYLDY.** Angliýanyň paýtagty Londonda «Christie's» auksion öýi tarapyndan hödürlenen Rus patyşasy Pawel I-niň suraty 826 müň funt sterlinge satyldy. Kartinany belli suratkeş Dmitriý Lewiskiý (1735-1822 ý) çekipdir. Auksion öýi 2010-njy ýylda Sankt-Peterburgdaky Döwlet Rus muzeýinde suratkeşiň belli eserleriniň sergide görkezilendigini mälim etdi. Köp wagtdan bäri nirededigi belli bolmadyk kartinanyň Ýewropadaky kolleksiýalaryň birinden tapylandygy mälim edildi. Şeýle hem auksionda başga rus eserleri hem satyldy.

HYZMATDAŞLYGY TEKLIP EDÝÄR

ABŞ-da elektroulaglaryň önümçiligi üçin gerek bolan gymmatly magdanlary üpjün etmekde hyzmatdaşlygyň artdyrylmagy maksat edinilýär. Munuň üçin taýýarlanan meýilnamada elektroulag batareýalarynyň öndürilmegi üçin gerekli materiallary üpjün etmekde hyzmatdaşlygyň zerurdygy, daşky gurşaw we beýleki meseleler göz öňünde tutulyp, ulanyşdan galan elektroulag batareýalarynyň gaýtadan peýdalanylmalydygy mälim edildi. Ýurtda bu pudagy ösdürmek üçin halkara maýa goýumyň artdyrylmagy göz öňünde tutulýar. Munuň üçin gerek bolan maýa serişdesini ABŞ-nyň «Development Finance Corporation» atly ösüş banky üpjün eder. Şeýle hem meýilnamada elektroulag batareýalarynyň gaýtadan ulanylmagy üçin ediljek işler hem bellenipdir. Ilkinji nobatda, batareýalar üçin gerek bolan magdanlaryň we beýleki tehnologiýalaryň ýurduň içinde nirede öndürilip bilinjekdigini anyklamak üçin iş topary döretdiler. Ýurtda elektroulaglaryň gysga wagtda ýaýbaňlandyrylmagy göz öňünde tutulýan hem bolsa çig malyň mis, litiý we beýleki üpjünçiligi baradaky meseleler bu maksada ýetmekdäki esasy päsgelçilikler hasaplanýar. ABŞ çig malyň üpjünçiliginde daşary ýurtlara garaşlylygy azaltmagy maksat edinýär.

UMMANLARYŇ EKOULGAMY AÝAWLY SAKLANAR

Her ýylyň 8-nji iýuny Bütindünýä ummanlar güni hökmünde bellenilip geçilýär. Şol gün ummanlaryň ähmiýetine bagyşlanan dürli maslahatlar we çäreler geçirilýär. Hünärmenler Ýeriň atmosferasyndaky kislorodyň 80 göterimini deňizdir ummanlaryň bölüp çykarýandygyny, azyk önümleriniň agramly böleginiň deňizlerden alynýandygyny belleýärler. Emma häzirki wagtda ummanlaryň suwunyň ýylamagy onuň ekoulgamyna oňaýsyz täsir edýär. Bu ýagdaýyň öňüni almak üçin 2030-njy ýyla çenli ummanlaryň 30 göteriminiň gorag astyna alynmagy maksat edinilýär. Ummanlar gününiň bu ýylky şygary «Ummanlar: ýaşaýyş we güzeran» diýlip bellenilipdir. Birleşen Milletler Guramasynyň Daşky Gurşaw Maksatnamasynyň, ABŞ-nyň Tebigy baýlyklary goramak Geňeşiniň (NRDC) hem-de bu ugurda iş alyp barýan alymlaryň taýýarlan maglumatlaryna görä, merjen rifleriniň ýok bolmagy howanyň düzümindäki kislorodyň mukdaryny azaldar. Bu ýagdaý balyklaryň we beýleki deňiz jandarlarynyň sanyny we görnüşini hem azaldar. Ýer ýüzündäki tokaýlaryň howanyň arassalanmagynda we kislorodyň bölünip çykarylmagynda ähmiýeti uly bolsa-da, kislorodyň esasy çeşmesi deňizler hasaplanýar. Ýer ýüzüniň üçden iki bölegini emele getirýän ummanlardaky we deňizlerdäki suwotular atmosferany kislorod bilen üpjün edýär. Suwotularyň bölüp çykarýan kislorody deňiz jandarlary üçin iýmit we ýaşamagy üçin ýer bolup durýar. Deňizlerdäki merjen rifleri bolsa Ýer ýüzündäki kömürturşy gazyny özüne siňdirýär. Dürli halkara guramalar we hökümetler daşky gurşawyň, şol sanda deňizdir ummanlaryň tebigatynyň aýawly saklanmagy üçin dürli maksatnamalary durmuşa geçirýärler.

Syýahatçylyk möwsümine badalga berildi

● Ispaniýa ýurda gelýän syýahatçylaryň sanyny artdyrmak üçin täze düzgüni ýola goýdy. Mundan beýläk «Covid-19» sanjymyny alan ýa-da lukmançylyk gözegçiliginden geçendigini tassyklaýan resminamasy bolan daşary ýurtlular bu ýurda baryp bilýärler. Ýewropanyň güneşli ýurdy şu möwsümde 8,5-10 million daşary ýurtly myhmanyň gelmegine garaşýar. Ýurduň günortasyndaky deňiz kenarlarynda syýahatçylaryň sany eýýäm köpeldi. Ýurda girmek üçin sanjymyň alnanyna 14 günden köp wagt geçen bolmaly. Ýakynda ýurduň kenarýakalaryna uly ýolagçy gämileri gelip başlar.

Milli pul birligine öwrüldi

● Salwadorda «Bitcoin» kriptowalýutasynyň ýurduň resmi pul birligi hökmünde kabul edilmegi üçin kanun taslamasy taýýarlanypdy. Ýurduň Prezidenti Naýib Bukele «Bitcoin 2021» maslahatyna iberen wideo ýüzlenmesinde bu kanunyň güýje girmegi bilen daşary ýurtlarda ýaşaýan salwadorlylaryň ýurda pul ibermekleriniň amatly boljakdygyny aýdypdy. Kanun taslamasy ýurduň milli parlamentinde kabul edildi. Ses berlişikde 62 deputat oňyn ses berdi, 19 deputat goldamady, 3 deputat saklandy. Şeýlelikde, Salwador kriptowalýutany milli pul birligi hökmünde kabul eden ilkinji ýurt boldy. Mundan beýläk ýurtdaky söwda nokatlarynda tölegleriň ähli görnüşleri üçin ýörär. Prezident Bukele munuň täze işewürlik ugurlarynyň döremegine ýol açjakdygyny, häzirki wagtda kriptowalýutanyň bu görnüşiniň bazar nyrhynyň 680 milliard dollardygyny belledi.

OKAŇ, DYNÇ ALYŇ!

Suwa düşülende deri täzelenip, işjeňligi ýokarlanýar, bedendäki myşsalar gowşaýar, bedeniň gan aýlanyşy kadalaşýar, dartgynlylyk azalýar, bedende toplanan zyýanly maddalaryň bölünip çykyşy artýar.

Suwa düşmegiň SAGLYGA TÄSIRI

Suwa düşmek saglygyň girewi bolan arassaçylyk üçin örän möhüm hasaplanýar. Tomus paslynyň yssy günlerinde ýygy-ýygydan ýuwunylýar. Bu diňe arassaçylyk üçin gerekli bolman, eýsem, özümizi rahat duýmaga hem ýardam edýär. Adaty hammamyň bedenimiz üçin köp peýdasy bar, muňa garamazdan, gereginden köp suwa düşmegiň hem oňaýsyz täsirleri bar. Howa belli bir derejeden yssy bolanda ýa-da köp hereket edilende derlenýär. Suwa düşmeseňiz bedeniňizden erbet yslaryň çykmagy gutulgysyzdyr. Wagtal-wagtal ýuwunmak emele gelen ýakymsyz ysy aýyrmaga we salkynlamaga ýardam edýär. Ýöne ýygy-ýygydan suwa düşmek bedeniňize zyýan berip biler. Tomusda howanyň ýokarlanmagy bilen adamlar adatdakysyndan has köp ýuwunýarlar. Suwa düşülende deri täzelenip, işjeňligi ýokarlanýar, bedendäki myşsalar gowşaýar, bedeniň gan aýlanyşy kadalaşýar, dartgynlylyk azalýar, bedende toplanan zyýanly maddalaryň bölünip çykyşy artýar.

Hünärmenler hernäçe peýdaly tarapy köp hem bolsa, ýygy-ýygydan suwa düşmegiň deriňize zeper ýetirip biljekdigine ünsi çekýärler. Şeýle hem yssy günlerde daşardan gyzyp gelip suwa düşmek maslahat berilmeýär. Biraz wagt süňňüňizi sowadandan soňra hammama girmek maslahat berilýär. Şeýle edilende döräp biljek käbir ýaramaz keselleriň öňüni alarsyňyz! Yzygiderli suwa düşmek deriniň çyglylygynyň peselmegine sebäp bolýar. Guran deri mikroblary aňsatlyk bilen özüne çekýär. Köp suwa düşülende hammamdan soňra çyglandyryjy kremler ulanmak maslahat berilýär. Örän gyzgyn suwda yzygiderli ýuwunmak, bedeniň gyjyndyrylmagyna sebäp bolup biler. Şampun we sabyn ýaly arassaçylyk serişdelerini satyn alanyňyzda, deriňiziň görnüşine görä saýlamalydygyny unutmaň! Hammamda uzak wagtlap durmaň!

DÜNÝÄNIŇ IŇ OWADAN ADALARY

Daş-töweregi suw bilen gurşalan gury ýer bölegine ada diýilýär. Deňiz kenarlarynyň we adalaryň köpüsi syýahatçylaryň dynç almak üçin barýan ýerleri hasaplanýar. Täsin tebigatly adada palma agajynyň astynda dynç alyp, mawy deňze syn etmegiň lezzeti başgaça. Olaryň käbiri gözelligi, durnaň gözi ýaly durulygy, merjen rifleri bilen, käsi bolsa täsin jeňňelligi, mahmal depeleri, hatda ilatly ýaşaýyş gurşawy bilen jahankeşdeleri özüne maýyl edýär. Haýran galdyryjy topografiýasy hem-de geografiýasy bolan adalara ýylyň-ýylyna müňlerçe, hatda millionlarça syýahatçy gelýär. Suwasty we suwüsti täsin haýwanat dünýäsi, tämiz howasy bilen görenleri haýrana goýýan dünýäniň iň owadan adalary barada birnäçe maglumaty size ýetirmegi makul bildik:

● **Bora-Bora:** Ýuwaş ummanyndaky Liward adalarynyň biri bolan bu ada Fransuz Polineziýasyna degişlidir. Bora-Boranyň umumy meýdany 30,55 km²-a deňdir. Adalar toplumynyň esasy adasy bolan Taitiniň 241 km demirgazyk-günbataryndaky adanyň töweregi ada barýer rif bilen gurşalandyr. Şeýle adalara, ýagny halka ýa-da üzülen halka görnüşli merjen adasyna atol diýilýär. Adanyň merkezinde Pahiýa we Otemanu depesi ýerleşýär. Adanyň iň beýik nokady 727 metre deň. Bora-Bora adasy deňiz kenaryndaky we deňziň içine süsňäp girýän emeli desgasy bilen meşhur halkara syýahatçylyk merkezini emele getirýär.

● **Seýşel adalary:** Somali deňziniň gündogar çetinde Hindi ummanyndaky arhipelag adalarydyr. Bu ýerde 115 ada bar. Paýtagty we iň uly şäheri Wiktoriýa Afrika materiginiň gündogaryndan 1500

kilometr uzakda ýerleşýär. Seýşel adalarynda XVI asyrda ýewropalylar aralaşmazyndan ozal ilat ýaşamaýardy. 1976-njy ýylda bu ýerde garaşsyz döwlet esaslandyrylandan soňra, ykdysadyýet diwersifikasiýa ýoly bilen ösdürilip başlanýar we ilaty artýar. Hindi, iňlis, fransuz, afrika elementlerini özünde jemleýän seýşel medeniýetiniň baý aşhanasy köp sanly syýahatçyny özüne çekýär.

● **Santorini:** Gresiýanyň günorta-gündogarynda, Egeý deňziniň günortasynda ýerleşýän adanyň meýdany 73 km² bolup, onuň golaýynda Terasiýa, Nea Kameni, Palaýa Kameni, Aspronisi we Kristiana adalary bar. Bu ada, takmynan, 3600 ýyl ozal wulkanyň atylmagy netijesinde emele gelipdir. Adanyň ady XIII asyrda Latyn imperiýasy tarapyndan berilýär. Bu at Keramatly Irene (Santa Irini) adynyň gysgaltmasydyr.

● **Bali:** Bu ada bilen adybir welaýat bolup, oňa beýleki birnäçe adalar hem girýär. Welaýatyň çägine Ýawa, Lombog Nusa-Penida, Nusa-Lembongan we Nusa-Seningan ýaly goňşy adalary hem girýär. Denpasar şäheri welaýat paýtagty hasaplanyp, ýurduň iň köp ilatly şäherleriniň biridir. Baliniň medeni merkezi dag eteginde ýerleşýän Ubud şäheri hasaplanýar. Welaýat 1980-nji ýyllardan bäri Indoneziýanyň esasy syýahatçylyk merkezidir. Bali diňe owadan deňiz kenarlary, gür tokaýlary we täsin haýwanat dünýäsi bilen däl, eýsem, adaty we häzirki zaman tansy, heýkeltaraşlyk, suratkeşlik, deri, metal işläp bejermek we aýdym-saz ýaly ýokary derejede ösen sungatlary bilen hem meşhurdyr. Indoneziýanyň halkara film festiwaly hem her ýyl Bali şäherinde geçirilýär.

● **Fiji:** Günorta Ýuwaş ummanyndaky adalar topary Awstraliýanyň 3000 km gündogarynda

we Täze Zelandiýanyň 2000 km demirgazygynda ýerleşýär. Arhipelag 330-dan gowrak adadan ybarat bolup, bu ýere ilatyň göçüp gelenine ýüz ýyl töweregi wagt geçipdir. Esasy Witi Lewu we Wanua Lewu adalary meşhur bolup, iň belent nokady Tomaniwi (1324 m) dagydyr. Tropiki deňiz howasy bolan arhipelagda howa möwsüme görä üýtgeýär. Fiji 18 274 km² meýdany tutýar. Fijiniň 870 müň töweregi ilaty bolup, olaryň dörtden üç bölegi ýurduň paýtagty Suwanyň ýerleşýän Witi Lewu adasynda ýaşaýar. Häzirki wagtda Fiji Ýuwaş ummanyň ykdysady taýdan iň ösen adalarynyň biridir.

Doňdurma – göwünleriň küýsegi

Doňdurmanyň düzüminde kalsiý, kaliý, demir we sink ýaly birnäçe minerallar bar. Bu datly iýmiti halamaýan az bolsa gerek. Ähli önümlerde bolşy ýaly, doňdurma alnanda hem ünsli bolmaly. Gaplanan taýýar doňdurmalaryň daşyndaky ýazgylar ünsli okalmaly, ulanyş möhletine we saklanyş şertlerine seretmeli. Şeýle iýmit önümlerine goşundylar köp goşulýar. Şol sebäpli doňdurmanyň elin taýýarlanýan görnüşleriniň has peýdalydygy bellenilýär. Şeýle hem doňdurmany öý şertlerinde taýýarlap bolýar. Hünärmenler öýde taýýarlanan doňdurmanyň saglyk üçin has peýdalydygyny aýdýarlar. Doňdurmany öýde süýt, gatyk we öz saýlan miweleriňizi goşmak arkaly taýýarlap bilersiňiz. Geliň, ilki bilen doňdurma iýlende göz öňünde tutulmaly käbir zatlar bilen tanyş bolalyň:

AGŞAMYNA DÄL, GÜNDIZ IÝIŇ!

● Gaplanan doňdurmalaryň ýazgylaryny üns bilen okaň! Doňdurmany agşam däl, gündizine iýmek maslahat berilýär. Günüň dowamynda üçden artyk doňdurma iýmek maslahat berilmeýär.

SÜÝJÜLIGINE WE MIWELERE ÜNS BERIŇ!

● Doňdurma ähli möwsümde iýip boljak gymmatly iýmit bolup, esasan hem, çagalaryň boýunyň ösmegine peýda edýär, süňklerini güýçlendirýär we iýmit siňdirişini ýeňilleşdirýär. Göwrelilik döwründe hem doňdurma iýmek maslahat berilýär. Eger-de doňdurmany öýde taýýarlamak isleseňiz, düzüminde şeker köp bolmadyk miwelerden peýdalanmak ýerlikli bolar. Esasy düzümi süzülen gatyk bolan doňdurma süýji keselli adamlara has-da peýdalydyr. Taýýarlan doňdurmaňyzyň düzümine gara şokolad goşmak keýpiňiziň göterer, alma bolsa bedeniňizi güýçlendirer we özüňizi has gowy duýmaga peýda eder.

Doňdurma taýýarlamak üçin tomusda ýetişýän miwelerden hem peýdalanyp bilersiňiz. Öýde doňdurma taýýarlamagyň dürli usullary bolup, olaryň birini size hödürleýäris! Munuň üçin ýarym kilogram ýertudana, 1 gap krem (sowuk), 8 nahar çemçesi pudra şeker, 1 bulgur sowuk süýt, 1 nahar çemçesi kakao gerek bolýar.

TAÝÝARLANYLYŞY:

● Ýertudanalary arassalaň we doňduryjyda doňduryň! Soňra ony ownuk kesýän enjamdan geçiriň we üstüne sowuk krem, pudra şeker we sowuk süýt goşup bulaň! Mazaly garylan doňdurma garyndyny giň gaba salyp sowadyjyda goýuň! Her sagatda garyndyny çykaryp yzygiderlilik üçin garyşdyryp dursaňyz tagamy we süýdi bir-birine utgaşyp, doňdurma halyna gelip başlar. Şu yzygiderlilik dowam etse bu garyndyny sowadyjyda 12 sagat goýmak ýeterlik bolar. Taýýar bolan doňdurmany islegiňize görä owadanlap, saçaga goýup bilersiňiz. Işdäňiz açyk bolsun!

Sahypany taýýarlan Aýgözel AMANGELDIÝEWA.

Gijesine howanyň ýagdaýyna görä, 3500-4500 arasynda ýyldyzy görüp bolýar.

Labirint

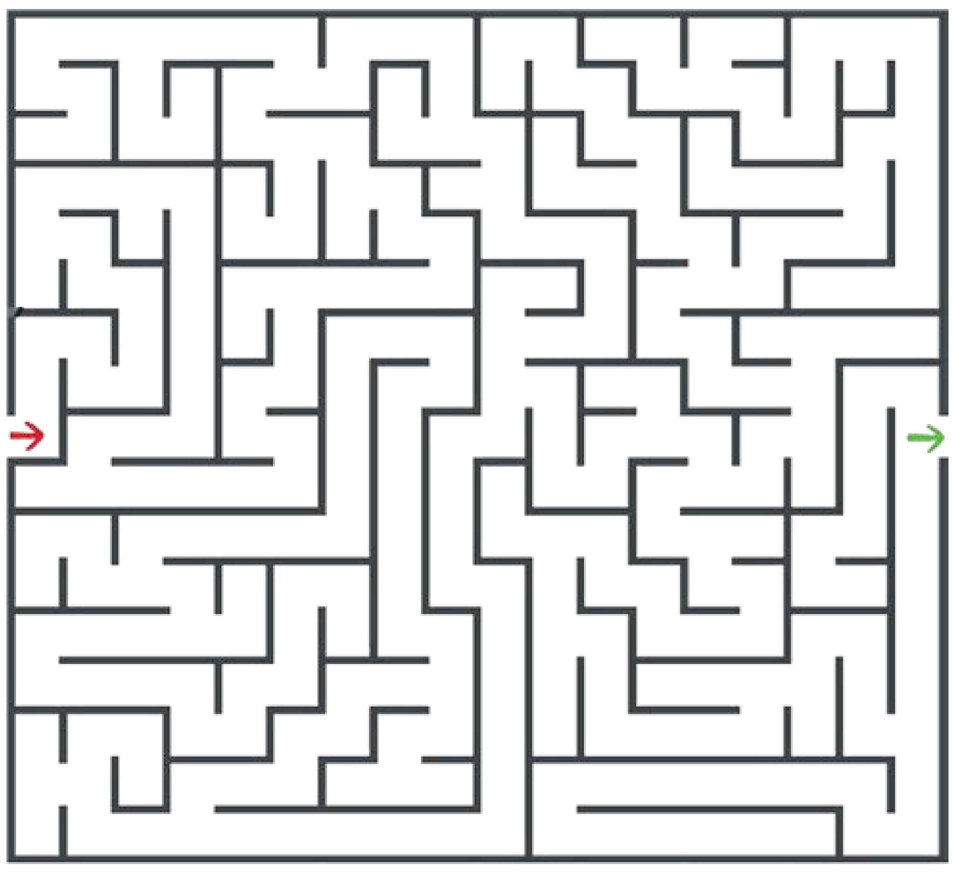

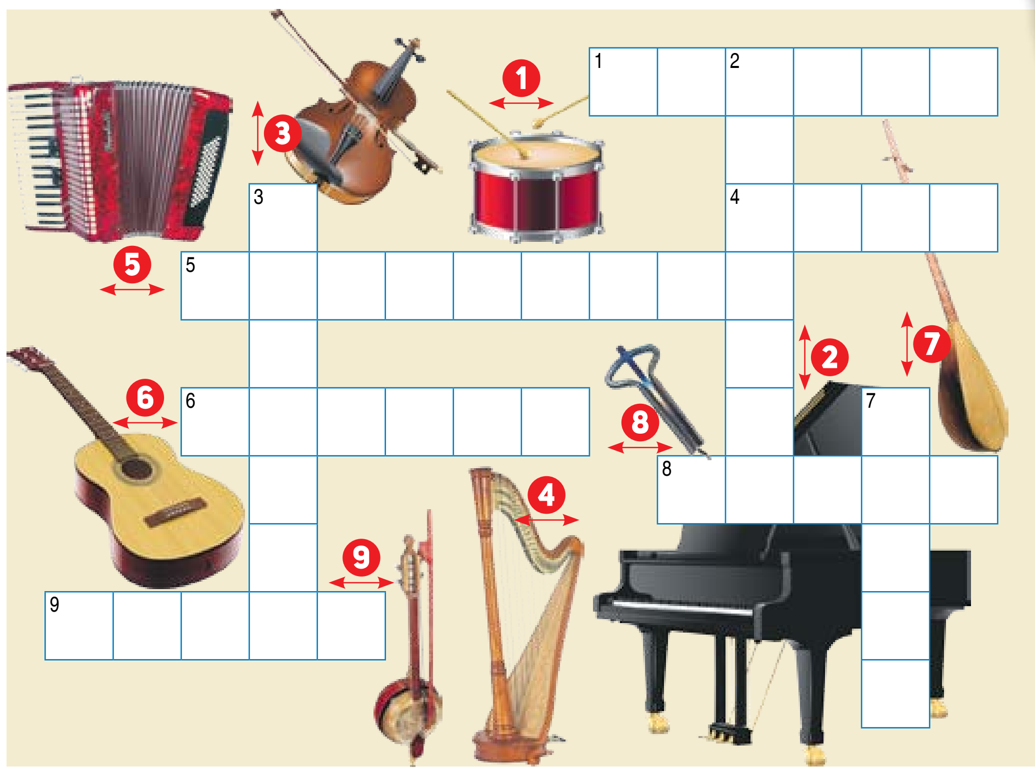

Tilki we horaz

Pars ertekisi

Gadym zamanda bir garry horaz ýaşaýan eken. Ol telim gezek tilkiniň eline düşen hem bolsa, bir emel bilen ondan diri sypmagy başarypdyr. Günlerde bir gün obanyň çetinde däne çokup ýörkä, bir tilkiniň assyrynlyk bilen özüne tarap gelýänini görüpdir. Gaçaýyn diýse, oba daşrak eken. Horaz golaýyndaky agaja çykyp ýetişipdir. Tilki agajyň ýanyna gelip:

— Eý, horaz! Näme üçin meni görüp agaja çykdyň? – diýip sorapdyr.

Horaz şeýle jogap beripdir:

— Näme, saňa garaşyp, gujaklar öýtdüňmi?

— Elbetde! Seniň hiç zatdan habaryň ýok bolmaga çemeli? Patyşa ähli köçelerde we bazarlarda jar çekdirip, özüňden ejizlere azar bermeli däldigini tabşyrdy. Indi, goýun bilen gurt bir çeşmeden suw içmelimiş, laçyn bilen kepderi bir höwürtgede ýaşamalymyş. Sen bolsa aşak düşüp, meniň bilen gezelenç etmeli.

— Gezelenç köpçülik bilen edilende gowy, iki bolup däl. Tüweleý ýaly çalt ylgaýan haýwanlar gelýänçä garaş. Soňra bilelikde aýlanarys. – diýip, horaz jogap beripdir.

Tilki ondan:

— Ol nähili haýwan? – diýip sorapdyr.

— Möjege meňzeşräk, diňe gulagy we guýrugy uzyn diýäýmeseň.

— Seniň o diýýäniň tazy bolaýmasyn!

— Mümkin şeýledir!

Tilki duzaga düşendigini aňyp, gaçyp başlapdyr. Horaz:

— Nirä barýaň? — diýip gygyrypdyr.

— Sebäbi men tazylary halamok.

— Sen patyşanyň hiç kimiň hiç kime azar bermeli däl diýip jar çekdirendigini aýtmanmydyň?

Onda tilki:

— Düzlükde ýaşaýan tazylar patyşanyň buýrugyny eşiden däldirler. Olaryň meni dişläýmegi mümkin – diýip, gaçmak bilen bolupdyr.

Terjime eden **Gülnar BAÝRAMOWA,** *Köneürgenç etrabynyň ýaşaýjysy.*

SÖZI MANYSY BILEN ÖWRENELIŇ!

Gahar – duşman,
akyl – dost, akylyňa akyl goş

● Türkmen nakyllarynyň islendigini alanymyzda-da, onda beýan edilýän many-mazmun maňzyňa batýar. Göräýmäge dört-bäş söz ýaly, ýöne ol sözlerde jemlenen bitewi bir pähim-parasat adamyň endigine, terbiýesine, özüni alyp barşyna içgin täsir edýär. Gazetimiziň bu gezekki sanynda adam häsiýetinde duýgynyň ýerine ýetirýän işi barada gürrüň ederis.

Görşümiz ýaly bu nakylda «gahar» we «akyl» barada söz açylyp, olar biri-birine täsir edýän güýç hökmünde garşylykly manyda getirilýär. Nakylyň birinji böleginde gahar duşmana deňelýär. Eýsem, gahar näme?! Türkmen diliniň düşündirişli sözlüginde: «Gahar – gaty närazylyk, göwne degilmeklik we ş.m. netijesinde döreýän gazaply duýgy» diýlip düşündiriş berilýär. Haçan-da, gahar gelende pikirlenmek we saýgarmak ukyby peselip, adamyň ähli güýji gahary döredipji zada gönükdirilýär. Akyl bedende bolup geçýän ýagdaýy dolandyryp bilmeýär. Onuň soňy ýaramaz netijelere, puşmanlyk ýagdaýyna barýar.

Gahar gelse, akyl gaçar.
Gahar soňy puşman.
Gahary ýuwutsaň, gant bolar.

► Nakylyň ikinji böleginde bedeni dolandyrýan hem-de pikirlenmek işini alyp barýan «akyl» barada gürrüň edilýär. Akyl dosta deňelýär. Dost adamyň ajy-süýjüsini deň bölüşip bilýän, kyn gününde goldaw berýän iň ýakyn ynsanydyr. Diýmek, şu seljermeden ugur alsak, akyl adamy dartgynly ýagdaýdan alyp çykýan, dogry ýol görkezýän, üstünliklere we şowlulyklara eltýän ylahy güýçdür.

«Akylyňa akyl goşmak» durnukly söz düzüminiň pikirlenip hereket etmek, köp okamak, ulular tarapyndan berilýän öwüt-ündewlere gulak goýmak ýaly manysy bolup, bu adamyň kämilleşmegindäki iň derwaýys zatlaryň biridir.

Nakylyň umumy manysyny jemlänimizde, her bir pursatda sabyrlylygy elden bermeli däldigi, islendik zatda akyl bilen iş tutmagy endik edinmelidigi, ylym-bilim alyp, kämil ynsan bolmalydygy beýan edilýär.

34-nji KROSSWORD

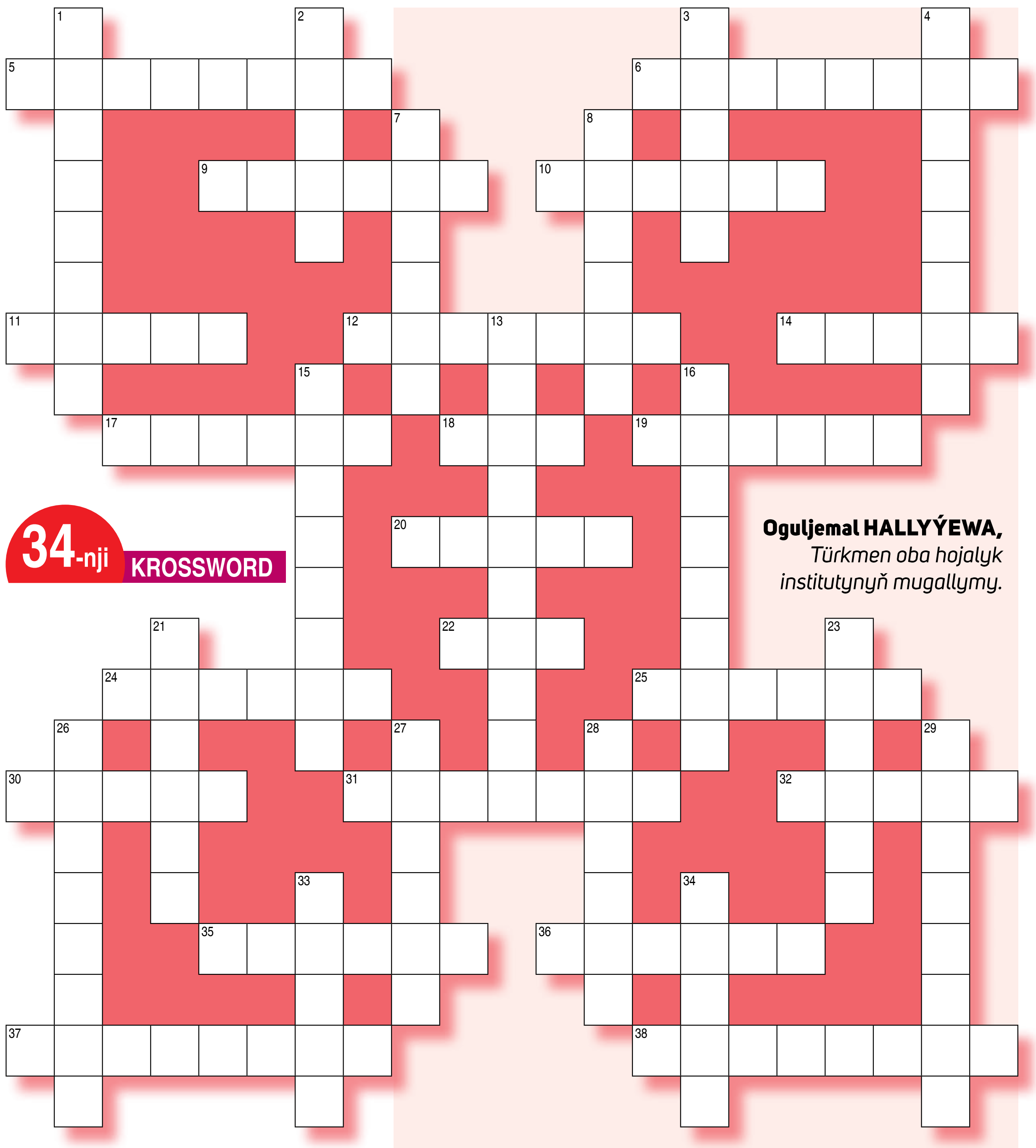

Oguljemal HALLYÝEWA, *Türkmen oba hojalyk institutynyň mugallymy.*

● **DIKLIGINE:** **1.** Oglana dakylýan at. **2.** «Çagaly öý – ..., çagasyz öý – mazar» (nakyl). **3.** Medal, nyşan. **4.** Hala salynýan nagşyň bir görnüşi. **7.** Zawod-... **8.** Beýik. **13.** Ekerançylygyň piri. **15.** «Ulynyň ... etmedik uwlar» (nakyl). **16.** Döwürleýin çap edilýän neşirler. **21.** Alžirde bir şäher. **23.** Demir zatlary özüne çekýän we özünden itekleýän jisim. **26.** Gülüň bir görnüşi. **27.** Türkmen iti. **28.** Uçaryň bir görnüşi. **29.** Aziýada bir döwlet. **33.** Harydyň ýüzüne onuň çykan ýerini, kärhanasyny, hilini görkezmek üçin ýelmenýän belgi. **34.** Adam bedeniniň göze görünýän daş ýüzi, teni.

● **KESELIGINE:** **5.** Gyz ady. **6.** Nazary ýol bilen alnan bilimi iş ýüzünde peýdalanmak. **9.** Ak, gara ýüňden egrilip, örülip edilen ýüp. **10.** Meýdan guşy. **11.** Habar ýetirmek üçin ýörite iberilýän atly habarçy. **12.** Goraýjy geýim (köne söz). **14.** «... edeniň däl, nesip edeniň bolar» (nakyl). **17.** Ýewropada bir döwlet. **18.** Kaka (köne söz). **19.** Maşgala, kowum-garyndaş. **20.** «... jul içinde belli, göwher-kül içinde» (nakyl). **22.** «Kireýsiz kilim kakylmaz, ojaksyz ... bakylmaz» (nakyl). **24.** Dermanlyk ösümlik. **25.** Ýurdumyzda bir welaýat. **30.** Suwy az goýbermek üçin ýabyň bilinden salnan böwet. **31.** Tahýanyň öň tarapyndan dakylýan kümüş şaý. **32.** «Daýym ... saçar güli türkmeniň» (Magtymguly Pyragy). **35.** «Adam – ..., amaly – baky» (nakyl). **36.** Ýer ölçeýän ölçeg enjamy. **37.** Fizikanyň bir bölümi. **38.** Maşgalabaşynyň nesliniň resmileşdirilen ady.

8-nji skanwordyň jogaby:

33-nji krosswordyň jogaby:

35-nji KROSSWORD

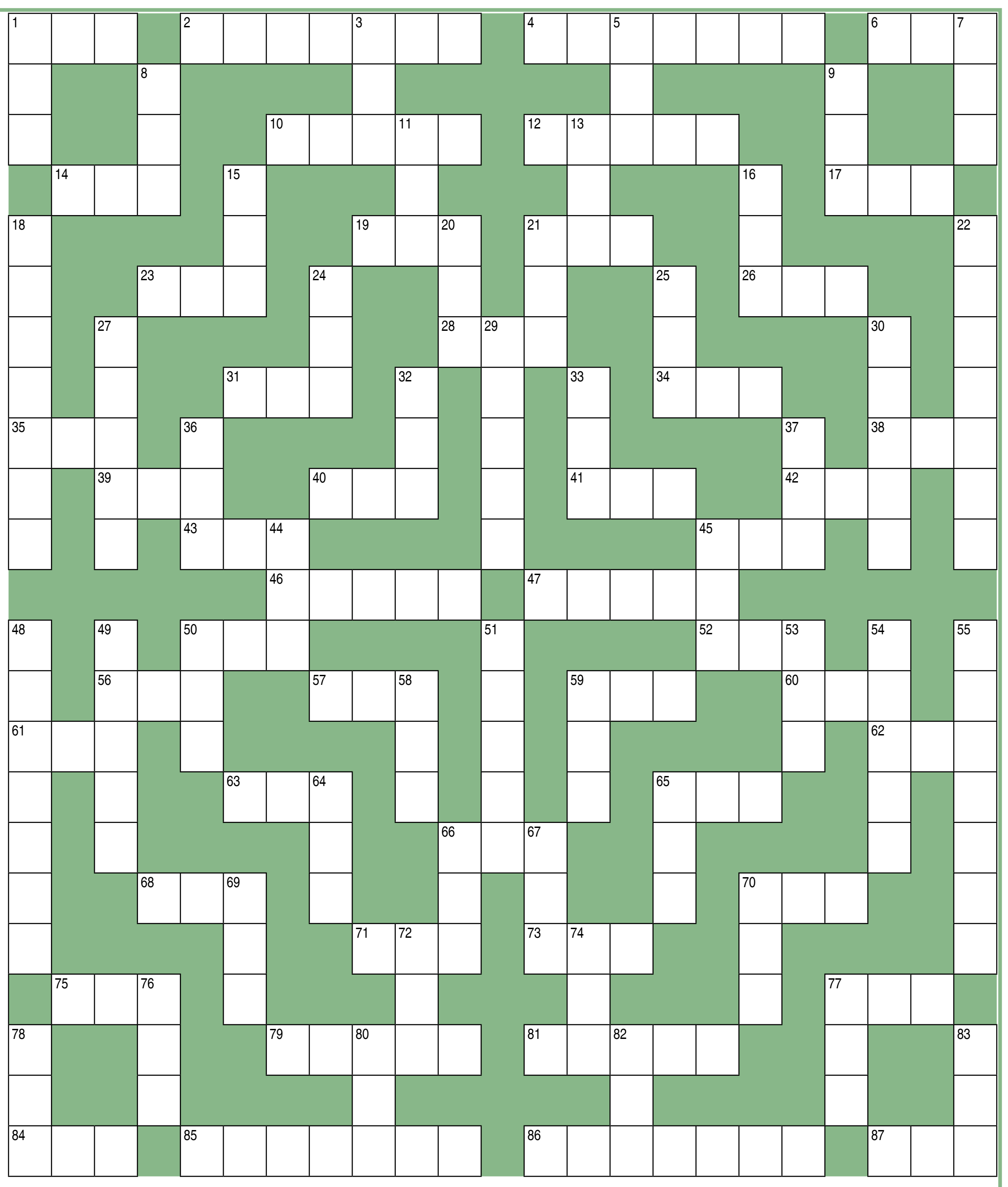

Sabyrgeldi BEGOW, TMÝG-niň Daşoguz welaýatynyň S.A.Nyýazow adyndaky etrap Geňeşiniň başlygy.

● **DIKLIGINE:** **1.** «Tagamnyň lezzetin alyr dahanyňdan ... gitmek» (Magtymguly Pyragy). **3.** Kösükli ösümlikleriň biri. **5.** Balyk (köne söz). **7.** Italiýanyň paýtagty. **8.** Suw guşy. **9.** Himiki element. **11.** «El ... bakar, şerigat dile» (nakyl). **13.** «... sözi öý ýykar» (nakyl). **15.** San. **16.** «Geçä jan gaýgy, gassaba – ...» (nakyl). **18.** «Görejiň içine dogry sereder ... gözi» (K.Gurbannepesow). **20.** Dury, arassa, tämiz. **21.** Pasyllaryň biri. **22.** «... ýürek ýüzi güldürer» (nakyl). **24.** Baglaýjy kömekçi. **25.** Hyýal, oý-pikir. **27.** «Ata – ..., eşege – taýak» (nakyl). **29.** «Çaman ... ir uçar» (nakyl). **30.** Içýan ýyldyzlar toparyndan bolan ýyldyz. **32.**«Daşdan görseň, bir gara, ýanyna barsaň, müň gara» (matal). **33.** Salgyt. **36.** Hüşgär, eserdeň. **37.** Giçlik, agşam (köne söz). **44.** Isleg, talap, ygtyýar. **45.** Çaý, suw gaýnatmak üçin aşagyna ot ýakylyp ulanylýan gap. **48.** Aziýanyň merjen şäheri. **49.** «... özün günde bir hem doýurmaz, ýegdir aç hem bolsa, şire ýüz ursaň» (Magtymguly Pyragy). **50.** Keseki, ýat (köne söz). **51.** Gymmatbaha metal. **53.** Isleg, niýet, göwün. **54.** Gyza dakylýan at. **55.** Miweli agaçlaryň çybygy kesilýän orak. **58.** Haýyr - ... . **59.** Daşoguz welaýatynyň çäginde ýerleşýän düzlük. **64.** Gizlin gürrüň, syr (köne söz). **65.** Saz guraly. **66.** Awstraliýada bir köl. **67.** Sözlemiň baş agzasy. **69.** Ýylan (köne söz). **70.** «Gyrawda towşan yzlan ... suwundan balyk gözlär» (nakyl). **72.** Öte, çendenaşa (köne söz). **74.** Ýewraziýada bir millet. **76.** «Dar örüden ... çygyr» (nakyl). **77.** Gaplaň, ýolbars. **78.** «Garamyk özün ... saýar» (Magtymguly Pyragy). **80.** At çalyşmasy. **82.** «... üstünde tozan arama» (nakyl). **83.** «Guş görki – per, dost görki – meňiz (köne söz). **39.** Pursat, döwür, belli bir aralykdaky wagt. **40.** «Edep başa ... berer» (nakyl). **41.** «... süýt gaýmak tutmaz» (nakyl). **42.** Gereginden köp, ölçegden ýokary. **43.** Gyza dakylýan at. **45.** «Giň bolsaň, ... bolmaz, saglykdan özge dem bolmaz» (nakyl). **46.** Oglana dakylýan at. **47.** Ömürbaky, müdimi. **50.** Serhet. **52.** Ýelek, ganat. **56.** Metal gurallary ýiteltmek üçin ulanylýan gural. **57.** «Suw akar, ... galar» (nakyl). **59.** Mehaniki kuwwatyň ölçeg birligi. **60.** «... borç eýlär, nöker – harç» (nakyl). **61.** Bagananyň buýrasy. **62.**

● **KESELIGINE:** **1.** «Der dökseň, ... döküler» (nakyl). **2.** Datly. **4.** Reňk. **6.** «... hasasyn bir aldyr» (nakyl). **10.** Alty aýdan uly bolmadyk düýe. **12.** «Duzsuz bişen aş gördüm, tostogalak daş gördüm» (matal). **14.** «... bilen söhbede ýaman diýmäňler» (Mahmyt Gaýyby). **17.** Uly jar, çaý (köne söz). **19.** ...-gürrüň. **21.** Ok-.... **23.** «Agasyny görüp, ... öser, bibisini görüp – siňli» (nakyl). **26.** Bagt (köne söz). **28.** «Syr saklamak – diliň aşagynda ... saklamak» (nakyl). **31.** Gussa, hasrat. **34.** «Il ýörän ýer ... bolar» (nakyl). **35.** Öwrenilen endik. **38.** Ýüz, «Bir ýazykdan är ölmez, ... ýazyksyz är bolmaz» (nakyl). **63.** Deriniň, içmegiň ýylmanak ýüzi. **65.** Iň uzyn derýa. **66.** «... mährin salsa, gije Gün dogar» (G.Seýitliýew). **68.** Sorag çalyşmasy. **70.** Bir sanyň üçünji derejesi. **71.** Balyk, guş tutmak üçin gözenek-gözenek örülen enjam. **73.** Demirgazyk Amerikada bir köl. **75.** «Tentek özün ... saýar» (Magtymguly Pyragy). **77.** Geometrik şekilleriň biri. **79.** Aşhana guraly. **81.** Serişde, gural. **84.** «Hiçden ... ýagşy» (nakyl). **85.** Gyza dakylýan at. **86.** Berk, pugta, sarsmaz. **87.** Eger (köne söz).

Sahypany taýýarlan Täjigözel HAÝDAROWA.

SPORT

Çempionatda iň köp Angliýanyň «Premier Ligasynyň» futbolçysy çykyş eder (117 futbolçy). Germaniýanyň «Bundesligasyndan» 89, Italiýanyň çempionaty «Serie A»-dan 71, Ispaniýanyň «La Ligasyndan» 39, Russiýanyň «Premýer Ligasyndan» 32, Angliýanyň 2-nji ligasy «Championship»-den 31, şeýle-de Fransiýanyň çempionaty «Ligue 1»-den 28 futbolçy gatnaşar.

Çempionata öýünde tomaşa etjek ýyldyzlar

Islendik türgen, futbolçy halkara ýaryşlara gatnaşyp, öz ýurdunyň abraýyny belende galdyrmagy, öz ýurdunyň baýdagyny asmana götermegi hemişe arzuw edýär. Ýöne bu maksat köplere ýetdirse-de, köpler üçin diňe arzuwlygyna galýar. Bu ýagdaý şu gün başlanjak futbol boýunça 16-njy Ýewropa çempionaty üçin hem degişlidir. Ilki bilen gatnaşýan toparlaryň sanynyň çäkli bolmagy sebäpli, saýlama tapgyrlarynda üstünlikli çykyş etmegiň gerekdigini belläliň. Jemi 55 agzasy bolan UEFA-nyň 24 ýygyndysynyň şu ýaryşda bolmagy, düzüminde ýyldyz oýunçysy bolan tas ähli topary hem çempionata gatnaşýandygyny görkezýär. 1-2 ýygyndydan başga yklymyň ähli öňdebaryjy toparlary EURO 2020-ä ýollanma aldy diýsek ýalňyş bolmaz.

Gatnaşmaga hukuk gazanan ýagdaýyňda-da türgenleriň ýa-da futbolçylaryň öňünde ýene-de iki sany päsgelçilik bar. Olaryň birinjisi şikes, beýlekisi-de tälimçiniň karary. Ine, şu üç ýagdaý ýyldyzlaryň halkara ýaryşlara gatnaşmak boýunça ykbalyny kesgitleýär.

Ýewropa çempionatyna ýygyndysynyň gatnaşyp bilmändigi sebäpli öýünde tomaşa etjekleriň hatarynda ilki bilen norwegiýaly ýyldyz hüjümçi Erling Holanny agzamak bolar. Onuň topardaşlaryndan Martin Odegar, Muhamed Elýunussi, Aleksander Sörlot, şol sanda sloweniýaly Ýan Oblak, ysraýylly Eran Zahawi, bosniýaly Edin Jeko bilen Miralem Pýaniç, gresiýaly Kostan Manolas, islandiýaly Gulfi Sigurdsson, garadagly Stefan Sawiç bilen Stewan Ýowetiç dagy çempionata öýlerinden tomaşa ederler. Düzüminde birnäçe ýyldyz oýunçy bolan Serbiýadan hem Aleksandar Kolarow, Duşan Tadiç, Filip Kostiç, Sergeý Milinkowiç-Sawiç, Adem Lýaýiç, Nemanýa Matiç, Aleksandar Mitrowiç, täze ýyldyz Duşan Wlahowiç, Luka Ýowiç dagyny agzamak bolar.

Şikesi sebäpli çempionaty goýberjekleriň arasynda ilki bilen 5 ýyldan soň ýygynda dolanan şwesiýaly weteran ýyldyz Zlatan Ibrahimowiçi bellemek gerek. Niderlandlaryň esasy goragçysy Wirgil Wan Deýk, Ýasper Silessen, Donni wan de Bek, dünýä boýunça milli ýygyndyda iň köp çykyş eden 2-nji futbolçy ispaniýaly Serhio Ramos, Ansu Fati, Dani Karwahal golaýda şikes alan angliýaly ýaş ýyldyzlar Trent Aleksander-Arnold, Meýson Grinwud, germaniýaly Marko Roýs, operasiýa bolan Mark-Andre ter Ştegen, portugaliýaly Andre Gomeş, polşaly Kşiştof Pýontek, Arkadiuş Milik, türkiýeli Jenk Tosun, ukrainaly Ýewgeniý Konoplýanka, Wiktor Kowalenko, Artýom Krawes şikesi sebäpli çempionata gatnaşyp bilmezler.

Bulardan başga-da tälimçiler tarapyndan çagyrylmadyk ýyldyzlaryň sany-da az däl. Möwsümdäki çykyşlaryny göz öňünde tutup, ozal ýygyndyda telim gezek duşuşyk geçiren birnäçe oýunçy çempionata öýlerinden tomaşa etmeli bolarlar. Russiýadan Aleksandr Ýerohin, Anton Miranççuk, Fýodor Smolow, Ýuriý Gazinskiý, Gilerme, Roman Noýştadter, Angliýadan Jesse Lingard, Erik Daýer, Harri Winks, Ispaniýadan Marko Asensio, Isko, Saul Nigues, Italiýadan Alessio Romanýoli, Moýza Ken, Matteo Politano dagyny tälimçileri çagyrmady. Germaniýadan Jonatan Tah, Niko Şuls, Ýulian Brandt, Ýulian Draksler ýaly futbolçylar Löwüň yglan eden düzüminiň daşynda galdylar.

Fransiýanyň ýygyndysynda çagyrylmadyklardan ýene bir ýygyndy düzmek bolar. Didie Deşam 6 ýyldan soň Karim Benzemany täzeden ýygynda alyp, taraply-tarapsyz hemmäni begendirdi. Tejribeli tälimçi 26 oýunçydan ybarat düzüme Nabil Fekir, Hussam Auar, Antoni Marsial (üçüsiniň-de az-owlak şikesi bar), Stiwen Nzonzi, Tanguý Ndombele, Ferlan Mendi, Daýo Apamekano, Aleksander Lakazett, Teo Hernandes, Samuel Umtiti, Wesli Fofana, Benžamin Mendi, Eduard Kamawinga ýaly klublarynyň esasy düzüminde yzygiderli çykyş edýän futbolçylary dürli sebäplere görä çagyrmady.

Iň az legionerli we iň köp legionerli ýygyndylar

Çempionata gatnaşýan ýygyndylaryň arasynda iň az legioneri (daşary ýurtlarda çykyş edýän futbolçysy) bolan topar futbolyň watanynyň ýygyndysy Angliýanyň milli toparydyr. Sautgeýt düzüme iňlis klublarynda oýnamaýan 3 futbolçy («Borussiýa D – 2, «Atletiko» –1) çagyrdy. Italýanlaryň 4 legioneri bolup, Mançini PSŽ we «Çelsi» toparlarynyň hersinden 2 futbolçyny düzüme goşdy. Russiýanyň ýygyndysynda 4 legioner bolup, 22 futbolçy Russiýanyň klublarynda oýnaýar. 17 oýunçysyny «Şahtýor Donesk» ýa-da «Dinamo Kiýewden» çagyran Andreý Şewçenko milli topara 8 legioneri-de goşdy. Agramly bölegi «bawariýaly» futbolçylardan düzülen Germaniýanyň ýygyndysynda-da 9 futbolçy legioner bolup, olaryň 6-sy iňlis klublaryna wekilçilik edýär. Niderlandlaryň 13 oýunçysy öz ýurdunyň daşyndaky klublaryň köýnekçesini geýýär. Mundan öňki çempionatlara aglaba legionersiz ýa-da 2-3 sany legioner bilen gatnaşýan Ispaniýanyň düzümindäki 24 futbolçynyň 14-si daşary ýurtlarda oýnaýar. «Real Madridden» ýeke oýunçyny hem ýygynda almadyk Luis Enrikeniň şägirtleriniň 10-sy Angliýada, olaryňam 4-si «Mançester Sitide» oýnaýar.

Iň köp legioneri bolan ýygyndylara seredenimizde, Finlýandiýa bilen Slowakiýanyň ýygyndylary 25 futbolçy bilen öňdeligi eýeleýärler. Iki toparyň düzüminde-de «gönezlik» hökmünde öz çempionatlaryndan diňe bir futbolçy bar. Awstriýa bilen Belgiýanyň 24, Şwesiýa bilen Demirgazyk Makedoniýanyň 23 futbolçysy başga ýurtlaryň klublarynyň köýnekçesini geýýär. Bu görkeziji Daniýada 22-ä, Polşadyr Şweýsariýada 21-e deňdir. Çempionlygyň dalaşgärlerinden Fransiýanyň, soňky çempion Portugaliýanyň, şeýle-de Uelsiň 6 futbolçysyndan galanyny legionerler düzýär.

Çempionatyň resmi senasy

Çempionatyň resmi senasy – «We Are the People» atly aýdym umydy, ygrarlylygy, položitelligi ündeýär. Ol DJ Martin Garriksiň prodýuserlik etmeginde taýýarlanyp, sazy we sözi U2 toparynyň aýdymçysy Bono degişlidir. Ýene-de şol toparyň meşhur gitaraçysy The Edge hem gitarasy bilen EURO 2020-niň senasyna uly goşant goşdy.

Toparlaryň pul baýraklary

Çempionatda çykyş etjek 24 ýygyndynyň hersine gatnaşýany üçin 9,25 million ýewro berler. Toparçadaky her ýeňiş üçin 1,5 million, deňme-deňlik üçinem 750 müň ýewro pul baýragy bar. 1/8 finala çykanlara goşmaça 2 million ýewro, çärýek finalçylaryň hemmesine 3,25 million ýewro, ýarym finalçylara 5 million ýewro berler. Finalda ýeňiş gazanan topar 10 million ýewro pul baýragy bilen sylaglansa, finalçy 7 million ýewro bilen oňňut etmeli bolar. Mahlasy, bir toparyň çempionatdan iň köp 34 million ýewro almak mümkinçiligi bar.

Çempionatyň kubogy

Ilkinji gezek 1960-njy ýylda Fransiýada geçirilen Ýewropa çempionatynyň kubogy ýaryşy esaslandyran, UEFA-nyň ilkinji sekretary Anri Deloneniň adyny göterýär. Ozalky kubok häzirki görnüşinden kiçidi. 2008-nji ýylda kubok täzeden dizaýn edilip, ol öňki görnüşinden ulaldyldy. Arassa kümüşden ýasalan kubogyň agramy 8 kilograma deňdir. Bu ozalkysyndan 2 kilogram agyr diýmekdir. Boýy-da öňki görnüşinden 18 santimetr uzaldylyp, 60 santimetre ýetirildi. Çempion bolan ýygyndylaryň atlaryny ýazmagy has ýeňilleşdirmek üçin kubogyň ini azda-kände giňeldildi.

Çempionatyň topy

Çempionatyň topy adatça bolşy ýaly, dünýä belli nemes şereketi «Adidas» kompaniýasynyň topy bolup, ol «Uniforia» diýlip atlandyrylýar. «Uniforia» ady «unity» (birlik, bitewülik) hem-de «euphoria» (şatlyk, keýpiköklük, göçgünli wagtyhoşluk) diýen sözlerden emele gelýär. Ähli barlaglardan geçirilen topuň 70 göterimi poliuretan, 20 göterimi poliester, 10 göterimi-de wiskozadan (emeli ýüpek) ybaratdyr.

«Adidasmy» ýa-da «Nike», belki-de «Puma»

Çempionata gatnaşýan ýygyndylaryň köýnekçeleriniň hemaýatkärlerine seredenimizde, hemişe bolşy ýaly, bu ugruň 2 ägirdi – ABŞ-nyň «Nike» hem-de Germaniýanyň «Adidas» kompaniýalarynyň öňdebaryjylardygyna ýene bir ýola göz ýetirýäris. Bu iki öndürijiniň arasynda çempionlyk gazanmakda «Adidas» ep-esli öňde bolup (8 çempionlyk), «Nike» kompaniýasynyň 1 çempionlygy bar ony-da 2016-njy ýylda Portugaliýa bilen gazanypdy.

«Nike» kompaniýasynyň köýnekçelerini geýýän ýygyndylaryň sany 9-a, «Adidas» üçin bu görkeziji 8-e deňdir. Çempionlygyň esasy dalaşgärlerinden Fransiýanyň, şol sanda Angliýanyň, soňky çempion Portugaliýanyň, Türkiýäniň, Polşanyň, Horwatiýanyň, Niderlandlaryň, Polşanyň, Finlýandiýanyň hem-de Slowakiýanyň ýygyndylaryny köýnekçe bilen «Nike» üpjün edýär.

Germaniýanyň, Belgiýanyň, Şwesiýanyň, Uelsiň, Russiýanyň, Şotlandiýanyň, Ispaniýanyň hem-de Wengriýanyň ýygyndylarynyň köýnekçe hemaýatkäri hökmünde nemes kompaniýasy «Adidas» çykyş edýär. Köýnekçe hemaýatkärliginde Germaniýanyň «Puma» kompaniýasy 3-nji ýerde bolup, 4 ýygyndy – Italiýanyň, Şweýsariýanyň, Çehiýadyr Awstriýanyň ýygyndylary bu kompaniýanyň önümlerini geýýär. Ukrainanyň ýygyndysy ispan kompaniýasy «Jomanyň», Daniýanyň ýygyndysy ýerli «Hummel» kompaniýasynyň, şeýle-de çempionatyň debýutantlaryndan Demirgazyk Makedoniýanyň ýygyndysy nemesleriň «Jako» kompaniýasynyň köýnekçelerini geýerler.

Haýsy topar çempion bolar?!

ŞAHSY GARAÝYŞ

Hawa, ine-de, futbol janköýerleri üçin garaşylýan pursat gelip ýetdi. Mejbury ýagdaýda bir ýyl soňa süýşürilen futbol boýunça 16-njy Ýewropa çempionatyna şu ýarygije badalga berler. Rimdäki «Olimpico» stadionynda geçiriljek Türkiýe–Italiýa duşuşygy bilen bat aljak çempionat laýyk bir aýdan soň Londonyň «Wembley» stadionyndaky final bilenem tamamlanar. Bir aýlap dowam etjek futbol baýramçylygynda haýsy toparyň çempion boljakdygy millionlarça janköýeri içgin gyzyklandyrýar. Dogrudanam, haýsy topar çempion bolar?!

Kagyz ýüzünde Fransiýanyň ýygyndysy beýleki garşydaşlaryna garanyňda ep-esli öňde. Ýöne futbolyň kagyz ýüzünde däl-de meýdançada oýnalýandygyny ýene bir ýola ýatladyp, meniň pikirimçe-de Fransiýanyň ýygyndysy güýçli topar bolup, ýene-de ençeme ýyldyzy yzda goýup gaýdan Didie Deşam 2016-njy ýylda öz ýurdunda aldyran kubogyny almak üçin elinde baryny gaýgyrmazmyka diýýärin. Üstesine-de 2-nji gezek (1998, 2000) Dünýä Kubogynyň çempionlygyndan soň, Ýewropanyň çempionlygyny almak has ýakymly bolsa gerek. Ýöne toparçada soňky çempion Portugaliýadan, şol sanda güýçli ýygyndy Germaniýadan öňe saýlanmaly bolar. Fransiýada Mbappe, Koman, Benzema, Grizmann dagy toparyň esasy ýyldyzlarydyr.

Çempionlygyň 2-nji güýçli dalaşgäri hökmünde köpler Belgiýany öňe sürýän hem bolsa, Angliýanyň ýygyndysyny-da gözden salmaly dälmikä diýýärin. Futbolyň watany hökmünde görülýän Angliýa öz yklymyndaky iň arzyly kubogy entek alyp görenok. 1966-njy ýylda gazanylan Dünýä Kubogynyň üstündenem köp wagt geçdi. Ýyldyz oýunçylary jemlemegi başaran tälimçi Garet Sautgeýt toparynyň hüjüm güýjüne uly ynam bildirýär. Ýarym final we finalyň «Wembley»-de oýnalmagy iňlisleri has-da hyjuwlandyrýar. Şol nukdaýnazardan olaryň 1996-njy ýylda öz ýurdunda elden gideren çempionlygyny bu gezek almagy hem mümkin.

Mundan 2 ýyl ozalky Dünýä Kubogynyň daşynda galan italýanlary 3-nji dalaşgär hasaplaýaryn. Roberto Mançininiň şägirtleri saýlama tapgyryndaky ähli oýunda ýeňiş gazanyp, ýeňillik bilen final tapgyryna çykdy. 30-a golaý oýundan bäri-de ýeňilmän gelýän gorag futbolynyň ägirdi hasaplanýan italýanlar üçin Ýewropada kubok gazanmagyň wagty gelip ýetdi, hatda geçibem barýar. 1968-nji ýylda çempion bolan italýanlar ondan soň 2 gezek finalda (2000, 2012) utuldy. Bu gezek Bajjo, Totti, Del Piero ýaly ýyldyzlary ýok hem bolsa, toparlaýyn we gorag futboly bilen Italiýany çempionlygyň gizlin dalaşgäri hökmünde hasaplamak bolar.

Çempion haýsy topar bolar? — diýlen sowala berjek 4-nji jogabym Belgiýanyň ýygyndysydyr. Şeýle güýçli düzüm bilen kubogy häzir alman, onda haçan aljak diýdirýän Belgiýanyň ýygyndysynda dünýä ýyldyzlary köp. Her ýygyndynyň belli bir döwründe bolşy ýaly, Belgiýanyň milli topary-da häzirki wagtda «altyn nesil» döwrüni başdan geçirýär we bu ýagdaýyň wagty ýyl geçdigiçe azalýar. Bazar sowulmanka kubogy alan ýagşy. Soňky Dünýä Kubogynda gazanylan bürünç medal ýokdan gowy bolsa-da, köpleri kanagatlandyranok. «Interde» möwsümi şowly tamamlan Lukaku, «Realda» möwsümi pes geçiren Edin Hazar toparyň iň esasy bil baglaýan ýyldyzlarydyr.

Soňky çempion Portugaliýa bu gezek has güýçli futbolçylar bilen gatnaşýar. Super ýyldyz Ronaldonyň bardygyna garamazdan, meniň pikirimçe, Portugaliýa çempionlygyny gaýtalamak başartmazmyka diýýärin. Ronaldonyň çempionatyň taryhyndaky iň netijeli oýunçy rekordyny almagyna we hatda Ali Daeiniň milli ýygyndylardaky iň köp gol geçiren oýunçy rekordyna-da golaýlamagyna garaşsam-da çempionlyk az-owlak daşrak ýaly görünýär.

15 ýyldan bäri tälim berip gelýän Ýoahim Löw (Germaniýanyň ýygyndysy) üçin hem milli ýygyndyny taşlamazdan öň, has ýakymly duýgular, ýagny çempionlyk bilen hoşlaşmak gowy bolsa gerek. Ýöne bu başardarmyka? Täzeçe düzüm guran Ispaniýanyň ýygyndysyny-da çempionlygyň uzagrakdaky dalaşgäri hökmünde sanawa goşup bileris.

Elbetde, ýokarda bellänlerimizden başga bir toparyň çempion bolmagy-da mümkin. Edil 1992-nji ýylda Daniýanyň, 2004-nji ýylda Gresiýanyň çempion bolşy ýaly. Munuň üçinem biz janköýerlere futbolyň keýpini çykaryp, hözirini görüp tomaşa etmek we birje aý sabyrsyzlyk bilen garaşaýmak galýar...

Gazetiň sport synçysy.

Toparlaryň mundan ozalky özara duşuşyklary

«A» TOPARÇA	O	Ý	D	U	GOL
Türkiýe—Italiýa	10	0	3	7	5-18
Uels—Şweýsariýa	5	2	0	5	5-16
Türkiýe—Uels	6	2	1	3	7-10
Italiýa—Şweýsariýa	58	28	22	7	107-67
Şweýsariýa—Türkiýe	15	8	3	4	21-20
Italiýa—Uels	9	7	0	2	23-5

«B» TOPARÇA	O	Ý	D	U	GOL
Daniýa—Finlýandiýa	59	38	10	11	151-60
Belgiýa—Russiýa	12	6	2	4	21-17
Finlýandiýa—Russiýa	17	0	5	12	11-54
Daniýa—Belgiýa	15	6	3	6	25-27
Russiýa—Daniýa	12	10	1	1	36-10
Finlýandiýa—Belgiýa	11	4	4	3	19-20

«C» TOPARÇA	O	Ý	D	U	GOL
Awstriýa-D. Makedoniýa	2	2	0	0	6-2
Niderlandlar-Ukraina	2	1	1	0	4-1
Ukraina-D. Makedoniýa	4	2	1	1	3-1
Niderlandlar-Awstriýa	18	8	4	6	33-23
D. Makedoniýa-Niderlandlar	4	0	2	2	8-3
Ukraina-Awstriýa	2	1	0	1	4-4

«D» TOPARÇA	O	Ý	D	U	GOL
Angliýa—Horwatiýa	10	5	2	3	21-13
Şotlandiýa—Çehiýa	19	9	2	8	29-28
Horwatiýa—Çehiýa	3	1	2	0	7-5
Angliýa—Şotlandiýa	114	48	25	41	203-174
Horwatiýa—Şotlandiýa	5	0	3	2	2-5
Çehiýa—Angliýa	16	9	4	3	23-35

«E» TOPARÇA	O	Ý	D	U	GOL
Polşa—Slowakiýa	8	3	1	4	13-12
Ispaniýa—Şwesiýa	14	6	5	3	23-15
Şwesiýa—Slowakiýa	5	3	2	0	11-2
Ispaniýa—Polşa	10	8	1	1	27-8
Slowakiýa—Ispaniýa	6	1	1	4	6-15
Şwesiýa—Polşa	26	14	4	8	56-37

«F» TOPARÇA	O	Ý	D	U	GOL
Wengriýa—Portugaliýa	13	0	4	9	10-30
Fransiýa—Germaniýa	31	14	7	10	49-46
Wengriýa—Fransiýa	23	12	3	8	49-34
Portugaliýa—Germaniýa	18	3	5	10	19-29
Portugaliýa—Fransiýa	27	6	2	19	29-51
Germaniýa—Wengriýa	33	13	10	10	68-63

Bellik: Russiýanyň, Çehiýanyň, Germaniýanyň duşuşyklaryna degişlilikde, ozalky SSSR-iň, Çehoslowakiýanyň, Günbatar Germaniýanyň duşuşyklary-da goşulýar.

Bir sözlemde...

Hokkeý boýunça Latwiýada geçirilen 85-nji Dünýä çempionatynda Kanadanyň ýygyndysy finalda Finlýandiýanyň ýygyndysyndan owertaýmyň netijesinde 3:2 üstün çykyp, 27-nji çempionlygyny gazandy we bu ugurda Russiýanyň ýygyndysynyň rekordyna şärik boldy, şol sanda çempionatda ABŞ-nyň ýygyndysy Germaniýany 6:1 ýeňip bürünç medaly eýeledi.

F1-iň möwsümdäki 6-njy ýaryşy Azerbaýjanyň paýtagty Bakuda geçirilip, 51 aýlawy 2 sagat 13 minut 36,410 sekuntda tamamlap, Sebastian Wettel we Pier Gasliden öňe saýlanan «Red Bull» toparynyň meksikaly sürüjisi Serhio Perez ýeňiş gazandy, ýaryşda Werstappen bäsleşigi tamamlap bilmedi, Hamilton 15-nji ýeri eýeledi.

Moto GP boýunça möwsümiň 7-nji ýaryşy Ispaniýanyň Kataluniýa sebitiniň Montmelo şäherinde geçirilip, 24 aýlawy 40 minut 21,749 sekuntda tamamlan «Red Bull KTM» toparynyň portugaliýaly sürüjisi Migel Oliweira ýeňiş gazandy (möwsümdäki 1-nji, karýerasyndaky 3-nji ýeňşi).

Italiýanyň Sardiniýa adasynda geçirilen Dünýä Ralli çempionatynyň möwsümdäki 5-nji ýaryşynda «Toyota Gazoo Racing» toparynyň fransiýaly sürüjisi Sebastian Ožie ýeňiji bolup (3 sagat, 19 minut 26,4 sekunt), möwsümdäki 3-nji, karýerasyndaky 52-nji ýeňşini gazandy.

Ýewropa çempionatynda çykyş etjek 24 ýygyndynyň düzümi

«A» toparça

TÜRKIÝÄNIŇ ÝYGYNDYSY

1	D	Mert Günok	01.03.1989	Istanbul BŞ
12	D	Altaý Baýyndyr	14.04.1998	Fenerbahçe
23	D	Ugurjan Çakyr	05.04.1996	Trabzonspor
2	G	Zeki Çelik	17.02.1997	Lill (FRA)
3	G	Merih Demiral	05.03.1998	Ýuwentus (ITA)
4	G	Çaglar Söýünjü	23.05.1996	Lester Siti (ANG)
13	G	Umut Meraş	20.12.1995	Le Hawr (FRA)
15	G	Ozan Kabak	25.03.2000	Liwerpul (ANG)
18	G	Rydwan Ýylmaz	21.05.2001	Beşiktaş
22	G	Kaan Aýhan	10.11.1994	Sassuolo (ITA)
25	G	Mert Müldür	03.04.1999	Sassuolo (ITA)
5	Ý	Okaý Ýokuşlu	09.03.1994	W. Bromwiç (ANG)
6	Ý	Ozan Tufan	23.03.1995	Fenerbahçe
7	Ý	Jengiz Ünder	14.07.1997	Lester (ANG)
8	Ý	Dorukhan Toköz	21.05.1996	Beşiktaş
10	Ý	Hakan Çalhanoglu	08.02.1994	Milan (ITA)
11	Ý	Ýusuf Ýazyjy	29.01.1997	Lill (FRA)
14	Ý	Taýlan Antalýaly	08.01.1995	Galatasaraý
19	Ý	Orkun Kökçü	29.12.2000	Feýenoord (NID)
20	Ý	Abdülkadir Ömür	25.06.1999	Trabzonspor
21	Ý	Irfan Kahweji	15.07.1995	Fenerbahçe
24	Ý	Kerem Aktürkoglu	21.10.1998	Galatasaraý
9	H	Kenan Karaman	05.03.1994	F. Düsseldorf (GER)
16	H	Enes Ünal	10.05.1997	Hetafe (ISP)
17	H	Burak Ýylmaz (K)	15.07.1985	Lill (FRA)
26	H	Halil Derwişoglu	08.12.1999	Galatasaraý

Tälimçi: Şenol GÜNEŞ (Türkiýe) — 01.06.1952

ITALIÝANYŇ ÝYGYNDYSY

1	D	Salwatore Sirigu	12.01.1987	Torino
21	D	Janluiji Donnarumma	25.02.1999	Milan
26	D	Aleks Meret	22.03.1997	Napoli
2	G	Jowanni Di Lorenzo	04.08.1993	Napoli
3	G	Giorgio Kiellini (K)	14.08.1984	Ýuwentus
4	G	Leonardo Spinazzola	25.03.1993	Roma
13	G	Emerson Palmieri	03.08.1994	Çelsi (ANG)
15	G	Frančesko Açerbi	10.02.1988	Lasio
19	G	Leonardo Bonuççi	01.05.1987	Ýuwentus
23	G	Alessandro Bastoni	13.04.1999	Inter
24	G	Alessandro Florenzi	11.03.1991	PSŽ (FRA)
25	G	Rafael Toloi	10.10.1990	Atalanta
5	Ý	Manuel Lokatelli	08.01.1998	Sassuolo
6	Ý	Marko Werratti	05.11.1992	PSŽ (FRA)
7	Ý	Lorenzo Pellegrini	19.06.1996	Roma
8	Ý	Žoržinio	20.12.1991	Çelsi (ANG)
12	Ý	Stefano Sensi	05.08.1995	Inter
16	Ý	Braýan Kristante	03.03.1995	Roma
18	Ý	Nikolo Barella	07.02.1997	Inter
9	H	Andrea Belotti	20.12.1993	Torino
10	H	Lorenzo Insinýe	04.06.1991	Napoli
11	H	Domeniko Berardi	01.08.1994	Sassuolo
14	H	Federiko Kieza	25.10.1997	Ýuwentus
17	H	Çiro Immobile	20.02.1990	Lasio
20	H	Federiko Bernardeski	16.02.1994	Ýuwentus
22	H	Jakomo Raspadori	18.02.2000	Sassuolo

Tälimçi: Roberto MANÇINI (Italiýa) — 27.11.1964

UELSIŇ ÝYGYNDYSY

1	D	Weýn Hennessi	24.01.1987	K. Palas (ANG)
12	D	Denni Ward	22.06.1993	Lester (ANG)
21	D	Adam Dewiýs	17.07.1992	Stok Siti (ANG)
2	G	Kris Gunter	21.07.1989	Çarlton (ANG)
3	G	Neko Williams	13.04.2001	Liwerpul (ANG)
4	G	Ben Dewiýs	24.04.1993	Tottenham (ANG)
5	G	Tom Lokir	03.12.1994	Luton Tawn (ANG)
6	G	Jou Rodon	22.10.1997	Tottenham (ANG)
14	G	Konnor Roberts	23.09.1995	Swansi Siti
17	G	Rys Norrington-Dewiýs	22.04.1999	Stok Siti (ANG)
22	G	Kris Mefam	05.11.1997	Bornmut (ANG)
24	G	Ben Kabango	30.05.2000	Swansi Siti
7	Ý	Jou Allen	14.03.1990	Stok Siti (ANG)
8	Ý	Harri Wilson	22.03.1997	Kardiff Siti
10	Ý	Aaron Remzi	26.12.1990	Ýuwentus (ITA)
15	Ý	Itan Ampadu	14.09.2000	Şeffild Ý (ANG)
16	Ý	Jou Morrell	03.01.1997	Luton Tawn (ANG)
18	Ý	Jonni Williams	09.10.1993	Kardiff Siti
19	Ý	Dewid Bruks	08.07.1997	Bornmut (ANG)
23	Ý	Dilan Lewitt	17.11.2000	Istra 1961 (HOR)
25	Ý	Rubin Kolwill	27.04.2002	Kardiff Siti
26	Ý	Mattýuw Smit	22.11.1999	Donkaster (ANG)
9	H	Taýler Roberts	12.01.1999	Lids (ANG)
11	H	Garet Beýl (K)	16.08.1989	Tottenham (ANG)
13	H	Kiffer Mur	08.08.1992	Kardiff Siti
20	H	Daniel Jeýms	10.11.1997	M. Ýunaýted (ANG)

Tälimçi: Rob PEÝJ (Uels) — 03.09.1974

ŞWEÝSARIÝANYŇ ÝYGYNDYSY

1	D	Ýann Sommer	17.12.1988	Borussiýa M (GER)
12	D	Iwon Mwogo	06.06.1994	PSW (NED)
21	D	Jonas Omlin	10.01.1994	Monpelie (FRA)
2	G	Kewin Mbabu	19.04.1995	Wolfsburg (GER)
3	G	Silwan Widmer	05.03.1993	Bazel
4	G	Niko Elwedi	30.09.1996	Borussiýa M (GER)
5	G	Manuel Akanži	19.07.1995	Borussiýa D (GER)
13	G	Rikardo Rodriges	25.08.1992	Torino (ITA)
17	G	Loris Benito	07.01.1992	Bordo (FRA)
22	G	Fabian Şar	20.12.1991	Nýukasl (ANG)
24	G	Beçir Omeragiç	20.01.2002	Sürih
25	G	Eraý Jömert	04.02.1998	Bazel
26	G	Jordan Lotomba	29.09.1998	Nissa (FRA)
6	Ý	Denis Zakaria	20.11.1996	Borussiýa M (GER)
8	Ý	Remo Froýler	15.04.1992	Atalanta (ITA)
10	Ý	Granit Džaka (K)	27.09.1992	Arsenal (ANG)
14	Ý	Stiwen Zuber	17.08.1991	Aýntraht (GER)
15	Ý	Djibril Sow	06.02.1997	Aýntraht (GER)
20	Ý	Edimilson Fernandes	15.04.1996	Maýns (GER)
23	Ý	Herdan Şakiri	10.10.1991	Liwerpul (ANG)
7	H	Breel Embolo	14.02.1997	Borussiýa M (GER)
9	H	Haris Seferowiç	22.02.1992	Benfika (PORI)
11	H	Ruben Wargas	05.08.1998	Augsburg (GER)
16	H	Kristian Fassnakt	11.11.1993	Ýang Boýz
18	H	Admir Mehmedi	16.03.1991	Wolfsburg (GER)
19	H	Mario Gawranowiç	24.11.1989	Dinamo Z (HOR)

Tälimçi: Wladimi PETKOWIÇ (Şweýsariýa) — 15.08.1963

«B» toparça

DANIÝANYŇ ÝYGYNDYSY

1	D	Kasper Şmeýhel (K)	05.11.1986	Lester Siti (ANG)
16	D	Ýonas Lössl	01.02.1989	Midtýullann
22	D	Frederik Rýonnow	04.08.1992	Şalke (GER)
2	G	Ýoakim Andersen	31.05.1996	Fulham (ANG)
3	G	Ýannik Westergor	03.08.1992	Southempton (ANG)
4	G	Simon Kier	26.03.1989	Milan (ITA)
5	G	Ýoakim Mehle	20.05.1997	Atalanta (ITA)
6	G	Andreas Kristensen	10.04.1996	Çelsi (ANG)
13	G	Matias Ýorgensen	23.04.1990	Kopengagen
17	G	Ýens Struger Larsen	21.02.1991	Udineze (ITA)
26	G	Nikolai Boilesen	16.02.1992	Kopengagen
7	Ý	Robert Skow	20.05.1996	Hoffenhaým (GER)
8	Ý	Tomas Dileýni	03.09.1991	Borussiýa D (GER)
10	Ý	Kristian Eriksen	14.02.1992	Inter (ITA)
15	Ý	Kristian Nýorgor	10.03.1994	Brentford (ANG)
18	Ý	Daniel Wass	31.05.1989	Walensiýa (ISP)
23	Ý	Pier-Emil Hýoýbierg	05.08.1995	Tottenham (ANG)
24	Ý	Matias Ýensen	01.01.1996	Brentford (ANG)
25	Ý	Anders Kristiansen	08.06.1990	Malmö (ŞWES)
9	H	Martin Breýtweýt	05.06.1991	Barselona (ISP)
11	H	Andreas Skow Olsen	29.12.1999	Bolonýa (ITA)
12	H	Kasper Dolberg	06.10.1997	Nissa (FRA)
14	H	Mikkel Damsgor	03.07.2000	Sampdoriýa (ITA)
19	H	Ýonas Wind	07.02.1999	Kopengagen
20	H	Ýussuf Poulsen	15.06.1994	RB Leipsig (GER)
21	H	Andreas Kornelius	16.03.1993	Parma (ITA)

Tälimçi: Kasper HÝULMAND (Daniýa) — 09.04.1972

FINLÝANDIÝANYŇ ÝYGYNDYSY

1	D	Lukaş Hradeskiý	24.11.1989	Bayer (GER)
12	D	Ýesse Ýoronen	21.03.1993	Breşiýa (ITA)
23	D	Anssi Ýaakkola	13.03.1987	Bristol (ANG)
2	G	Paulus Araýuuri	15.06.1988	Pafos (KIPR)
3	G	Daniel O'Şonessi	14.09.1994	HJK
4	G	Ýoona Toiwio	10.03.1988	Hýaken (ŞWES)
5	G	Leo Wýaýsýanen	23.07.1997	Elfsborg (ŞWES)
15	G	Sauli Wýaýsýanen	05.06.1994	Kiewo (ITA)
16	G	Tomas Lam	18.12.1993	PEK Zwolle (NED)
18	G	Ýere Uronen	13.07.1994	Genk (BELG)
22	G	Ýukka Raitala	15.09.1988	Minnesota Ý (ABŞ)
25	G	Robert Iwanow	19.09.1994	Warta Poznan (POL)
6	Ý	Glen Kamara	28.11.1995	Reýnjers (ŞOT)
7	Ý	Robert Teýlor	21.10.1994	Brann (NOR)
8	Ý	Robin Lod	17.04.1993	Minnesota Ýun (ABŞ)
9	Ý	Fredrik Jensen	09.09.1997	Augsburg (GER)
11	Ý	Rasmus Şuller	18.06.1991	Džurgardens (ŞWES)
13	Ý	Puru Soýri	22.09.1994	Esbýerg (DAN)
14	Ý	Tim Sparw (K)	20.02.1987	AEL Larisa (GRE)
17	Ý	Nikolai Alho	12.03.1993	MTK (WENG)
19	Ý	Ýoni Kauko	12.07.1990	Esbýerg (DAN)
24	Ý	Onni Walakari	18.08.1999	Pafos (KIPR)
10	H	Teemu Pukki	29.03.1990	Norwiç (ANG)
20	H	Ýoel Pohýanpalo	13.09.1994	Union Berlin (GER)
21	H	Lassi Lappalainen	24.08.1998	Monreal (KAN)
26	H	Markus Forss	18.06.1999	Brentford (ANG)

Tälimçi: Markku KANERWA (Finlýandiýa) — 24.05.1964

BELGIÝANYŇ ÝYGYNDYSY

1	D	Tibo Kurtua	11.05.1992	Real Madrid (ISP)
12	D	Simon Minýole	06.03.1988	Klub Brýugge
13	D	Matz Sels	26.02.1992	Strasbur (FRA)
2	G	Tobi Alderweireld	02.03.1989	Tottenham (ANG)
3	G	Tomas Wermalen	14.11.1985	Wissel Kobe (ÝAP)
4	G	Dedrik Boýata	28.11.1990	Herta (GER)
5	G	Ýan Wertongen	24.04.1987	Benfika (PORT)
15	G	Tomas Monie	12.09.1991	Borussiýa D (GER)
18	G	Jeýson Denaýer	28.06.1995	Lion (FRA)
19	G	Leander Dendonker	15.04.1995	Wulwerhempton (ANG)
21	G	Timoti Kastanýe	05.12.1995	Lester Siti (ANG)
6	Ý	Aksel Witsel	12.01.1989	Borussiýa D (GER)
7	Ý	Kewin De Bruýne	28.06.1991	Man. Siti (ANG)
8	Ý	Ýuri Tilemans	07.05.1997	Lester Siti (ANG)
10	Ý	Edin Hazar (K)	07.01.1991	Real Madrid (ISP)
11	Ý	Ýannik Karrasko	04.09.1993	Atletiko (ISP)
16	Ý	Torgan Hazar	29.03.1993	Borussiýa D (GER)
17	Ý	Hans Wanaken	24.08.1992	Klub Brýugge
22	Ý	Naser Çadli	02.08.1989	Istanbul BŞ (TÜR)
26	Ý	Dennis Praet	14.05.1994	Lester Siti (ANG)
9	H	Romelu Lukaku	13.05.1993	Inter (ITA)
14	H	Dris Mertens	06.05.1987	Napoli (ITA)
20	H	Kristian Benteke	03.12.1990	K. Palas (ANG)
23	H	Miçi Batşuaýi	02.10.1993	K. Palas (ANG)
24	H	Leandro Trossar	04.12.1994	Braýton (ANG)
25	H	Žeremi Doku	27.05.2002	Renn (FRA)

Tälimçi: Roberto MARTINES (Ispaniýa) — 13.07.1973

RUSSIÝANYŇ ÝYGYNDYSY

1	D	Anton Şunin	27.01.1987	Dinamo M
12	D	Ýuriý Dýupin	17.03.1988	Rubin
16	D	Matweý Safonow	25.02.1999	Krasnodar
2	G	Mario Fernandes	19.09.1990	SSKA M
3	G	Igor Diweýew	27.09.1999	SSKA M
4	G	Wýaçeslaw Karawaýew	20.05.1995	Zenit
5	G	Andreý Semýonow	24.03.1989	Ahmat
13	G	Fýodor Kudrýaşow	05.04.1987	Antalýaspor (TÜR)
14	G	Georgi Džikiýa	21.11.1993	Spartak M
6	Ý	Denis Çeryşew	26.12.1990	Walensiýa (ISP)
7	Ý	Magomed Ozdoýew	05.11.1992	Zenit
8	Ý	Dmitri Barinow	11.09.1996	Lokomotiw
11	Ý	Roman Zobnin	11.02.1994	Spartak M
17	Ý	Aleksandr Golowin	30.05.1996	Monako (FRA)
18	Ý	Ýuriý Žirkow	20.08.1983	Zenit
19	Ý	Rifat Žemaletdinow	20.09.1996	Lokomotiw
20	Ý	Alekseý Ionow	18.02.1989	Krasnodar
21	Ý	Daniil Fomin	02.03.1997	DInamo M
23	Ý	Daler Kuzýaýew	15.01.1993	Zenit
24	Ý	Andreý Mostowoý	05.11.1997	Zenit
26	Ý	Denis Makarow	18.02.1998	Rubin
9	Ý	Maksim Muhin	04.11.2001	Lokomotiw
10	H	Aleksandr Sobolew	07.03.1997	Spartak M
15	H	Anton Zabolotnyý	13.06.1991	Soçi
22	H	Alekseý Miranćuk	17.10.1995	Atalanta (ITA)
25	H	Artýom Dzýuba (K)	22.08.1988	Zenit

Tälimçi: Stanislaw ÇERÇESOW (Russiýa) — 02.09.1963

«C» toparça

NIDERLANDLARYŇ ÝYGYNDYSY

1	D	Marten Stekelenburg	22.09.1982	Aýaks
13	D	Tim Krul	03.04.1988	Norwiç (ANG)
23	D	Marko Bizot	10.03.1991	AZ
2	G	Joel Weltman	15.01.1992	Braýton (ANG)
3	G	Mattiýs de Ligt	12.08.1999	Ýuwentus (ITA)
4	G	Natan Ake	18.02.1995	Man. Siti (ANG)
5	G	Owen Weýndal	28.11.1999	AZ
6	G	Stefan de Wreý	05.02.1992	Inter (ITA)
12	G	Patrik wan Anholt	29.08.1990	K. Palas (ANG)
17	G	Deýli Blind	09.03.1990	Aýaks
22	G	Denzel Dumfris	18.04.1996	PSW Eýndhowen
25	G	Ýurrien Timber	17.06.2001	Aýaks
8	Ý	Jorjinio Weýnaldum (K)	11.11.1990	Liwerpul (ANG)
14	Ý	Dewi Klassen	21.02.1993	Aýaks
15	Ý	Marten de Ron	29.03.1991	Atalanta (ITA)
16	Ý	Raýan Grawenberh	16.05.2002	Aýaks
21	Ý	Frenki de Ýong	18.04.1997	Barselona (ISP)
24	Ý	Týon Kopmeiners	12.05.1997	AZ
7	H	Stewen Bergýoýs	28.02.1998	Feýenoord
9	H	Luuk de Ýong	19.12.1991	Sewilýa (ISP)
10	H	Memfis Depaý	27.08.1990	Lion (FRA)
11	H	Kuinsi Promes	13.02.1994	Spartak (RUS)
18	H	Doniell Malen	04.01.1992	PSW Eýndhowen
19	H	Waut Weghorst	19.01.1999	Wolfsburg (GER)
26	H	Kodi Gakpo	07.08.1992	PSW Eýndhowen

Tälimçi: Frank DE BUR (Niderlandlar) — 15.05.1970

UKRAINANYŇ ÝYGYNDYSY

1	D	Georgiý Buşan	31.05.1994	Dinamo K
12	D	Andreý Pýatow (K)	28.06.1984	Şahtýor D
23	D	Anatoliý Trubin	01.08.2001	Şahtýor D
2	G	Eduard Sobol	20.04.1995	K. Brýugge (BELG)
4	G	Sergeý Kriwsow	15.03.1991	Şahtýor D
13	G	Ilýa Zabarnyý	01.09.2002	Dinamo K
16	G	Witaliý Mikolenko	29.05.1999	Dinamo K
17	G	Aleksandr Zinçenko	15.12.1996	Man. Siti (ANG)
21	G	Aleksandr Karawaýew	02.06.1992	Dinamo K
22	G	Nikolýa Matwienko	02.05.1996	Şahtýor D
24	G	Aleksandr Tymçik	20.01.1997	Dinamo K
25	G	Denis Popow	17.02.1999	Dinamo K
3	Ý	Georgiý Sudakow	01.09.2002	Şahtýor D
5	Ý	Sergeý Sidorçuk	02.05.1991	Dinamo K
6	Ý	Taras Stepanenko	08.08.1989	Şahtýor D
7	Ý	Andreý Ýarmolenko	23.10.1989	West Ham (ANG)
8	Ý	Ruslan Malinowskiý	04.05.1993	Atalanta (ITA)
10	Ý	Nikolaý Şaparenko	04.11.1998	Dinamo K
11	Ý	Marlos	07.06.1988	Şahtýor D
14	Ý	Ýewgeniý Makarenko	21.05.1991	Kortreýk (BELG)
15	Ý	Wiktor Sygankow	15.11.1997	Dinamo K
18	Ý	Roman Bezus	26.09.1990	Gent (BELG)
20	Ý	Aleksandr Zubkow	03.08.1996	Ferençwaroş (WENG)
9	H	Roman Ýaremçuk	27.11.1995	Gent (BELG)
19	H	Artýom Besedin	31.03.1996	Dinamo K
26	H	Artýom Dowbik	21.06.1997	Dnepr-1

Tälimçi: Andreý ŞEWÇENKO (Ukraina) — 29.09.1976

AWSTRIÝANYŇ ÝYGYNDYSY

1	D	Aleksander Şlager	01.02.1996	LASK
12	D	Pawao Perwan	13.11.1987	Wolfsburg (GER)
13	D	Daniel Bahmann	09.07.1994	Watford (ANG)
2	G	Andreas Ulmer	30.10.1985	Red Bull Salsburg
3	G	Aleksandar Dragowiç	06.03.1991	Baýer (GER)
4	G	Martin Hinteregger	07.09.1992	Aýntraht (GER)
5	G	Stefan Poş	14.05.1997	Hoffenhaým (GER)
8	G	Dawid Alaba	24.06.1992	Bawariýa (GER)
15	G	Filipp Linhart	11.07.1996	Fraýburg (GER)
21	G	Stefan Lainer	27.08.1992	Borussiýa M (GER)
26	G	Marko Fridl	16.03.1998	Werder (GER)
6	Ý	Stefan Ilsanker	18.05.1989	Aýntraht (GER)
9	Ý	Marsel Sabitser	17.03.1994	Leipsig (GER)
10	Ý	Florian Grilliç	07.08.1995	Hoffenhaým (GER)
14	Ý	Ýulian Baumgartlinger (K)	02.01.1988	Baýer (GER)
16	Ý	Kristofer Trimmel	24.02.1987	Union Berlin (GER)
17	Ý	Luis Şaub	29.12.1994	Lusern (ŞWEÝ)
18	Ý	Alessandro Şýopf	07.02.1994	Şalke (GER)
19	Ý	Kristof Baumgartner	01.08.1999	Hoffenhaým (GER)
20	Ý	Karim Onisiwo	17.03.1992	Maýns (GER)
22	Ý	Walentino Lazaro	24.03.1996	Borussiýa M (GER)
23	Ý	Ksawer Şlager	28.09.1997	Wolfsburg (GER)
24	Ý	Konrad Laimer	27.05.1997	Leipsig (GER)
7	H	Marko Arnautowiç	19.04.1989	Şanhaý Port (HYT)
11	H	Mihael Gregoriç	18.04.1994	Augsburg (GER)
25	H	Saşa Kalaýjiç	07.07.1997	Ştutgart (GER)

Tälimçi: Franko FODA (Germaniýa) — 23.04.1966

DEMIRGAZYK MAKEDONIÝANYŇ ÝYGYNDYSY

1	D	Stole Dimitriewski	25.12.1993	Raýo Wallekano (ISP)
12	D	Risto Ýankow	05.09.1998	Rabotnički
22	D	Damýan Şişkowski	18.03.1995	Doha Katokopias (KIPR)
2	G	Egzon Beýtulai	07.01.1994	Şkýondiýa
3	G	Gýoko Zaýkow	10.02.1995	Şarleroi (BELG)
4	G	Kire Ristewski	22.10.1990	Uýpeşt (WENG)
6	G	Wisar Musliu	13.11.1994	Feherwar (WENG)
8	G	Ezgan Alioski	12.02.1992	Lids (ANG)
13	G	Stefan Ristowski	12.02.1992	Dinamo Zagreb (HOR)
14	G	Darko Welkowski	21.06.1995	Riýeka (HOR)
5	Ý	Ariýan Ademi	29.05.1991	Dinamo Zagreb (HOR)
11	Ý	Ferhan Hasani	18.06.1990	Partizani (ALB)
15	Ý	Tihomir Kostadinow	04.03.1996	Ružomberok (SLOWK)
16	Ý	Boban Nikolow	28.07.1994	Leçce (ITA)
17	Ý	Enis Bardhi	02.07.1995	Lewante (ISP)
20	Ý	Stefan Spirowski	23.08.1990	AEK Larnaca (KIPR)
21	Ý	Elif Elmas	24.09.1999	Napoli (ITA)
25	Ý	Darko Çurlinow	11.07.2000	Ştutgart (GER)
26	Ý	Milan Ristowski	08.04.1998	Spartak Trnawa (SLOWK)
7	H	Iwan Triçkowski	18.04.1987	AEK Larnaca (KIPR)
9	H	Aleksandar Traýkowski	05.09.1992	Malýorka (ISP)
10	H	Goran Pandew (K)	27.07.1983	Jenoa (ITA)
18	H	Wlatko Stoýanowski	23.04.1997	Şambli (FRA)
19	H	Krste Welkoski	20.02.1988	Saraýewo (BOSN)
23	H	Marýan Radeski	10.02.1995	Akademiýa Pandew
24	H	Daniel Awramowski	20.02.1995	Kaýserispor (TÜR)

Tälimçi: Igor ANGELOWSKI (D. Makedoniýa) — 02.06.1976

«D» toparça

ANGLIÝANYŇ ÝYGYNDYSY

1	D	Jordon Pikford	07.03.1994	Ewerton
13	D	Din Henderson	12.03.1997	M. Ýunaýted
23	D	Sem Jonstoun	25.03.1993	W. Bromwiç
2	G	Kaýl Wolker	28.05.1990	Man. Siti
3	G	Lýuk Şow	12.07.1995	M. Ýunaýted
5	G	Jon Stouns	28.05.1994	Man. Siti
6	G	Harri Maguýr	05.03.1993	M. Ýunaýted
12	G	Kieran Trippier	19.09.1990	Atletiko (ISP)
15	G	Taýron Mings	13.03.1993	Aston Willa
16	G	Konor Koadi	25.02.1993	Wulwerhempton
21	G	Ben Çilwell	21.12.1996	Çelsi
22	G	Ben Waýt	08.10.1997	Braýton
24	G	Ris Jeýms	08.12.1999	Çelsi
4	Ý	Deklan Raýs	14.01.1999	West Ham
7	Ý	Jek Griliş	10.09.1995	Aston Willa
8	Ý	Jordan Henderson	17.06.1990	Liwerpul
14	Ý	Kalwin Fillips	02.12.1995	Lids
19	Ý	Meýson Maunt	10.01.1999	Çelsi
20	Ý	Fil Foden	28.05.2000	Man. Siti
25	Ý	Bukaýo Saka	05.09.2001	Arsenal
26	Ý	Jud Bellingem	29.06.2003	Borussiýa D (GER)
9	H	Harri Keýn (K)	28.07.1993	Tottenham
10	H	Rahim Sterling	08.12.1994	Man. Siti
11	H	Markus Reşford	31.10.1997	M. Ýunaýted
17	H	Jeýdon Sanço	25.03.2000	Borussiýa D (GER)
18	H	Dominik Kalwert-Lewin	16.03.1997	Ewerton

Tälimçi: Garet SAUTGEÝT (Angliýa) — 03.09.1970

HORWATIÝANYŇ ÝYGYNDYSY

1	D	Dominik Liwakowiç	09.01.1995	Dinamo Zagreb
12	D	Lowr Kaliniç	03.04.1990	Haýduk Split
23	D	Simon Sluga	17.03.1993	Luton Town (ANG)
2	G	Şime Wrsalko	10.01.1992	Atletiko (ISP)
3	G	Borna Barişiç	10.11.1992	Reýnjers (ŞOT)
5	G	Duýe Çaleta-Sar	17.09.1996	Marsel (FRA)
6	G	Deýan Lowren	05.07.1989	Zenit (RUS)
16	G	Mile Şkoriç	19.06.1991	Osiek
21	G	Domagoý Wida	29.04.1989	Beşiktaş (TÜR)
22	G	Ýosip Ýuranowiç	16.08.1995	Legia (POL)
24	G	Domagoý Bradariç	10.12.1999	Lill (FRA)
25	G	Ýoşko Gwardiol	23.01.2002	Dinamo Zagreb
4	Ý	Iwan Perişiç	02.02.1989	Inter (ITA)
8	Ý	Mateo Kowaçiç	06.05.1994	Çelsi (ANG)
10	Ý	Luka Modriç (K)	09.09.1985	Real Madrid (ISP)
11	Ý	Marselo Brozowiç	16.11.1992	Inter (ITA)
13	Ý	Nikola Wlaşiç	04.10.1997	SSKA M (RUS)
15	Ý	Mario Paşaliç	09.02.1995	Atalanta (ITA)
18	Ý	Mislaw Orşiç	29.12.1992	Dinamo Zagreb
19	Ý	Milan Badel	25.02.1989	Jenoa (ITA)
26	Ý	Luka Iwanuşeç	26.11.1998	Dinamo Zagreb
7	H	Ýosip Brekalo	23.06.1998	Wolfsburg (GER)
9	H	Andreý Kramariç	19.06.1991	Hoffenhaým (GER)
14	H	Ante Budimir	22.07.1991	Osasuna (ISP)
17	H	Ante Rebiç	21.09.1993	Milan (ITA)
20	H	Bruno Petkowiç	16.09.1994	Dinamo Zagreb

Tälimçi: Zlatko DALIÇ (Horwatiýa) — 26.10.1966

ŞOTLANDIÝANYŇ ÝYGYNDYSY

1	D	Dewid Marşall	05.03.1985	Derbi Kaunti (ANG)
12	D	Kreýg Gordon	31.12.1982	Harts
21	D	Jon MakLaflin	09.09.1987	Reýnjers
2	G	Stefen O'Donnell	11.05.1992	Mazerwell
3	G	Andrýuw Robertson (K)	11.03.1994	Liwerpul (ANG)
5	G	Grant Hanli	20.11.1991	Norwiç (ANG)
6	G	Kiran Tirni	05.06.1997	Arsenal (ANG)
13	G	Greg Teýlor	05.11.1997	Seltik
15	G	Deklan Gallaher	13.02.1991	Mazerwell
16	G	Liam Kuper	30.08.1991	Lids (ANG)
22	G	Neýtan Patterson	16.10.2001	Reýnjers
24	G	Jek Hendri	07.05.1995	Ostende (BELG)
26	G	Skott MakKenna	12.11.1996	N. Forest (ANG)
4	Ý	Skott MakTomineý	08.12.1996	M. Ýunaýted (ANG)
7	Ý	Jon MakGinn	18.10.1994	Aston Willa (ANG)
8	Ý	Kallum MakGregor	14.06.1993	Seltik
11	Ý	Raýan Kristi	22.02.1995	Seltik
14	Ý	Jon Flek	24.08.1991	Şeffild Ý (ANG)
17	Ý	Stuart Armstrong	30.03.1992	Southempton (ANG)
18	Ý	Dewid Törnbull	10.07.1999	Seltik
23	Ý	Billi Gilmor	11.06.2001	Çelsi (ANG)
20	H	Raýan Freýzer	24.02.1994	Nýukasl (ANG)
25	H	Jeýms Forrest	07.07.1991	Seltik
9	H	Lindon Daýks	07.10.1995	KPR (ANG)
10	H	Çe Adams	13.07.1996	Southempton (ANG)
19	H	Kewin Nisbet	08.03.1997	Hibernian

Tälimçi: Stiw KLARK (Şotlandiýa) — 29.08.1963

ÇEHIÝANYŇ ÝYGYNDYSY

1	D	Tomas Waslik	29.03.1989	Sewilýa (ISP)
16	D	Aleş Mandous	21.04.1992	Sigma Olomous
23	D	Žiri Pawlenka	14.04.1992	Werder (GER)
2	G	Pavel Kaderžabek	25.04.1992	Hoffenhaým (GER)
3	G	Ondržeý Çelustka	18.06.1989	Sparta Praga
4	G	Ýakub Brabes	06.08.1992	Wiktoriýa Plzen
5	G	Wladimír Soufal	22.08.1992	West Ham (ANG)
6	G	Tomaş Kalas	15.05.1993	Bristol Siti (ANG)
9	G	Tomaş Holeş	31.03.1993	Slawiýa Praga
17	G	Dawid Zima	08.11.2000	Slawiýa Praga
18	G	Ýan Boril	11.01.1991	Slawiýa Praga
22	G	Aleş Mateýu	03.06.1996	Breşiýa (ITA)
7	Ý	Antonin Barák	03.12.1994	Hellas Werona (ITA)
8	Ý	Wladimir Darida (K)	08.08.1990	Herta (GER)
12	Ý	Lukaş Masopust	12.02.1993	Slawiýa Praga
13	Ý	Petr Şewçik	04.05.1994	Slawiýa Praga
14	Ý	Ýakub Ýankto	19.01.1996	Sampdoriýa (ITA)
15	Ý	Tomaş Souçek	27.02.1995	West Ham (ANG)
21	Ý	Aleks Kral	19.05.1998	Spartak (RUS)
25	Ý	Ýakub Peşek	24.06.1993	Slowan Liberes
26	Ý	Mihal Sadilek	31.05.1999	Slowan Liberes
10	H	Patrik Şik	24.01.1996	Baýer (GER)
11	H	Mihael Krmençik	15.03.1993	PAOK (GRES)
19	H	Adam Hložek	25.07.2002	Sparta Praga
20	H	Mateý Wydra	01.05.1992	Býornli (ANG)
24	H	Tomaş Pekhart	26.05.1989	Legia (POL)

Tälimçi: Ýaroslaw ŞILGAWI (Çehiýa) — 03.11.1961

«E» toparça

ISPANIÝANYŇ ÝYGYNDYSY

1	D	Dawid de Hea	07.11.1990	M. Ýunaýted (ANG)
13	D	Unai Simon	11.06.1997	Atletik B
23	D	Robert Sançes	18.11.1997	Braýton (ANG)
2	G	Cesar Azpilikueta	28.08.1989	Çelsi (ANG)
3	G	Diego Llorente	16.08.1993	Lids (ANG)
4	G	Pau Torres	16.01.1997	Wilýarreal
12	G	Erik Garsiýa	09.01.2001	Man. Siti (ANG)
14	G	Hose Gaya	25.05.1995	Walensiýa
18	G	Žordi Alba	21.03.1989	Barselona
24	G	Emerik Laport	27.05.1994	Man. Siti (ANG)
5	Ý	Serhio Buskets (K)	16.07.1988	Barselona
6	Ý	Markos Llorente	30.01.1995	Atletiko
8	Ý	Koke	08.01.1992	Atletiko
10	Ý	Tiago Alkantara	11.04.1991	Liwerpul (ANG)
11	Ý	Ferran Torres	29.02.2000	Man. Siti (ANG)
16	Ý	Rodri	22.06.1996	Man. Siti (ANG)
17	Ý	Fabian Ruiz	03.04.1996	Napoli (ITA)
19	Ý	Dani Olmo	07.05.1998	Leipsig (GER)
20	Ý	Adama Traore	25.01.1996	Wulwerhempton (ANG)
22	Ý	Pablo Sarabia	11.05.1992	PSŽ (FRA)
7	H	Alwaro Morata	23.10.1992	Ýuwentus (ITA)
9	H	Žerar Moreno	07.04.1992	Wilýarreal
21	H	Mikel Oýarzabal	21.04.1997	Real Sosiedad
26	H	Pedri	25.11.2002	Barselona

Tälimçi: Luis ENRIKE (Ispaniýa) — 08.05.1970

ŞWESIÝANYŇ ÝYGYNDYSY

1	D	Robin Olsen	08.01.1990	Ewerton (ANG)
12	D	Karl-Ýohan Ýonsson	28.01.1990	Kopengagen (DAN)
23	D	Kristoffer Nordfeldt	23.06.1989	Gençlerbirligi (TÜR)
2	G	Mikael Lustig	13.12.1986	AIK
3	G	Wiktor Lindelöf	17.07.1994	M. Ýunaýted (ANG)
4	G	Andreas Grankwist (K)	16.04.1985	Helsingborg
5	G	Pier Bengtsson	12.04.1988	Weýle (DAN)
6	G	Ludwig Augustinsson	21.04.1994	Werder (GER)
14	G	Filip Helander	22.04.1993	Reýnjers (ŞOT)
16	G	Emil Kraft	02.08.1994	Nýukasl (ANG)
18	G	Pontus Ýansson	13.02.1991	Brentford (ANG)
24	G	Markus Danielson	08.04.1989	Dalian Profeşnl (HYT)
7	Ý	Sebastian Larsson	06.06.1985	AIK
8	Ý	Albin Ekdal	28.07.1989	Sampdoriýa (ITA)
10	Ý	Emil Forsberg	23.10.1991	Leipsig (GER)
13	Ý	Gustaw Swensson	07.02.1987	Guançžou Siti (HYT)
15	Ý	Ken Sema	30.09.1993	Watford (ANG)
17	Ý	Wiktor Klasson	02.01.1992	Krasnodar (RUS)
19	Ý	Mattias Swanberg	05.01.1999	Bolonýa (Italy)
20	Ý	Kristoffer Olsson	30.06.1995	Krasnodar (RUS)
21	Ý	Deýan Kuluşewski	25.04.2000	Ýuwentus (ITA)
22	Ý	Robin Kuaison	09.10.1993	Maýns (GER)
26	Ý	Ýens Kaýuste	10.08.1999	Midtýullann (DAN)
9	H	Markus Berg	17.08.1986	Krasnodar (RUS)
11	H	Aleksander Isak	21.09.1999	Real Sosiedad (ISP)
25	H	Jordan Larsson	20.06.1997	Spartak (RUS)

Tälimçi: Ýanne ANDERSON (Şwesiýa) — 29.09.1962

POLŞANYŇ ÝYGYNDYSY

1	D	Woýseh Şensny	18.04.1990	Ýuwentus (ITA)
12	D	Lukaş Skorpuski	05.05.1991	Bolonýa (ITA)
22	D	Lukaş Fabianski	18.04.1985	West Ham (ANG)
2	G	Kamil Pýontkowski	21.06.2000	Rakuw Çenstohowa
4	G	Tomaş Kendzýora	11.06.1994	Dinamo K (UKR)
5	G	Ýan Bednarek	12.04.1996	Southempton (ANG)
13	G	Maseý Rybus	19.08.1989	Lokomotiw (RUS)
15	G	Kamil Glik	03.02.1988	Benewento (ITA)
18	G	Bartoş Bereşinski	12.07.1992	Sampdoriýa (ITA)
25	G	Mihal Helik	09.09.1995	Barnsli (ANG)
26	G	Tymoteuş Puhaç	23.01.1999	Leh Poznan
3	G	Pawel Dawidowiç	20.05.1995	Hellas Werona (ITA)
6	Ý	Kasper Kozlowski	16.10.2003	Pogon Şeçin
8	Ý	Karol Linetty	02.02.1995	Torino (ITA)
10	Ý	Gžegož Kryhowiýak	29.01.1990	Lokomotiw (RUS)
14	Ý	Mateuş Klih	13.06.1990	Lids (ANG)
16	Ý	Jakub Moder	07.04.1999	Braýton (ANG)
17	Ý	Pşemyslaw Plaheta	23.03.1998	Norwiç (ANG)
19	Ý	Pşemyslaw Frankowski	12.04.1995	Çikago Faýr (ABŞ)
20	Ý	Piotr Zelinski	20.05.1994	Napoli (ITA)
21	Ý	Kamil Ýuzwýak	22.04.1998	Derbi Kaunti (ANG)
9	H	Robert Lewandowski (K)	21.08.1988	Bawariýa (GER)
11	H	Karol Swiderski	23.01.1997	PAOK (GRES)
23	H	Dawid Kownaski	14.03.1997	F. Düsseldorf (GER)
24	H	Ýakub Swerçok	28.12.1992	Piast

Tälimçi: Paulo SOUZA (Portugaliýa) — 30.08.1970

SLOWAKIÝANYŇ ÝYGYNDYSY

1	D	Martin Dubrawka	15.01.1989	Nýukasl (ANG)
12	D	Duşan Kusiak	22.05.1985	Lehia Gdansk (POL)
23	D	Marek Rodak	13.12.1996	Fulham (ANG)
2	G	Peter Pekarik	30.10.1986	Herta (GER)
3	G	Denis Wawro	10.04.1996	Hueska (ISP)
4	G	Martin Walient	11.12.1995	Malýorka (ISP)
5	G	Lubomir Şatka	02.12.1995	Leh Poznan (POL)
14	G	Milan Şkriniar	11.02.1995	Inter (ITA)
15	G	Tomaş Huboçan	17.09.1985	Omonia (KIPR)
16	G	Dawid Hansko	13.12.1997	Sparta Praga (ÇEH)
24	G	Martin Kosselník	02.03.1995	Slowan Liberes (ÇEH)
6	Ý	Ýan Greguş	29.01.1991	Minnesota Ý (ABŞ)
7	Ý	Wladimír Waýss	30.11.1989	Slowan Bratislawa
8	Ý	Ondreý Duda	05.12.1994	Köln (GER)
10	Ý	Tomaş Suslow	07.06.2002	Groningen (NID)
11	Ý	Laslo Beneş	09.09.1997	Augsburg (GER)
13	Ý	Patrik Hroşowski	22.04.1992	Genk (BELG)
17	Ý	Marek Hamşik (K)	27.07.1987	Gýoteborg (ŞWES)
18	Ý	Lukaş Haraslín	26.05.1996	Sassuolo (ITA)
19	Ý	Ýuraý Kuska	26.02.1987	Parma (ITA)
22	Ý	Stanislaw Lobotka	25.11.1994	Napoli (ITA)
25	Ý	Ýakub Hromada	25.05.1996	Slawiýa Praga (ÇEH)
9	H	Robert Boženík	18.11.1999	Feýenoord (NID)
20	H	Robert Mak	08.03.1991	Ferenswaroş (WENG)
21	H	Mihal Duriş	01.06.1988	Omonia (KIPR)
26	H	Iwan Şrans	13.09.1993	Ýablones (ÇEH)

Tälimçi: Ştefan TARKOWIÇ (Slowakiýa) — 18.02.1973

«F» toparça

WENGRIÝANYŇ ÝYGYNDYSY

1	D	Peter Gulaçi	06.05.1990	Leipsig (GER)
12	D	Deneş Dibuş	16.11.1990	Ferenswaroş
22	D	Adam Bogdan	27.09.1987	Ferenswaroş
2	G	Adam Lang	17.01.1993	Omonia (KIPR)
3	G	Akoş Keçkeş	04.01.1996	Lugano (ŞWEÝ)
4	G	Attila Salai	20.01.1998	Fenerbahçe (TÜR)
5	G	Attila Fiola	17.02.1990	Feherwar
6	G	Willi Orban	03.11.1992	Leipsig (GER)
7	G	Loik Nego	15.01.1991	Feherwar
14	G	Gergýo Lowrençiç	01.09.1988	Ferenswaroş
21	G	Endre Botka	25.08.1994	Ferenswaroş
26	G	Bendeguz Bolla	22.11.1999	Feherwar
8	Ý	Adam Nad	17.06.1995	Bristol Siti (ANG)
10	Ý	Tamaş Çeri	15.01.1988	Mezýokoweşd
13	Ý	Andras Şafer	13.04.1999	Dunaýka Streda (SLWK)
15	Ý	Laslo Klýanhaýsler	08.04.1994	Osiýek (HOR)
16	Ý	Daniel Gazdag	02.03.1996	Budapeşt Honwed
17	Ý	Roland Warga	23.01.1990	MTK Budapeşt
18	Ý	Dawid Şiger	30.11.1990	Ferenswaroş
19	H	Kewin Warga	30.03.1996	Kasympaşa (TÜR)
9	H	Adam Salai (K)	09.12.1987	Maýns (GER)
11	H	Filip Holender	27.07.1994	Partizan (SERB)
20	H	Roland Sallai	22.05.1997	Fraýburg (GER)
23	H	Nemanýa Nikoliç	31.12.1987	Feherwar
24	H	Sabolç Şön	27.09.2000	FK Dallas (ABŞ)
25	H	Ýanoş Han	15.03.1995	Paks

Tälimçi: Marko ROSSI (Italiýa) — 09.09.1964

PORTUGALIÝANYŇ ÝYGYNDYSY

1	D	Rui Patrisio	15.02.1988	Wulwerhempton (ANG)
12	D	Antoni Lopes	01.10.1990	Lion (FRA)
22	D	Rui Silwa	07.02.1994	Granada (ISP)
2	G	Nelson Semedo	16.11.1993	Wulwerhempton (ANG)
3	G	Pepe	26.02.1983	Porto
4	G	Ruben Diaş	14.05.1997	Man. Siti (ANG)
5	G	Rafael Gerreýro	22.12.1993	Borussiýa D (GER)
6	G	Žoze Fonte	22.12.1983	Lill (FRA)
20	G	Žoao Kanselo	27.05.1994	Man. Siti (ANG)
25	G	Nuno Mendeş	19.06.2002	Sporting
8	Ý	Žoao Moutinio	08.09.1986	Wulwerhempton (ANG)
10	Ý	Bernardo Silwa	10.08.1994	Man. Siti (ANG)
11	Ý	Bruno Fernandeş	08.09.1994	M. Ýunaýted (ANG)
13	Ý	Danilo Pereira	09.09.1991	PSŽ
14	Ý	William Karwalýo	07.04.1992	Betis (ISP)
16	Ý	Renato Sançes	18.08.1997	Lill (FRA)
17	Ý	Gonsalo Gedeş	29.11.1996	Walensiýa (ISP)
18	Ý	Ruben Newes	13.03.1997	Wulwerhempton (ANG)
19	Ý	Pedro Gonsalwes	28.06.1998	Sporting
24	Ý	Seržio Oliweira	02.06.1992	Porto
26	Ý	Žoao Palinýa	09.07.1995	Sporting
7	H	Kristiano Ronaldo (K)	05.02.1985	Ýuwentus (ITA)
9	H	Andre Silwa	06.11.1995	Aýntraht (GER)
15	H	Rafa Silwa	17.05.1993	Benfika
21	H	Diogo Žota	04.12.1996	Liwerpul (ANG)
23	H	Žoao Feliks	10.11.1999	Atletiko (ISP)

Tälimçi: Fernando SANTOŞ (Portugaliýa) — 10.10.1954

FRANSIÝANYŇ ÝYGYNDYSY

1	D	Hugo Lloris (K)	26.12.1986	Tottenham (ANG)
16	D	Stiw Mandanda	28.03.1985	Marsel
23	D	Maýk Menýan	03.07.1995	Lill
2	G	Benžamen Pawar	28.03.1996	Bawariýa (GER)
3	G	Presnel Kimpembe	13.08.1995	PSŽ
4	G	Rafael Waran	25.04.1993	Real Madrid (ISP)
5	G	Kleman Langle	17.06.1995	Barselona (ISP)
15	G	Kurt Zuma	27.10.1994	Çelsi (ANG)
18	G	Luka Din	20.07.1993	Ewerton (ANG)
21	G	Lukas Hernandes	14.02.1996	Bawariýa (GER)
24	G	Leo Dubua	14.09.1994	Lion
25	G	Žul Kunde	12.11.1998	Sewilýa (ISP)
6	Ý	Pol Pogba	15.03.1993	M. Ýunaýted (ANG)
8	Ý	Tomas Lemar	12.11.1995	Atletiko (ISP)
12	Ý	Korentin Tolisso	03.08.1994	Bawariýa (GER)
13	Ý	N'Golo Kante	29.03.1991	Çelsi (ANG)
14	Ý	Adrian Rabio	03.04.1995	Ýuwentus (ITA)
17	Ý	Mussa Sissoko	16.08.1989	Tottenham (ANG)
20	Ý	Kingsli Koman	13.06.1996	Bawariýa (GER)
7	H	Antuan Grizmann	21.03.1991	Barselona (ISP)
9	H	Oliwie Žiru	30.09.1986	Çelsi (ANG)
10	H	Kilian Mbappe	20.12.1998	PSŽ
11	H	Usman Dembele	15.05.1997	Barselona (ISP)
19	H	Karim Benzema	19.12.1987	Real Madrid (ISP)
22	H	Wissam Ben Ýedder	12.08.1990	Monako
26	H	Markus Turam	06.08.1997	Borussiýa M (GER)

Tälimçi: Didie DEŞAM (Fransiýa) — 15.10.1968

GERMANIÝANYŇ ÝYGYNDYSY

1	D	Manuel Noýer (K)	27.03.1986	Bawariýa
12	D	Bernd Leno	04.03.1992	Arsenal (ANG)
22	D	Kewin Trapp	08.07.1990	Aýntraht
2	G	Antonio Rudiger	03.03.1993	Çelsi (ANG)
3	G	Marsel Halstenberg	27.09.1991	Leipsig
4	G	Mattias Ginter	19.01.1994	Borussiýa M
5	G	Mats Hummels	16.12.1988	Borussiýa D
15	G	Niklas Süle	03.09.1995	Bawariýa
16	G	Lukas Klostermann	03.06.1996	Leipsig
20	G	Robin Gosens	05.07.1994	Atalanta (ITA)
23	G	Emre Jan	12.01.1994	Borussiýa D
24	G	Robin Koh	17.07.1996	Lids (ANG)
26	G	Kristian Günter	28.02.1993	Fraýburg
6	Ý	Ýozua Kimmih	08.02.1995	Bawariýa
8	Ý	Toni Kroos	04.01.1990	Real Madrid (ISP)
10	Ý	Serž Gnabri	14.07.1995	Bawariýa
13	Ý	Ýonas Hofmann	14.07.1992	Borussiýa M
14	Ý	Jamal Musiala	26.02.2003	Bayern Munich
17	Ý	Florian Noýhaus	16.03.1997	Borussiýa M
18	Ý	Leon Goretska	06.02.1995	Bawariýa
19	Ý	Leroý Sane	11.01.1996	Bawariýa
21	Ý	Ilkaý Gündogan	24.10.1990	Man. Siti (ANG)
7	Ý	Kai Hawerts	11.06.1999	Çelsi (ANG)
9	H	Kewin Wolland	30.07.1992	Monako (FRA)
11	H	Timo Werner	06.03.1996	Çelsi (ANG)
25	H	Tomas Müller	13.09.1989	Bawariýa

Tälimçi: Ýoahim LÖW (Germaniýa) — 03.02.1960

IŇ KÖP FUTBOLÇY UGRADAN KLUBLAR

15	«Çelsi», «Mançester Siti»
14	«Bawariýa»
12	«Ýuwentus»
11	«Dinamo Kiýew»
10	«Borussiýa D», «Borussiýa M», «Man. Ýunaýted»
9	«Inter», «Leipsig»
8	«Barselona», «Zenit», «Napoli», «Dinamo Z», «Liwerpul», «Atalanta», «Tottenham»
7	«Atletiko», «Lill», «Ferenswaroş», «Wulwerhempton», «Lester Siti», «Lids Ýun.», «Şahtýor Donesk»
6	«Real Madrid», PSŽ, «Wolfsburg», «Hoffenhaým», «Aýntraht», «Spartak M», «Slawiýa Pr», «Sassuolo»
5	«Aýaks», «Braýton», «Seltik», «Feherwar», «West Ham», «Lokomotiw M»

Jemi 3 yklymdan — Ýewropa, Aziýa we Demirgazyk Amerika yklymlarynyň 34 ýurdundan 211 klubuň futbolçysy Ýewropa çempionatyna gatnaşar.

Klublaryň sany boýunça Angliýa 34 klub bilen birinji ýerde barýar. Italýan klublarynyň 19-sy, nemes toparlarynyň 18-si, ispan klublarynyň 16-sy, şeýle-de fransuz klublarynyň 12-si öz futbolçylaryny Ýewropa çempionatyna ugratdylar.

Tälimçiler jemi 620 futbolçyny çempionata çagyrdy. Ispaniýanyň tälimçisi Luis Enrike 24 oýunçy bilen çempionata gatnaşar. Niderlandlaryň hem-de Polşanyň düzüminden bir futbolçy şikesi sebäpli çempionatyň başlamagyna 3 gün galanda, çykaryldy.

Çempionata wekilçilik etjek futbolçylaryň 145-si iňlis, 91-si nemes, 75-si italýan, 42-si ispan, 32-si rus, 30-sy fransuz, 19-sy ukrain, 18-si türk, 17-si niderland, wenger, 15-si çeh, 14-si şotland, 13-si horwat, 10-sy belgiýa, 9-sy daniýa, polýak, 8-si kipr, portugal, şwed, 6-sy şweýsar, uels, amerikan, 4-si slowak, 3-si hytaý, grek, makedon, 2-si awstriýa, 1-i alban, bosniýa, fin, kanada, ýapon, norweg hem-de serb klublaryndan gatnaşýar.

IŇ ÝAŞULY WE ÝAŞ TÄLIMÇILER

Ýewropa çempionatynda çykyş etjek 24 ýygyndy 20 ýurduň wekili tälim berer. Ýagny Italiýadyr Ispaniýadan, Portugaliýadan, Germaniýadan 2 tälimçi gatnaşar. Tälimçileriň arasynda iň ýaşulusy Türkiýäniň ýygyndysynyň tälimçisi Şenol Güneş bolup, ol 1-nji iýunda 69 ýaşady. Iň ýaşy bolsa Ukrainanyň tälimçisi Andreý Şewçenko bolup, ol 44 ýaşynda.

IŇ ÝAŞULY WE ÝAŞ FUTBOLÇYLAR

- **Iň ýaşuly futbolçylar:** Marten Stekelenburg (Niderlandlar) – 38 ýaş (22.09.1982), Kreýg Gordan (Şotlandiýa) – 38 ýaş (31.12.1982), Pepe (Portugaliýa) – 38 ýaş (26.02.1983)
- **Iň ýaş futbolçylar:** Kasper Kozlowski (Polşa) – 17 ýaş (16.10.2003), Jud Bellingem (Angliýa) – 17 ýaş (29.06.2003), Jamal Musiala (Germaniýa) – 18 ýaş (26.02.2003)

Çempionatyň talismany

Her çempionatda, bäsleşikde bolşy ýaly, EURO 2020-niň talismany (nyşany) «Skillzy» diýlip atlandyrylýar. Bu gahrymanyň ady erkin we köçe futbolyny hem-de futboldaky hereketliligi, ukyby aňladýar.

BELLIK: Futbolçylaryň belgileri, meýdançadaky ýerleri — (Derwezeçi, Goragçy, Ýarymgoragçy, Hüjümçi), ady-familiýalary, doglan seneleri hem-de geçen möwsümde çykyş eden klublary.

Sahypany taýýarlan Hajymyrat SÖÝÜNOW.

Türkmenistanyň «Daýhanbank» döwlet täjirçilik banky

Hormatly talyplar hem-de mähriban ene-atalar!

Türkmenistanyň «Daýhanbank» döwlet täjirçilik banky ýurdumyzda ýaşlary goldamak, olaryň döredijilik başlangyçlaryny höweslendirmek, hünärlerini kämilleşdirmek babatda amatly mümkinçilikleri döretmek maksady bilen, «Talyp karzy» atly bank karzyny hödürleýär:

«Talyp karzy» ýokary we orta hünär okuw mekdeplerinde bilim alýan talyplara diňe degişli okuwyň bahasyny tölemek üçin nagt däl görnüşinde berilýär.

Karzyň möçberi: 42 000 manada çenli;
Göterim derejesi: ýyllyk 8 göterim;
Möhleti: 3 ýyl;

Karzyň üpjünçiligi hökmünde 10 000 manada çenli iki sany raýatyň zamunlygy, 10 000 manatdan ýokary möçbere bolsa, girew goýmaklyk talap edilýär.

Hormatly raýatlar! «Talyp karzyndan» peýdalanmak üçin Türkmenistanyň «Daýhanbank» döwlet täjirçilik bankynyň Merkezi edarasyna ýa-da onuň islendik şahamçasyna ýüz tutup bilersiňiz!

Habarlaşmak üçin telefon belgilerimiz:

Aşgabat şäheri - 38-03-79; 38-02-86; 24-44-55; 24-52-85;
Ahal welaýat şahamçasy - (8-00-137) 3-34-39;
Balkan welaýat şahamçasy - (8-00-246) 5-21-51;
Daşoguz welaýat şahamçasy - (8-00-322) 9-35-07;
Lebap welaýat şahamçasy - (8-00-422) 9-13-48;
Mary welaýat şahamçasy - (8-00-522) 6-76-40.

TÜRKMENISTANYŇ «HALKBANK» PAÝDARLAR TÄJIRÇILIK BANKY

Mähriban raýatlar!

Dürli tölegleri geçireniňizde wagt tygşytlasyňyz gelýärmi? Belki, öýde oturan ýeriňizde bank karty arkaly töleg geçirmegi isleýänsiňiz? Eger şeýle bolsa, Türkmenistanyň «Halkbank» paýdarlar täjirçilik bankynyň «Internet-banking» hyzmatyndan peýdalanyp bilersiňiz.

Bu hyzmat hepdäniň ähli gününde, günüň hem islendik wagtynda elýeterlidir.

«Internet-banking» hyzmatynyň nähili mümkinçilikleri bar?

- Kart hasabyndaky galyndyny barlamak;
- Karzyň esasy bergisini gaýtarmak hem-de onuň hasaplanan göterimlerini tölemek;
- Ykjam we öý telefonlaryň hasabyny doldurmak;
- IP teleýaýlymlarynyň we Internet ulgamynyň töleglerini geçirmek;
- Hasaplar boýunça bolup geçen amallaryň taryhyny görmek.

Bu hyzmatdan nähili peýdalanmaly?

- Ilki bilen Türkmenistanyň «Halkbank» paýdarlar täjirçilik bankynyň ***«www.halkbank.gov.tm»*** web-saýtyna girip, «Internet-banking» düwmesine basyň;
- Soňra açylan sahypada «Hasaba almak» düwmesine basyň, pasport we bank kartynyň maglumatlaryny giriziň we ulgamda özbaşdak hasaba duruň;
- Ykjam telefonyňyza iberilen şahsy belgiňizi we açarsözüňizi girizip, bu hyzmatdan peýdalanyň.

Goşmaça maglumat üçin
(+99312) 44-49-27, 44-48-37
telefon belgilerine ýüz tutup bilersiňiz.

«Halkbank»
Bankyň esasy gymmatlygy müşderilerdir!

EMPERO
G|R|O|U|P

- RESTORAN WE NAHARHANA ENJAMLARY
- ÇÖREK BIŞIRIJI WE KONDITER ENJAMLARY
- IÝMIT IŞLEÝJI WE GAPLAMA ENJAMLARY
- DÜKAN SOWADYJYLARY WE TEKJELERI
- KIR ÝUWUJY WE HIMIKI ARASSALAÝJY ENJAMLARY

MÜŞDERÄ HÖDÜRLEÝÄRIS:

- 1 ýyl kepillik we soňrasy 10 ýyl hyzmat
- Taslamalaryň dizaýnlaryny taýýnlamak
- Eltmek we gurnama - montaž işleri mugt
- Ätiýaçlyk şaýlaryň giň görnüşleri bar
- Tehnologik we kömekçi enjamlaryň amatly saýlawy
- Harytlary sarganyňyzdan soň 30 günüň dowamynda getirilýär
- Bahalar amatly, bizden baha alyň
- Dürli görnüşli zawod-fabrik tehnologiýalaryny getirmegi we gurnamagy amala aşyrýarys

«EMPERO» senagat enjamlary —
Siziň dogry seçimiňiz!

Aşgabat şäheriniň Aba Annaýew köçesiniň 51-nji jaýy,
«Empero» senagat enjamlary dükany. Mob.: +99364 90 15 61;
empero.tm1@gmail.com
Daşoguz şäheri. Mob.: +99361 68 22 55;
Türkmenbaşy şäheri. Mob.: +99361 68 22 66;
Türkmenabat şäheri. Mob.: +99361 68 22 77;
Mary şäheri. Mob.: +99361 69 22 88;

S/B: 204122506267

ABRAÝLY MEBEL

Biziň salgymyz:
Aşgabat şäheriniň
G.Kulyýew köçesiniň 84-nji jaýy,
«Abraýly Mebel» söwda binasy.

(+993 63) 24 11 15
(+993 63) 29 11 15
(+993 65) 58 26 96
(+993 65) 56 32 91

S/B: 102211002997

www.abraylymebel.com

MÄHRIBAN ÇAGALAR, HORMATLY ENE-ATALAR!

«Zaman-Türkmenistan» gazetiniň internet saýtynyň «Çagalar» bölüminde körpe okyjylarymyzyň tomusky dynç alyş möwsümini gyzykly we peýdaly geçirmekleri üçin krosswordlar, meseleler, tapmaçalar, matallar hem-de beýleki güýmenjeler ýerleşdirilen kitapça size garaşýar!